

**T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MALİYE ANABİLİM DALI**

**FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BAĞLAMINDA KORSAN
YAYINCILIĞIN EKONOMİ POLİTİĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEVİL GEMRİK

**TEZ DANIŞMANI:
YRD. DOÇ. DR. LEVENT AYTEMİZ**

ISPARTA, 2008

T.C
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ SAVUNMASI ve SÖZLÜ SINAV TUTANAĞI

Gönderen : Maliye..... EABD Başkanlığı

Gönderilen : Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Enstitü Anabilim Dalımız **YÜKSEK LİSANS** / ~~DOKTORA~~ Programı öğrencisi
Sevil GEMRİK..... tez çalışmalarını sonuçlandırmış ve
kurulan jüri önünde tezini savunmuştur. Sınav tutanağı aşağıdadır.
Tez Adı Değişikliği ~~YAPILDI~~ / YAPILMADI

06.08.2008
Tarih

Yrd. Doç. Dr. Serpil AĞCAKAYA

Enstitü Anabilim Dalı Başkanı

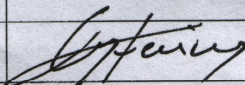
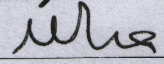
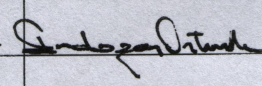
SINAV TUTANAĞI:

Jürimiz Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin 25./39. maddesi uyarınca 06./08./2008 Çarşamba
günü saat 09.00 'de toplanmış ve yukarıda adı geçen öğrencinin Fikri Mülkiyet Hukuku
Bağlamında Korunan Yayıncılık ve Ekonomi Politikası
konulu tezini incelemiş ve yapılan sözlü sınav sonunda **OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞU** ile aşağıdaki kararı
almıştır.

KABUL

RED

DÜZELTME

Tez Sınavı Jürisi	Ünvanı, Adı Soyadı	İmza
Başkan	Yrd. Doç. Dr. Levent AYTEMİZ	
Üye	Yrd. Doç. Dr. M. Zihni TUNCA	
Üye	Yrd. Doç. Dr. Erdogun ÖZTÜRK	
Üye		
Üye		

Yukarıda adı geçen öğrenci Sınav Tutanağı'nda belirtildiği üzere mezun olmaya **HAK KAZANMIŞTIR / KAZANMAMIŞTIR.**

Gereğini rica ederim.

ENSTİTÜ YÖNETİM KURULU KARARI :

Tarih:

Karar No:

Enstitü Müdürü

MADDE-25 Tez Sınavının tamamlanmasından sonra Jüri tez hakkında salt çoğunlukla "KABUL", "RED", veya "DÜZELTME" kararı verir. Bu karar, Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili Enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tezi kabul edilmeyen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Düzeltme alan öğrenci bir sonraki dönemde kayıt yaptırmak zorundadır.

MADDE-39 Tez Sınavının tamamlanmasından sonra Jüri tez hakkında salt çoğunlukla "KABUL", "RED" veya "DÜZELTME" kararı verir. Bu karar, Anabilim Dalı Başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili Enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi reddedilen öğrencinin Yüksek Öğretim Kurumu ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da tez kabul edilmeyen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

ÖNSÖZ

Eğitimim süresince ve tez çalışmam sırasında benden yardımlarını, desteklerini ve sabrını esirgemeyen, bana araştırma ve çalışma olanağı sağlayan ve her türlü bilimsel katkıları ile bana yardımcı olan tez danışmanım Sayın Yrd.Doç.Dr. Levent AYTEMİZ'e en içten teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Tezimin değerlendirilmesinde yapıcı eleştirileri ve katkılarını esirgemeyen saygıdeğer hocalarım Yrd.Doç.Dr.Mustafa Zihni TUNCA ve Yrd.Doç.Dr.Erdoğan ÖZTÜRK'e teşekkürlerimi sunarım.

Eğitimim süresince ve tez çalışmamın her aşamasında maddi ve manevi desteğini esirgemeyen aileme en içten teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunarım.

Sevil GEMRİK

Ağustos 2008

ÖZET

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BAĞLAMINDA KORSAN YAYINCILIĞIN
EKONOMİ POLİTİĞİ

Sevil GEMRİK

Süleyman Demirel Üniversitesi, Maliye Bölümü Yüksek Lisans Tezi, 142 Sayfa, Ağustos 2008.

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Levent AYTEMİZ

Teknolojinin gelişmesi ile her alanda olduğu gibi fikri mülkiyet alanında da önemli gelişmeler söz konusu olmuştur. Bu çalışmada özellikle son yıllarda giderek artan korsan yayıncılığın mevcut durumu fikri mülkiyet hakları açısından incelenmiştir.

Üç ana bölümden oluşan bu çalışmanın birinci bölümünde *Fikri Mülkiyet Hakları* konusu detaylı olarak ele alınmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde günümüzde de gittikçe artış gösteren *Korsan Yayıncılık* kavramı incelenerek korsan yayıncılığın çeşitleri, korsanlık suçunun unsurları ve korsanlık nedenleri konularına değinilmiştir. Ayrıca bu suçun önlenmesi için hangi kanunların çıkarıldığı ve hangi kanunların uygulamaya konulduğu, alınabilecek önlemlerin neler olduğu konuları çalışmada ayrıca ele alınmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise, *Korsan Yayıncılığın Dünyadaki ve Türkiye'deki Durumu ve Korsanlıkla Mücadele Yöntemleri* konuları ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Fikri Mülkiyet, Fikri Mülkiyet Hakları, Korsan Yayıncılık.*

ABSTRACT**ECONO-POLITIC OF PIRACY IN TERMS OF INTELLECTUAL
PROPERTY RIGHTS****Sevil GEMRİK**

Süleyman Demirel University, Public Finance Department, Master's Thesis, 142 Pages, August 2008.

Advisor: Asst. Prof. Dr. Levent AYTEMİZ

As a result of technological developments, significant changes have been seen in many areas including intellectual rights. In this research, intellectual rights and ever increasing piracy issues have been examined.

This research consists of three main sections. In the first chapter, the concept of intellectual property rights has been reviewed in details. In the second chapter, ever increasing piracy issue has been investigated. Types, elements and reasons of piracy have been examined. Existing legal protection and possible actions to prevent piracy was also discussed. Finally, in the third chapter, detailed piracy statistics of Turkey and the world have been analyzed. Existing piracy prevention methods have been also discussed.

Keywords: *Intellectual Property, Intellectual Property Rights, Piracy*

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
KISALTMALAR	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

1.1. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KAVRAMI.....	6
1.2. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ	8
1.2.1. DÜNYADAKİ GELİŞİM SÜRECİ	8
1.2.2. TÜRKİYE’DEKİ GELİŞİM SÜRECİ.....	12
1.3. DÜNYADA FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARIYLA İLİŞKİLİ ULUSLAR ARASI DÜZENLEMELER	13
1.4. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ ÇEŞİTLERİ	17
1.4.1. FİKİR VE SANAT ESERLERİ	17
1.4.2. PATENT VE FAYDALI MODELLER	21
1.4.3. TASARIMLAR	23
1.4.4. MARKALAR VE DİĞER AYIRT EDİCİ İŞARETLER	24
1.4.5. ENTEGRE DEVRELER	25
1.4.6. YENİ BİTKİ ÇEŞİTLERİ	26
1.4.7. COĞRAFİ İŞARETLER.....	26
1.4.8. BİYOTEKNOLOJİ	27

1.5. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ NİTELİKLERİ VE TEMEL İLKELERİ	.27
--	-----

İKİNCİ BÖLÜM

KORSAN YAYINCILIK

2.1. KORSAN YAYINCILIK KAVRAMI32
2.2. KORSAN YAYINCILIĞIN ÇEŞİTLERİ35
2.3. KORSANLIK SUÇU VE KORSANLIK SUÇUNUN UNSURLARI44
2.4. KORSANLIK SAYILAN HALLER45
2.5. KORSANLIK NEDENLERİ46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KORSAN YAYINCILIĞIN DÜNYADAKİ VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU VE KORSANLIKLA MÜCADELE YÖNTEMLERİ

3.1. KORSAN YAYINCILIĞIN DÜNYADAKİ VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU	47
3.2. KORSANLIK SUÇU İLE MÜCADELE YÖNTEMLERİ52
3.3. KORSANCILIKLA İLGİLİ YASAL KURULUŞLAR54
SONUÇ56
KAYNAKÇA57
EKLER63
EK-1 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR)1999-200064
EK- 2 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR) 2000-200167
EK- 3 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR) 2001-200270
EK-4 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR)2002-200373

EK-5 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR)2003-2004	76
EK-6 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR)2004-2005	80
EK-7 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR)2005-2006	83
EK-8 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (MİLYON DOLAR)2006-2007	86
EK-9 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR(TÜRKİYE) (MİLYON DOLAR):1995-2006	89
EK-10 5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU	90
EK-11 İNDA YAPILAN YAYINLARIN NEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUN.....	125
ÖZGEÇMİŞ.....	131

KISALTMALAR

BIEM	Uluslararası Mekanik oğaltım Birlikleri Federasyonu
BIRPI	United International Bureaux for the Protection of Intellectual Property
Bkz.	Bakınız
BSA	Business Software Alliance
CD	Compact Disc
CISAC	Center for International Security and Cooperation
DRM	Digital right Management
DVD	Digital Versatile Disc
FMH	Fikri Mülkiyet Hakları
FSEK	Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
IDC	Internet Data Center
IFPI	International Fonogram Producers Association
IIPA	International Intellectual Property Alliance
KHK	Kanun Hükümünde Kararname
Ltd.	Limited
Mad.	Madde
PatKHK	Patent Haklarının Korunması Hakkında Kararname
San.	Sanayi
Şti.	Şirketi
TDK	Türk Dil Kurumu
TPE	Türk Patent Enstitüsü
TRIPS	Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights
VCD	Video Compact Disc
WIPO	World Intellectual Property Organization
WTO	World Trade Organization

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No
Şekil 3.1. Korsan Yayıncılığın Dünyadaki Durumu.....	49
Şekil 3.2. Korsan Yayıncılığın Türkiye'deki Durumu.....	51

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa No
Tablo 1.1. Fikri Mülkiyet Hakları.....	8
Tablo 1.2. Patent ve Faydalı Model Arasındaki Farklar.....	23
Tablo 3.1. Korsan Yayıncılığın Dünyadaki Durumu.....	49
Tablo 3.2. Korsan Yayıncılığın Türkiye'deki urumu.....	50

GİRİŞ

Ekonomik analiz yöntemini farklı hukuk dallarına uygulayan akademik disiplin ilk olarak 1950’lerde Chicago Üniversitesi’nde ortaya çıkmış, Carl Menger 1871 yılında yayımlanan *Ekonomi Biliminin Temelleri* (Principles of Economics) isimli kitabında ekonominin açıklanmasında iktisadi mal (economic goods) ve iktisadi olmayan mal ayrımını temel almaktadır. İktisadi mal-iktisadi olmayan mal ayrımında kullandığı özelliklerden bir tanesi de iktisadi mal sahipliğinin korunmasını sağlayan mülkiyet hakkı (property rights) yaklaşımıdır. Menger ile doğan Avusturya Ekolü ve Mülkiyet Hakları Yaklaşımı gibi farklı eğilimlerin de zaman içinde bu alanda etkinlik kazandığı görülmüştür.¹

1957 yılından bu yana gelişme gösteren Yeni İktisat Tarihi ya da Klimetrik² Ekol iktisat tarihi yazımına yeni bir yaklaşım getirmiştir. 1957 yılında, İktisat Tarihi Derneği ile Ulusal Ekonomik Araştırmalar Bürosu gelir ve servet üzerine birlikte bir konferans düzenlemişlerdir. Konferansta Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada ekonomik tarihini kantitatif verilerle analiz eden tebliğler sunulmuştur. Alfred Conrad ve John Meyer tarafından kongrede sunulan “*Economic Theory, Statistical Inference and Economic History*” ve “*The Economics of Slavery in the Antebellum South*” adlı çalışmalar iktisat tarihine yönelik olan bu yeni yaklaşımın en önemli taşları olmuştur. 1957 yılına kadar birçok iktisatçı (William Parker, Douglass North ve Jonathan Hugles) bu alanda önemli çalışmalar yapmışlardır. Ayrıca Thomas Ashton, Marc Bloch, Earl Hamilton ve W.W. Rostow gibi iktisat tarihçileri de bu klimetrik ekol içerisinde değerlendirilirler. Klimetrik ekolde 1960’lı yılların başlarında, karşılaştırmalı istatistik ve tahminlere önem veren pozitif iktisat teorisi ile birlikte bu alana ekonometrinin uygulanması hızla gelişmektedir. Bu tarihlerde regresyon analizleri ilk kez kabul görmüştür ve yeni veri kaynaklarının elde edilmesi, mikro iktisadın birçok alanda ampirik verilere uygulanması, ampirik makro

¹ Robert B. EKELUND ve Robert F.HEBERT, **A History of Economic Theory and Method**, McGraw-Hill Companies, Newyork, 1997, ss.292.

² Klimetrik (Cliometric) tabiri iktisat teorisi ile kantitatif tekniklerin tarih araştırmalarına uygulanması anlamına gelmektedir

ekonominin belirgin biçimde ilerlemesi ekolün kazandığı başarıya katkı sağlamıştır. Klimetrik araştırmalar içerisinde iki önemli branş gelişmiştir. Bunlardan birincisi *ekonometrik tarih* branşıdır. Bu branş dahilinde temel ekonomik argümanların yeniden yorumlanması ve geleneksel tarihçiler tarafından yanlış kullanılan ve yorumlanan verilerin düzeltilmesi, geleneksel tarih bilgisinin yeniden oluşturulması ve önemli tarihsel sorun ve olayların yeniden yorumlanması amacıyla yeni ampirik bulguların ekonomik düşünceyle birleştirilmesi gibi çeşitli inceleme yöntemleri ortaya çıkmıştır. İkinci branş ise Mülkiyet Hakları Okulu'dur ki bu okul ise ağırlıklı olarak mülkiyet hakları, kurumsal değişme, hukuk ve ekonomi üzerine yoğunlaşmıştır³. Fikri mülkiyet literatüründeki kişiler de fikri mülkiyet kavramının ekonomik analizlere dahil edilmesi konusunda ortak bir fikir birliğine varmışlardır.⁴

Hukuk ve iktisat hem iktisatçılar hem de hukukçular arasında hızlı bir şekilde gelişen bir uzmanlaşma alanıdır. Dikkate değer küçük istisnalar ile iktisat ve medeni hukuk arasındaki etkileşim 1960'ların sonu, 1970'li yılların başlarında gelişmeye başlamıştır. İktisatçılar ve hukukçular arasındaki bu gibi etkileşim ekonominin antitröst alanını ya da hükümet yayımını oldukça sınırlandırmaktadır⁵.

Hukuk ve ekonomi ilişkisine bakıldığında, hukuk ve ekonomi iki alt disiplinden oluşur: Pozitif hukuk ve ekonomi çalışmaları ile normatif hukuk ve ekonomi çalışmaları. Pozitif hukuk ve ekonomi çalışmaları, mevcut hukuk kurallarının, hukuki kurumların ve yerleşik yargısal yaklaşımların (içtihadın) ekonomik neden ve etkilerini incelemenin yanında özel hukuk kişilerinin ya da kamu kurum ve kuruluşlarının belirli bir hukuki rejim altındaki iktisadi davranışlarını açıklamayı amaçlar. Normatif hukuk ve ekonomi çalışmaları ise, farklı hukuk politikalarının ekonomik özelliklerini değerlendirerek kanun yapma sürecinde

³ Ahmet UZUN, **Yeni İktisat Tarihi Akımı ve İktisat Tarihi Yazımına Katkıları**, Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, s:80-92, <<http://www.cumhuriyet.edu.tr/edergi/makale/93.pdf>>, (16.01.2008).

⁴ Eirik G.FURUBOTN VE Svetozar PEJOVIĆH, **The Economics of Property Rights**, Ballinger Publishing Company, Cambridge, Mass, 1974, s.1.

⁵ Robert COOTER, Thomas ULEN, **Law and Economics**, Scott, Foresman and Company, London, England, 1988,s.1.

önerilerde bulunur ve iktisadi etkinlik için gereken yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesini hedef alır.

1980'li yıllar, dünya çapındaki tüm ülkelerde ekonomik politikalarda reformların başlatılmasına ve iktisadi düşüncede büyük çaplı değişikliklerin ortaya çıkmasına tanıklık etmiştir. Orta ve Doğu Avrupa'da temel ihtiyaç maddelerinde yaşanan ekonomik durgunluk, sosyalizmin iflas etmiş olduğunu açıkça ortaya çıkarmıştır. Afrika, Asya ve Güney Amerika'daki gelişmekte olan ülkelerde sosyalizm benzeri politikalar sonucu, işletmelerin devlet mülkiyetinde olması, piyasalara uygulanan sıkı düzenlemeler ve ekonomik izolasyon gibi politikalar, düzinelerce ümit vaad eden ekonomiyi gelişme aşamasına boğmuştur. Ancak bu dönemde hiç kimse ekonomik reform paketi önermemiştir. Peru'lu Hernando de Soto, bu konudaki ilk girişimi yapan kişidir ve 1986'da yayınladığı *Diğer Yol* isimli kitabında, başkalarının fark edemediği, özel sektörün gelişmesinin önünü tıkayan engeller açıklamıştır. De Soto bu konudaki en önemli kilit engel olarak, kurumların zayıflığını öne sürmektedir. Bunlar; sözleşme hukuku, mali piyasalar ve saygın ve tarafsız adli sistemin varlığı gibi kurumlardır ve gelişmiş dünyada piyasaların görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmesini sağlamaktadırlar. Bu kurumlar arasında, en az adından söz edileni ise mülkiyet hakları olmuştur. Eğer maliklerin mülkiyet hakları güven altında değilse, toprak, hisse senedi ve fikri haklar sahiplerinin kendi mülkiyetlerinde bulunan alanlarda yatırım yapmaları ve gelişmelere ayak uydurmaları bir yük haline gelmektedir. Şayet mülkiyet, otoritelerin denetimi ve düzenlenmesi altında güvenilir bir biçimde alınıp satılmıyorsa, piyasanın kendisi dinamik bir büyüme yaratamayacaktır. Mülkiyet haklarının yokluğu, kişileri kayıtlı piyasadan, kayıtdışı piyasaya doğru iten önemli etkenlerden biridir.⁶

Mülkiyet kavramının sözlük anlamı sahiplik demektir⁷. Mülkiyet hakkını tanımlarken ise iki görüşe değinmek gerekir. Bunlardan ilki klasik görüştür. Bu

⁶ Ayşe G. AKALIN (Hernando de Soto'dan çeviri), Mülkiyet haklarının Güvence Altına Alınması: Piyasaların Temelleri, **Liberal Düşünce**, Yaz 2000, s.31.

⁷ Türk Dil Kurumu (TDK), www.tdk.gov.tr, (16.01.2008).

anlayışa göre mülkiyet hakkı eşyalar üzerinde en mutlak ve sınırsız yetkiler bahşeden (sunan) bir haktır. Mülkiyeti en mutlak, sınırsız ve inhisarcı (tekelci) bir hak olarak kabul eden Avusturya Medeni Kanunu'na göre; "bir hak olarak mülkiyet, bir şeyin aslı ve semereleri üzerinde dilediği gibi tasarrufta bulunmak ve herkesi bu şeyden uzaklaştırmak yetkisidir". (mad. 354, 362). İkinci görüş olan modern görüş ise; mülkiyet hakkını sahibine en geniş yetkiler ve aynı zamanda ödevler de yükleyen bir hak olarak tanımlar. Buna göre mülkiyet hakkının tanıdığı yetkiler mutlak değil, sınırlı olan yetkilere. Bu görüşe göre mülkiyet hakkı, hukuk düzeninin çizdiği hudutlar içinde kişilere eşyalar üzerinde başkalarına karşı dermeyan edilebilecek (ileri sürülecek) en geniş yetkilerle beraber ödevler de tanıyan bir aynı haktır⁸.

Fikri mülkiyet hukuku; telif hakları olarak da bilinen fikir ve sanat eserleri (copyrights) ve sınai mülkiyet (industrial property) hakları şeklinde iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Telif hakları eserin meydana getirilmesiyle kendiliğinden doğar. Buna karşılık patent, faydalı model, marka ve tasarım gibi sınai mülkiyet kategorisinde yer alan haklar Türk Patent Enstitüsü (TPE) gibi bir idari kurumda tescil ettirilmelidir⁹.

Genel olarak fikri mülkiyet hakları, fikri çaba ve zekanın ürünlerini yasal yollardan korumayı hedefleyen haklardır¹⁰. Bilgi çağı, küreselleşme, küreselleşen pazar gibi son yıllarda sıkça söz edilen kavramlar nedeniyle fikri mülkiyet hakları kavramının önemi artmıştır. Yine bilgi çağının öneminin artması ile birlikte dünyada ve ülkemizde korsanlık yayılmış ve korsan kaset, kitap, CD gibi ürünlerin dağıtım ve satışı da giderek artmıştır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı; fikri mülkiyet hakları açısından korsan yayıncılığın durumunun incelenmesi ve gerekli mücadele tedbirlerinin değerlendirilmesidir. Bu çalışmanın birinci bölümünde fikri mülkiyet

⁸ Jale G. AKİPEK, **Türk Eşya Hukuku (Aynı Haklar)**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, No: 329, İkinci Bası, Sevinç Matbaası, 1973, Ankara, ss. 4-6, <<http://auhf.ankara.edu.tr/auhf-yayinlari-arsivi/jale-akipek/turk-esya-hukuku-mulkiyet/kitabin-tamami.pdf>>, (16.01.2007).

⁹ Cahit SULUK, **Fikri Mülkiyet Hakları**, www.fikrimulkiyet.com, (16.01.2007).

¹⁰ Seyhan TAŞ, **Fikri ve Sınai Mülkiyet Alanındaki Sorunlar, Gelişmeler ve Türkiye-AB İlişkileri Açısından Bir Değerlendirme**, Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi, Sayı: 10, Yıl: 9, Haziran 2006, s. 81, <<http://www.kiibf.selcuk.edu.tr/dergi/pdf/haziran2006/7.pdf>>, (20.02.2008).

hakları genel bir çerçevede incelenmiştir. Daha sonra ikinci bölümde korsan yayıncılık kavramı ve korsan yayıncılığın Türkiye ve dünya ülkeleri açısından durumu değerlendirilmiştir. Son olarak ise korsanlık suçu ve bu suçun önlenmesi ile ilgili mücadele yöntemleri ve korsan yayıncılığın ekonomi politiğı ele alınmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

1.1. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KAVRAMI

İngilizcedeki “Intellectual property” terimi için Türkçe’de bazen “fikri mülkiyet” bazen de “fikri ve sınai mülkiyet” ya da “ fikri, sınai ve ticari mülkiyet” karşılıkları kullanılmaktadır. Bunların anlam ve kapsamı aynıdır. Bu kavramlar; bilgisayar programları ile veri tabanlarını da içeren fikir ve sanat eserlerini, patentleri, markaları, faydalı modelleri, tasarımları, coğrafi adlar ile işaretleri, yarı iletkenlerin topografyası veya entegre devrelerin yerleşim düzeni olarak bilinen çipleri¹¹ ve dijital iletişimlerini içermekte, bunların hepsini birden ifade etmektedir¹².

Fikri Mülkiyet, Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde bulunan ülkemiz için hukukun uyumlaştırılması çalışmalarının yoğunlaştığı bir odak noktası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Fikri mülkiyet kavramı; 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nda; “Sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri üzerinde sahip olunabilecek maddi ve manevi hakların tamamını ifade eden, günümüz de hem ulusal hem de uluslararası kuruluşlarca güvence ve koruma altına alınan bir kavramı” şeklinde ifade edilmektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nun 10 Aralık 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 27. maddesinde “ Herkes toplumun kültürel yaşamına serbestçe katılma, güzel sanatlardan yararlanma, bilimsel çalışmaya katılma ve bundan yararlanma hakkına sahiptir. Herkesin yaratıcısı olduğu bilim, edebiyat ve

¹¹ 20. yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren endüstriye ve günlük yaşama çip, silikon çip ve çip vadisi gibi kavramlar girmiştir. Bu sözcük basit bir anlatımla silikon diye adlandırılan yarı iletken materyallerin diziliminden oluşan mikroskobik bir parçacığın içerdiği, sıra dışı genişlikte bir bilgi ve görüntü belleğini ifade etmektedir.

¹² Ünal TEKİNALP, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, Beta Yayınları, İstanbul, Ekim 1999, s. 1.

sanat ürünlerinden doğan maddi ve manevi çıkarlarının korunmasına hakkı vardır.” hükmü öngörülerek fikri hakların temel insan hakları arasında yer aldığı belirtilmiştir.

Genel olarak fikri mülkiyet hakları, fikri çaba ve zekanın ürünlerini devlet otoritesiyle korumayı amaçlayan haklardır. Fikri mülkiyet politikasını iki amaç arasındaki bir dengenin bileşimi olarak görmek mümkündür; yenilikte bulunan mucitleri ve yaratıcıları ödüllendirmek ya da bunlara karşılığını vermek; bilim, teknoloji ve kültüre geniş bir katılımın sağlanmasında kamu ve özel aktörlerin ilgisini çekebilmek¹³.

14 Haziran 1967’de Stockholm’de imzalanan “Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) kuruluş sözleşmesinin 2. maddesinde, fikri mülkiyet şu haklarla ilişkili olarak tanımlanmıştır: edebi, sanatsal ve bilimsel çalışmalar; icracı sanatçıların eserleri, fonogram ve radyo yayınları, insan emeğinin tüm alanlarındaki buluşlar; bilimsel buluşlar; endüstriyel tasarımlar; ticari markalar, hizmet markaları, ticari unvan ve isimler; haksız rekabete karşı koruma ve sınai, bilimsel edebi ya da sanatsal alanlarda fikri mülkiyete konu olan faaliyetlerden kaynaklanan diğer tüm haklar¹⁴.

Fikri mülkiyet (intellectual property); fikir ve sanat eserleri (ilim ve edebiyat, müzik, güzel sanat ve sinema) ile patent, marka ve tasarım gibi sınai mülkiyet (industrial property) haklarını kapsayan bir üst kavramdır. Fikri mülkiyet hakları iki ana kategoriye ayrılmaktadır¹⁵:

- Fikir ve sanat eserleri (copyrights)
- Sınai mülkiyet hakları (industrial property)

¹³ Alkan SOYAK, **Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Tanımı ve Tarihsel Gelişimi**, <[http://mimoza.marmara.edu.tr/~asoyak/fikri-sinai-mulkiyet\(alkan\).pdf](http://mimoza.marmara.edu.tr/~asoyak/fikri-sinai-mulkiyet(alkan).pdf)>, (19.02.2008).

¹⁴ TAŞ, s. 81.

¹⁵ Sami KARAHAN, Cahit SULUK, Tahir SARAÇ, Temel NAL, **Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Ağustos 2007, s. 1.

Tablo 1.1: Fikri Mülkiyet Hakları

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI	
Fikir Ve Sanat Eserleri (Telif Hakkı)	Sınai Mülkiyet Hakları
İlim Ve Edebiyat Eserleri	Patentler
Musiki Eserleri	Faydalı Modeller
Güzel Sanat Eserleri	Tasarımlar
Sinema Eserleri	Markalar
İşleme Ve Derleme Eserler	Coğrafi İşaretler
	Entegre Devre (Çip) Tasarımları
	Yeni Bitki Çeşitleri
	Biyoteknolojik Buluşlar

Kaynak: Aslı Deniz HELVACIOĞLU, İ.Hakkı ERARSLAN ve Melih BULU, **Dijitalleşen Dünyada Fikri Mülkiyet Haklarının (FMH) Ülkeler Açısından Küresel Rekabet Avantajı Oluşturmadaki Yeri**, <http://iibf.ogu.edu.tr/kongre/bildiriler/11-05.pdf>, (09.09.2007) ve Sami KARAHAN, Cahit SULUK, Tahir SARAÇ, Temel NAL, **Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Ağustos 2007, s. 1. kaynaklarından yararlanılarak oluşturulmuştur.

1.2. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ TARİHİ GELİŞİM SÜRECİ

Fikir ve sanat eserleri oldukça eski olmalarına rağmen, bunlar üzerindeki hakların sahiplerine tanınması ve bu alanın kanunlarla düzenlenmesi ancak Fransız İhtilali'nden sonra mümkün olabilmıştır¹⁶.

1.2.1. Dünyadaki Gelişim Süreci

İlk ve Ortaçağ'da fikri mülkiyet hakları tanınmamıştır. Ancak Ortaçağ'ın bitmesi ve Yeniçağ'ın başlamasıyla birlikte imtiyazlar dönemi başlamıştır. Fikri mülkiyete ilişkin ilk hukuki düzenlemeler 15.yüzyılda başlamış, ancak modern düzenlemeler Fransız İhtilali'nden sonra gerçekleşebilmiştir. Önce, fikir ve sanat

¹⁶ TEKİNALP, a.g.e., s.89.

eserleri hukuken düzenlenmiş; sonraları patent, marka ve tasarımlarla ilgili hukuki metinler kabul edilmiştir. Tarihte ilk fikri mülkiyet koruması Venedik'te 1443 yılında gerçekleşmiştir¹⁷.

İmtiyazlar döneminde baskı tekniklerinin bulunmasıyla birlikte mekanik çoğaltma, kamuya arz etme kavramları ortaya çıkmıştır. Bu alanda en önemli gelişme matbaanın icadıdır. Matbaanın icadı fikri mülkiyetin gelişimi açısından bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Böylece çoğaltma ve kamuya arz etme büyük önem kazanmış ve fikri ürün ekonomik değere kavuşmuştur. İmtiyazlar giderek yayınevi mülkiyeti denilen ve yazar hakkını bertaraf eden bir aşamaya ulaşmıştır. Basım ve matbaa imtiyazlarının, eserin başkası tarafından basılmasını engelleyen zanaat tekelleri olma niteliği, zamanla “matbaa mülkiyeti” fikrini doğurmuştur; öyle ki matbaacıların eser sahibine ödedikleri ücret karşılığı eserin maliki oldukları kabul edilmiştir. İngilizce’de “copyright” şeklinde tabir edilen terimin kökeni “owner of copy”dir. Bu terim, yayınevinin sahipliğini açıkça ifade ediyor ve “copyright” da “yayınevinin hakkı” anlamını taşıyordu. İmtiyaz ile gerçek bir tekel doğuyor, eserleri imtiyazı alandan başkası basamıyordu. İlk imtiyaz, 1556’da Kitapçılar Loncası'na (Stationers Company of London) verilmiştir. Burada esas amaç, yıkıcı ve muhalif eser basımını önlemek, gelişen basım sanayiini kontrol altında tutmaktır. 1662 tarihli Lisans Verme Kanunu (Licencing Act) ise İngiltere’de yayınevi mülkiyetini tanımıştır. Bu kanuna göre, kitap basan herkes, kitabın içinde Hıristiyanlığa, Anglikan Kilisesi doktrinine, devlete, ahlaka ve adaba aykırı bir şey bulunmadığına ilişkin “Licensor” belgesini kitabın üzerine basmak mecburiyetindeydi. Bu yasa, ortaya çıka tepkilerin ve John Lock’un basın ve düşünce özgürlüğü ile fikirlerinin etkisiyle 1694’te yürürlükten kaldırılmıştır¹⁸.

Fikir ve sanat eserleri bakımından kanunlaşma hareketlerini, basım imtiyazlarının kabulüne kadar geriye götürmek mümkündür. İlk basım imtiyazları Venedik’te 1469 yılında tanınmıştır. Bu kanunlaştırma hareketini, 1486 yılında

¹⁷ Cahit SULUK, **Telif Hakları ve Korsanlıkla Mücadele**, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2004, s. 25.

¹⁸ TEKİNALP, a.g.e., s. 89; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, **Fikir ve sanat Eserleri Hukukunun Dünyada ve Türkiye’de Gelişim Süreci**, <<http://www.kultur.gov.tr>>, (20.02.2008)(a).

Venedik'te eser sahiplerine mali ve manevi yetkileri içeren imtiyazların tanınması izlemiştir. Modern fikir ve sanat eserleri kanunlarına öncülük eden kanun, 1709 tarihinde İngiltere'de çıkarılmıştır¹⁹. “Kraliçe Anne Kanunu” (The Statute of Anne) adını taşıyan bu kanunun amacı, yazarı ekonomik yönden gözetmek ve bilimin teşvik edilmesini sağlamaktır. Kanun'da, eser sahiplerinin çoğaltma ve basmaya ilişkin münhasır hakları teyit edilmiş ve bu hakların geçerli olacağı süreler belirtilmiştir. Ayrıca, belirtilen hakların doğumuna ilişkin formaliteler de Kanun'da yer almıştır²⁰.

Bu kanunu heykeltraş ve hakkakları koruyan 1734 ve 1814 tarihli kanunlar ve ardından da tiyatro ve musiki eserlerin temsil ve icrasında eser sahibinin haklarını koruyan 1882 ve 1888 tarihli kanunlar izlemiştir. Bu kanunlar 1911'de kaldırılmış ve yerini başka bir kanuna bırakmıştır. Ancak bu 1911 tarihli kanun da 1956 yılında kaldırılmıştır. Daha sonra 1957 yılında “Copyright Act” adlı kanun yürürlüğe girmiştir. Son olarak Fikir ve sanat eserleri hukuku ile patent ve tasarım hukukunu içeren ve 1988 yılında kabul edilmiş olan Telif Hakları, Tasarım ve Patent'e Dair Kanun (Copyright, Designs and Patents Act) yürürlüğe girmiştir. Günümüzde de İngiltere'de fikir ve sanat eserleri üzerindeki haklar bu kanun ile koruma altına alınmıştır²¹.

Fikri Mülkiyet görüşü Fransa'da İngiltere'den sonra ortaya çıkmıştır. Dünyayı her alanda olduğu gibi fikir ve sanat eserleri hukuku açısından etkileyen olay 1789 tarihli Fransız İhtilali'dir. İhtilal loncaları ve imtiyazları ortadan kaldırmış ve eser sahiplerini tamamıyla korumasız bırakan durumu değiştirmiştir. 1791'de eser sahibinin eseri üzerinde mülkiyet hakkı olduğu kabul edilmiş, böylece fikri mülkiyet dönemi başlamıştır. O tarihte eser, sahibinin hayatı boyunca ve ölümünden itibaren 10 yıl süreyle koruma altına alınmıştır²². Daha sonra 1803, 1810, 1854 ve 1866 yıllarında bu hakların kapsamalarını ve sürelerini genişleten düzenlemeler yapılmıştır.

¹⁹ İstanbul Bilgi Üniversitesi Fikri Mülkiyet Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, **Fikri Mülkiyet Hukuku**, <http://bilfim.bilgi.edu.tr>, (19.02.2008) .

²⁰ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (a).

²¹ İstanbul Bilgi Üniversitesi Fikri Mülkiyet Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, (b); T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (a).

²² SULUK, a.g.e., s. 26; TEKİNALP, a.g.e. s. 89.

Ve son olarak da halen yürürlükte olan 1957 tarihli “Loi sur la propriété et artistique” (Edebi ve Sınai Mülkiyet Hakkında Kanun) yürürlüğe girmiştir²³.

Almanya’da siyasi birliğin geç sağlanmasından ötürü, fikri hakların hukuk düzenince korunması oldukça gecikmiştir. 1815 Viyana Kongresi’nden fikri mülkiyetin korunması için kanun koyması istenmiş, fakat Viyana Kongresi’nde meydana gelen Alman Kongresi’nin kanun koyma yetkisi bulunmadığından bu talep neticesiz kalmıştır. 1835 yılında Birliğin ön ayak olmasıyla 1937’de ilk defa “Prusya Bilim ve Sanat Eserleri Üzerindeki Mülkiyetin Korunması Kanunu” çıkarılmıştır. Alman birliğinin kesin olarak sağlanmasından sonra bu kanun, İmparatorluk Kanunu olarak 1871 yılında benimsenmiştir. Kanunda edebiyat, tiyatro ve müzik eserleri üzerine genel bir koruma öngörülmüştür. Söz konusu kanun 1876, 1901 ve 1907 yılında çıkarılan kanunlarla değiştirilmiş ve tamamlanmıştır. Bu düzenlemelerin değişen ihtiyaçları karşılayamaz hale gelmesi üzerine yeni bir kanun hazırlanması gündeme gelmiş ve 1965 yılında “Gesetz über Urheberrecht und Verwandte Schutzrechte” (Telif Hakkı ve Komşu Haklar Hakkında Kanun) yürürlüğe girmiştir. 9 Eylül 1965 tarihli Kanun 24.06.1985 tarihli Kanunla önemli bir değişikliğe uğramıştır. Bu kanuna, en son 07.03.1990 tarihli kanunla değişiklik getirilmiştir²⁴.

Amerika Birleşik Devletleri’nde fikir ve sanat eserleri hukuku, temelini İngiltere’deki 1710 yılında yürürlüğe giren “Kraliçe Anne Kanunu”ndan (Statute of Anne) almıştır ve 1790 yılında Telif Hakları Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda, eser sahiplerine, 40 yıl süre ile eserlerini basım yoluyla çoğaltma, tekrar çoğaltma veya yayınlama hakkını ve bu süreyi yeniden 40 yıl süreyle uzatma hakkını vermektedir. Bu kanunda 1831, 1870, 1909 ve 1976 yıllarında önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Amerika, Bern Sözleşmesine taraf olduktan sonra sözleşmeye uygun değişiklikler, 1998 tarihli “Digital Millennium Copyright Act” (Dijital Milenyum Telif Hakları Kanunu) isimli kanun ile gerçekleştirilmiştir²⁵.

²³ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (a).

²⁴ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (a).

²⁵ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı,(a).

1.2.2. Türkiye’deki Gelişim Süreci

Türkiye’de ilk Türk matbaasının 1727’de İbrahim Müteferrika tarafından kurulmuş olması nedeniyle Batıdaki gelişmeler yaklaşık 300 yıl gecikme ile takip edilebilmiştir. Osmanlı İmparatorluğu’nda fikir ve sanat eserleri hukukuyla ilgili ilk hukuki metin ve yazar hakları açısından en önemli belge 1850 tarihli “Encümen-i Daniş Nizamnamesi”dir. Bu nizamnameyle eserlerin incelenmesinden sonra yazara telif hakkının tanınacağı ifade edilmiştir. Yapılan bu inceleme, sansür niteliğindedir. “Telif” sözcüğü ilk defa bu nizamnamede kullanılmış ve böylece eseri meydana getiren kişinin mali hakka sahip olacağı ilk defa kabul edilmiştir. 1857 yılında yürürlüğe giren Nizamname ise, iki önemli özellik taşıyordu. Bunlardan ilki, eseri basana eser üzerinde zilyetlik tanımakla berber eserin yazarına hayat boyunca imtiyaz tanınmasıdır. Bu nedenle, matbaacılar imtiyazlı eserleri yazar yaşadığı sürece izinsiz basamayacaklardı. Böylece eser basılmadan önce eserin yazarının izni alınıyor, eser bir defa basıldıktan sonra bu eserin nüshaları tükenmedikçe kimse eseri bir daha basmıyordu. Nizamname, yazara hayat boyunca imtiyaz tanımakta, basan ile anlaşmak ve satmak hususlarını düzenlemekte, anlaşmadaki sayıdan fazla sayıda basım yapan matbaacıyı cezalandırmaktadır. Nizamnamenin diğer önemli özelliği ise sansürü yasallaştırmasıdır²⁶.

Gerçek anlamda ilk fikir ve sanat eserleri kanunu olan “Hakkı Telif Kanunu” 1910 tarihinde çıkarılmış ve bu kanun 1 Ocak 1952 tarihli 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’na kadar yürürlükte kalmıştır²⁷.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi profesörlerinden Ernst Hirsch tarafından hazırlanmıştır. Alman Ord. Prof. E. Hirsch tarafından hazırlanan bu taslak, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu adıyla 13.12.1951 tarih ve 7931 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak, 01 Ocak 1952 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 1983, 1995 ve 2001 yıllarında değişikliklere uğramıştır. Fikri mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi, korsan faaliyetlerle mücadelede etkinlik ve uluslar arası sözleşmeler

²⁶ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (a).

²⁷ TEKİNALP, a.g.e. , s. 95.

ile AB mevzuatına uyum sağlanmasını teminen Kültür Bakanlığı'nca hazırlanan ve 5101 sayılı Kanun 12 Mart 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir²⁸.

1.3. DÜNYADA FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARIYLA İLİŞKİLİ ULUSLAR ARASI DÜZENLEMELER

Fikri mülkiyet kavramının temeli, 1883'de sınai mülkiyetin korunmasına yönelik Paris sözleşmesi ve 1886 da edebi ve artistik eserlerin korunmasına yönelik Bern sözleşmesi ile atılmıştır²⁹.

Dünyada fikri ve sınai mülkiyet haklarıyla ilişkili uluslar arası düzenlemeler (1883-2001) şu şekildedir³⁰:

➤ 1883 yılında, Sınai mülkiyet haklarının uluslar arası planda korunmasını sağlamak amacıyla hakkında Paris'te yapılan toplantıda "Sınai Mülkiyetin Himayesi için Bir İttihat Teşkili Hakkındaki Mukavelename" (Paris Sözleşmesi-Paris Convention for the Protection of Industrial Property) kabul olunmuştur³¹. İmzalandığı tarihten bugüne kadar, Türkiye'nin de yer aldığı 136 ülke, Sınai Mülkiyet Haklarının Anayasası olarak kabul edilen Paris Sözleşmesi'ne taraf olmuştur³².

➤ 9 Eylül 1886 tarihinde Bern'de Almanya, Belçika, Fransa, Haiti, İngiltere, İspanya, İsviçre, İtalya, Liberya ve Tunus'un murahhasları tarafından bir sözleşme (Bern Sözleşmesi) imzalanmıştır. "Edebi ve artistik eserlerin himayesine

²⁸ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, (a).

²⁹ Yılmaz NİŞANCI, **Ethics in Publications : the Rights and Permissions (Yayın Etiği: Yayında İzinler ve Haklar)**, Türk Kardiyoloji Derneği (TKD- Turkish Society of Cardiology) Araştırmaları, C.30, s.12, <http://www.tkd.org.tr/english.asp?pg=:dergi/dergi_content&plng=eng&id=1136&dosya=107>, (23.02.2008).

³⁰ SOYAK, ss. 7-9.

³¹ Uluslar arası Patent Birliği (UPB- International Patent Union), **Uluslar arası Antlaşmalar**, <http://www.upb.org.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=31>, (23.02.2008).

³² T.C. Ticaret ve Sanayi bakanlığı, **Türk Patent Enstitüsü**, <<http://www.sanayi.gov.tr/webedit/gozlem.aspx?sayfano=1214>>, (23.02.2008).

müteallik bu konvansiyon 4 Mayıs 1896 da Paris'te, 13 Kasım 1908 de Berlin'de, 20 Mart 1914 de Bern'de, 2 Haziran 1928'de Roma'da ve 26 Haziran 1948'de Brüksel'de değiştirilmiş ve tamamlanmıştır³³.

➤ 1891 yılında “Malların Kaynağı ile ilgili Sahte ve Yanıltıcı işaretlerin önlenmesi için Madrid Anlaşması (Madrid Agreement for the Repression of False or Deceptive Indications of Source of Goods)” ve, yine 1891 yılında “Markaların Uluslararası Tescili Hakkındaki Madrid Anlaşması (Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks)” imzalanarak markaların uluslararası tescili ile ilgili ilk uygulama yürürlüğe koyulmuştur³⁴.

➤ 1893 Fikri Mülkiyetin Korunması için Birleşik Uluslararası Büro (BIRPI- United International Bureaux for the Protection of Intellectual Property) kuruldu. İsviçre'nin Bern şehrinde Paris ve Bern Sözleşmelerinin yürütülmesi için oluşturulmuş olan bu büro, 1960 yılında Cenevre'ye Birleşmiş Milletler Teşkilatına yakın bir adrese taşınmış, 1973 yılında WIPO kuruluş sözleşmesiyle yeni isim ve yapıya kavuşmuştur³⁵.

➤ 1925 yılında milletlerarası bir beratlar bürosu kurulmasına ilişkin ve endüstriyel tasarımların uluslar arası saklanması hakkında La Haye anlaşması imzalanmıştır³⁶.

➤ 1947 yılında La Haye milletlerarası patent enstitüsü kurulmuştur³⁷.

³³ Ernest HIRSCH, **Bern Sözleşmesi**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, <<http://auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfd-arsiv/AUHF-1950-07-01-02/AUHF-1950-07-01-02-Hirsch.pdf>>, ss. 134, 135, (23.02.2008).

³⁴ Uğur G. YALÇINER, **Symposium on Effective Enforcement of Intellectual Property Rights in Turkey (Türkiye’de Sınai Mülkiyet Korumasının Tarihsel Gelişimi)**, Adalet Bakanlığı Avrupa Birliği genel Müdürlüğü, <<http://www.abgm.adalet.gov.tr/1-1-TR-Yalciner.pdf>>, (23.02.2008).

³⁵ Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM- Musical Work Owners’ Society of Turkey), **Fikri Haklar**, <<http://www.mesam.org.tr/?intPageStructureNo=7&sintLanguageID=0&bytContentType=2&intPageNo=32&strHitCountParam=2%7C7%7C0%7C270%7C852>>, (23.02.2008).

³⁶ Feyzan Hayal ŞEHİRALİ, **Fikri ve Sınai Haklar**, Fikri ve Sınai Haklar Araştırma ve Uygulama Merkezi, <<http://www.fisaum.org.tr/sehirali-fhh-I.ppt#256>>, (23.02.2008).

³⁷ Yılmaz ÖZ, **Hukuk ve Otomasyon**, Ankara Barosu Dergisi, S.1, 1969, <http://www.inisiyatif.net/avtarih/baro_tarih/Ankara/AnkBaroDergi/1969_1HukukOtomasyon.asp>, (24.02.2008).

➤ Türkiye 26 Haziran 1956 tarihinde 6749 sayılı Kanun ile “Berat Taleplerinde Aranılan Formalitelere İlişkin Avrupa Anlaşması”na taraf olmuştur. Bu anlaşmaya taraf ülkelerin sayısında bir artma olmamıştır. Taraf ülkeler Türkiye, İsrail ve Güney Afrika Cumhuriyeti’dir³⁸.

➤ 1957 yılında marka tescilinde mal ve hizmetlerin uluslar arası sınıflandırılması hakkındaki Niş Anlaşması (Treaty of Nice) 11 ülke tarafından imzalanmıştır ve ülkemiz bu anlaşmaya 15.10.1996 tarihinden itibaren taraf olmuştur³⁹.

➤ 1958 yılında coğrafi işaretlerin korunması ve uluslar arası tescili için Lizbon anlaşması imzalanmıştır⁴⁰.

➤ 1961 tarihli Roma Sözleşmesi, uluslararası alanda bağlantılı haklarla ilgili asgari standartların tanındığı ilk sözleşme olup, birçok ülke düzenlemesine yön vermiştir. Sözleşmede, icracı sanatçıların, fonogram yapımcılarının ve radyo/televizyon yayıncılarının haklarına yer verilmiştir. Ancak, anılan tarihte film yapımcıları henüz hak sahibi olarak kabul edilmediğinden, sözleşmede yer almamıştır. Sözleşme ile bağlantılı hak sahiplerinin tanımı yapılmış, haklar ve kullanım koşulları ayrıntılı olarak belirtilmiş, hakların koruma süreleri, uygulama koşulları gibi konular tespit edilmiştir. Türkiye 1995 yılında, 4116 sayılı kanun ile Roma Sözleşmesi’ni kabul etmiştir.(RG. 12.07.1995 tarih ve 22341 sayılı)⁴¹.

➤ 1967 yılında WIPO dünya fikri mülkiyet örgütü kuruluş sözleşmesi imzalanmıştır.

³⁸ YALÇINER.

³⁹ Adalet Bakanlığı, **Fikrî Ve Sınai Hak Korsanlığı Ve Taklitçiliğinde Devletin Vergi Kaybı Hakkında Genelge (Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü)**, <<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/26890.html>>, (24.02.2008).

⁴⁰ Devlet Planlama Teşkilatı, **T.C.Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Dokuzuncu Kalkınma Planı Fikri Mülkiyet Hakları Özel İhtisas Komisyonu Sınai haklar Ön Raporu**, Ekim 2005, <http://plan9.dpt.gov.tr/oik04_fikrimulkiyet/042fikhak2.pdf>, (24.02.2008).

⁴¹ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, **Uluslar arası Sözleşmeler**, <<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7D38089C4DBFB16DD6A546>>, (24.02.2008).

- 1968 yılında endüstriyel tasarımların uluslar arası sınıflandırılması hakkında lokarno anlaşması imzalanmıştır.
- 1971 yılında patentlerin sınıflandırılması hakkındaki Strazburg anlaşması imzalanmıştır.
- 1973 yılında dünya fikri mülkiyet örgütünün yürürlüğe girmesiyle BIRPI yeni isim ve yapıya kavuşmuştur ve markaların şekilli elemanlarının uluslar arası sınıflandırılması hakkında Viyana anlaşması imzalanarak yürürlüğe girmiştir.
- 1974 yılında uydu aracılığıyla program taşıyan sinyallerin dağıtımı hakkında Brüksel sözleşmesi imzalanmıştır.
- 07.07.1977 tarihinde Avrupa Patent Antlaşması ya da bir diğer adı ile Münih Antlaşması, yürürlüğe girmiştir. Antlaşma, Avrupa Devletleri arasında işbirliğini güçlendirmek ve bu amaçla üye ülkelerde patentlerin tescilinin tek bir prosedürle sağlanması ve verilen patentler için standart kuralların oluşması amacıyla akdedilmiştir⁴².
- 1989 yılında markaların uluslar arası tescili hakkındaki Madrid anlaşmasına ilişkin protokol ve entegre devrelerle ilgili fikri mülkiyet hakkındaki Washington anlaşması imzalanmıştır⁴³.
- 1994 yılında Marka Hukuku Anlaşması imzalanmıştır ve Avrasya Patent Ofisi kurulmuştur⁴⁴.
- 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü (WTO- World Trade Organization) kuruluş anlaşması ve TRIPS (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) yürürlüğe girmiştir⁴⁵.

⁴² Patent Akademisi, **Patent Hakkı Kavramının Tanımı ve Gelişim Süreci**, <http://www.patentakademisi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=28&Itemid=28>, (24.02.2008).

⁴³ Leyla DOLUN, **Dünya Ticaret Örgütü'nü Anlamak**, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Araştırma Genel Müdürlüğü, Haziran 2004, Ankara, s.57, <http://www.tkb.com.tr/esa/GA/2004-GA/GA-04-04-12_Dunya_Ticaret_Orgutunu_Anlamak.pdf>, (24.02.2008).

⁴⁴ M. Kaan DERİCİOĞLU, **İnternet, Elektronik Ticaret ve Fikri Haklar**, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TUSİAD), Mart 2000, s.23, <<http://www.tusiad.org/yayin/gorus/42/08derici.pdf>>, (24.02.2008).

⁴⁵ SOYAK,.

➤ 1996 yılında Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı Telif Hakları Anlaşması ve Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı İcracı Sanatçı Ve Fonogramlar Anlaşması imzalanmıştır⁴⁶.

1.4. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ ÇEŞİTLERİ

1.4.1. Fikir ve Sanat Eserleri

Fikir ve sanat eserleri hukukunun en önemli kavramlarından biri eser kavramıdır.

Eser kavramı, TDK sözlüğünde “emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt” şeklinde tanımlanmıştır⁴⁷.

5846 sayılı kanunun 1. maddesinin B bendinde eser, “Sahibinin hususiyetini taşıyan ve aşağıdaki hükümler uyarınca ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulüdür.”⁴⁸ şeklinde tanımlanmıştır.

Bir fikir ve sanat eserinin FSEK anlamında eser olarak kabul edilebilmesi, yani korunabilmesi için⁴⁹;

- Eser sahibinin hususiyetini taşıması,
- Eser sahibinin hususiyeti yansıtacak düzeyde şekillenmiş olması,
- FSEK’de öngörülen eser türlerinden birinin içine girmesi,
- Fikri çabanın ürünü olması,

gerekir.

⁴⁶ T.C.Resmi Gazete (8 Mayıs 2007 tarih ve 26516 sayılı), **WIPO Telif Hakları Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun**, <<http://rega.basbakanlik.gov.tr/eskiler/2007/05/20070508-9.htm>>, (24.02.2008).

⁴⁷ Türk Dil Kurumu (TDK).

⁴⁸ T.C. Resmi Gazete (13.12.1951 tarih ve 7981 sayılı), **5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu**, <www.rega.com.tr/rega/duyuru/kanun/rega-5846.htm>, (20.02.2008).

⁴⁹ TEKİNALP, a.g.e., s. 110.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda eserler dört ana gruba ayrılmıştır⁵⁰:

- İlim ve edebiyat eserleri (mad.2),
- Musiki eserleri (mad.3),
- Güzel sanat eserleri (mad.4),
- Sinema eserleri (mad.5).

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 2. maddesine göre; *ilim ve edebiyat eserleri, herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları, her nevi rakıslar, yazılı koreografi eserleri, pandomimalar ve buna benzer sözsüz sahne eserleri, bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maket ve benzerleri, herçeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projelerinden oluşmaktadır. Ancak; arayüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bir bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmazlar.*

Fikir ve sanat eserleri kanunu'nun 3. maddesine göre musiki eserleri, her nevi sözlü ve sözsüz belgelerdir.

Güzel sanat eserleri FSEK'nın 4. maddesinde ele alınmıştır. Bu maddeye göre; güzel sanat eserleri, estetik değere sahip olan;

- Yağlı ve suluboya tablolar; her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma, kakma veya benzeri usullerle maden, taş, ağaç veya diğer maddelerle çizilen veya tespit edilen eserler, kaligrafi, serigrafı,
- Heykeller, kabartmalar ve oymalar,
- Mimarlık eserleri,

⁵⁰ T.C. Resmi Gazete (c).

➤ El işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları,

➤ Fotoğrafik eserler ve slaytlar,

➤ Grafik eserler,

➤ Karikatür eserleri,

➤ Her türlü tiplerdir.

Krokiler, resimler, maketler, tasarımlar ve benzeri eserlerin endüstriyel model ve resim olarak kullanılması, düşünce ve sanat eserleri olmak sıfatlarını etkilemez.

Sinema eserleri ise FSEK'nın 5. maddesinde yer almaktadır. Bu maddeye göre Sinema eserleri şunlardır:

➤ Sinema filmleri;

➤ Öğretici ve teknik mahiyette olan veya günlük olayları tesbit eden filmler;

➤ Her nevi ilmi, teknik veya bedii mahiyette projeksiyon diyaforamları.

Bu sayılan eserler film ve camdan başka bir madde üzerine tesbit edilmiş olsa da projeksiyonla gösterildiği takdirde sinema eserleri gurubuna girer. Sırf beste, nutuk, konferans ve saireyi nakle yarayan filmler sinema eseri sayılmaz.

İşleme ve derleme eserlere bakıldığında ise; işleme eser 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri kanununun 6. maddesinde ele alınmıştır. Buna göre işleme eser; diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan fikir ve sanat mahsulleridir. Bunlar şu şekilde sayılabilir⁵¹:

➤ Tercüme;

➤ Roman, hikaye, şiir ve tiyatro piyesi gibi eserlerden birinin bu sayılan nevilere bir başkasına çevrilmesi;

⁵¹ T.C. Resmi Gazete (c).

- Musiki, güzel sanatlar, ilim ve edebiyat eserlerinin filim haline sokulması veya filime alınmaya ve radyo ve televizyon ile yayıma müsait bir şekilde sokulması;
- Musiki aranjman ve tertipleri;
- Güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şekillere sokulması;
- Bir eser sahibinin bütün veya aynı cinsten olan eserlerinin külliyat haline konulması;
- Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde seçme ve toplama eserler tertibi;
- Henüz yayımlanmamış olan bir eserin ilmi araştırma ve çalışma neticesinde yayımlanmaya elverişli hale getirilmesi (İlmi bir araştırma ve çalışma mahsulü olmayan alelade transkripsiyonlarla faksimileler bundan müstesnadır.);
- Başkasına ait bir eserin izah veya şerhi yahut kısaltılması.
- (Ek: 7/6/1995 - 4110/3 mad.) Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması;
- (EK: 7/6/1995 - 4110/3 mad.) Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçilip derlenmesi sonucu ortaya çıkan veri tabanları (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan verilere materyalin korunması için genişletilemez).

İşleyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır.

Derleme eser ise; Özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla, ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı sonucu olan eseri ifade etmektedir⁵².

⁵² T.C. Türkiye Büyük Millet Meclisi, **4630 sayılı Fikir Ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun**, <<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4630.html>>, (25.02.2008).

1.4.2. Patent ve Faydalı Modeller

İngilizce bir sözcük olan patent, imalat imtiyazı ya da ihtira beratı olarak da ifade edilir. Denizcilik, kuyumculuk ve metalürji gibi çeşitli alanlarda ve farklı anlamlarda kullanılan patent, ticaret hukuku açısından daha önce benzeri olmayıp bulunan, yaratılan, türetilen ya da icat edilen bir şeye verilen berattır. Başka bir ifadeyle sanayi alanında bir icat yapan (keşifte bulunan) kimsenin, belirli bir süre bu icattan yalnız kendisinin yararlanmasını, ya da başkalarının bundan yararlanmasının kendi iznine bağlı olmasını sağlayan resmi hukuksal belgedir⁵³. Patentler teknolojik bilgi açısından önemli kaynaklardır. Patent sistemi iyi yapılandırılırsa uluslar arası standartlara ulaşmak mümkün olmaktadır.⁵⁴

Patent kavramı Türkçede ilk kez 1879 tarihli İhtira Beratı Kanununda ihtira beratı olarak kullanılmıştır. İhtira terimi “benzeri görülmemiş bir şey icat etme, vücuda getirme” anlamına gelmekte; berat terimi ise, imtiyaz verildiğini bildiren fermanı ifade etmektedir. 551 sayılı PatKHK’da ise, uluslar arası literatüre uygun olarak “patent” kelimesi kullanılmıştır. Günümüzde patent kavramının fikir birliğine varılmış bir tanımı bulunmamakla birlikte doktrinde ve yargı kararlarında kavram iki farklı şekilde anlamlandırılmaktadır. Dar anlamda patent, kanundaki koşulları taşıyan bir buluş⁵⁵ için verilen yazılı belgeyi ifade eder. Bu yönüyle patent terimi, yalnızca buluşu belgeleyen maddi bir unsur nitelendirir. Geniş anlamda patent ise, hem buluş üzerindeki inhisari kullanma yetkisini hem de bu yetkiyi ispatlayan belgeyi ifade eder. Bu anlamda patent kavramı, patent hakkını da içine alacak şekilde buluş sahibinin yaratıcı düşüncesinin, belirli bir zaman dilimi içinde, yasal hükümler çerçevesinde koruma altına alındığını gösteren belge olarak tanımlanmaktadır⁵⁶.

⁵³ Hasan Basri MEMDUHOĞLU, **Sınai Mülkiyet Hakları**, Üniversite ve Toplum Aylık Bilim Eğitim ve Düşünce Dergisi, <<http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=300>>, (24.02.2008).

⁵⁴ Paul TORREMANS ve Jon HOLYOAK, **Intellectual Property Law**, Butterworths, London, Edingburgh, Dublin, 1998, s.27.

⁵⁵ Patent hukukunun temelini “buluş” kavramı oluşturmaktadır. Buluş, teknoloji alanındaki belli bir sorunun çözümü olarak tanımlanır.

⁵⁶ KARAHAN, SULUK, SARAÇ ve NAL, a.g.e., s. 161.

Buluşların patent ile korunmasının amaçları; zihni yaratmanın tanınması, buluş faaliyetinin özendirilmesi, buluş sahibinin ödüllendirilmesi, araştırma geliştirme sonuçlarının açıklanarak, teknik bilginin yaygınlaştırılmasıdır⁵⁷.

Faydalı Model, Türkiye’de ve dünyada yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine belirli bir süre (10 yıl), bu buluş konusu ürünü üretme ve pazarlama hakkının tanınmasıdır. Faydalı model koruması elde etme işlemlerinin basit ve ucuz olmasının, özellikle küçük ve orta ölçekli sanayicilerimizin ve araştırma kuruluşlarımızın buluş yapmalarını ve bunları sanayiye uygulamalarını özendireceği düşünülmüştür. Diğer taraftan, özellikle günümüzde, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin gerçekleştirdiği yeniliklerin, rakiplerce hemen hemen aynısının yapılarak taklit edilmesi tehlikesi mevcuttur. Küçük ve orta büyüklükteki bu işletmelerin, mütevazı de olsa, bu buluşlarını faydalı model belgesi vererek korumak, onların ekonomik varlıklarının idamesine hizmet edecektir. Başka bir deyişle, faydalı model koruması, tecavüz fiillerine karşı, patent korumasına oranla daha çabuk ve seri bir işlev görecektir şekilde düzenlenmiştir⁵⁸.

Bir buluşun faydalı model belgesi verilerek korunabilmesi için yenilik ve sayıye uygulanabilirlik kriterleri aranmaktadır⁵⁹.

⁵⁷ Hasan Basri MEMDUHOĞLU.

⁵⁸ Avrupa Patent, **Faydalı Model Nedir?**,
<http://www.avrupapatent.com/patent_tescili_model_nedir.htm>, (24.02.2008).

⁵⁹ MEMDUHOĞLU.

Tablo 1.2: Patent ve Faydalı Model Arasındaki Farklar

	Patentler	Faydalı modeller
Yenilik	+	+
Buluş basamağı	+	-
Sanayiye uygulanabilirlik	+	+
Usuller ve bu usuller sonucu elde edilen ürünler	+	-
Kimyasal maddeler	+	-
Araştırma	+	- *
İnceleme	+	-
Yayın	+	+
Koruma süresi	20/7 yıl	10 yıl

Kaynak: Türk Patent Enstitüsü, <www.turkpatent.gov.tr>, (24.02.2008).

* Başvuru sahibi talep ederse yapılabilir.

Faydalı modeller için buluş basamağı kriteri aranmamaktadır. Ayrıca usuller, bu usuller sonucu elde edilen ürünler ve kimyasal maddelerde faydalı model koruması sağlanmamaktadır. Patent koruma süresi incelemeli patentte 20 yıl, incelemesiz patentte 7 yıldır. Faydalı model ise 10 yıl süreyle korunur⁶⁰.

1.4.3. Tasarımlar

Hukukçular ve tasarımcılar, tasarım kavramından farklı şeyleri anlamaktadır. Tasarımcılar bu terime, neredeyse üretim sürecinin tamamını kapsayacak genişlikte bir anlam yükler. Buna karşılık hukuki bakımdan tasarım; bir ürünün tamamının veya bir parçasının çizgi, şekil, renk, biçim, doku, malzemenin esnekliği ve/veya süslemesi gibi insan duyuları ile algılanabilen çeşitli unsur veya özelliklerinin

⁶⁰ Türk Patent Enstitüsü, <www.turkpatent.gov.tr>, (24.02.2008), KARAHAN, SULUK, SARAÇ ve NAL, a.g.e., s. 208.

oluşturduğu görünümüdür. Kısaca hukukçulara göre tasarım, bir ürün veya bir ürün parçasının görünümüdür⁶¹.

554 sayılı endüstriyel tasarımların korunmasına ilişkin KHK’de tasarım, bir ürünün tümü veya bir parçası veya üzerindeki süslemenin, çizgi, şekil, biçim, renk, doku, malzeme veya esneklik gibi insan duyuları ile algılanan çeşitli unsur veya özelliklerinin oluşturduğu bütünü, ifade eder. KHK’nin 12. maddesi gereğince tescilli tasarımların koruma süresi başvuru tarihinden itibaren 5 yıldır. Anılan süre beşer yıllık dönemler halinde yenilenmek üzere toplam 25 yıla kadar uzatılır⁶².

1.4.4. Markalar ve Diğer Ayırt Edici İşaretler

Ticaret erbabı, bazen kendilerini bazen de ürün ve hizmetlerini başkalarından ayırt etmek için birtakım ayırt edici ad ve işaretler kullanır. Bu tanıtıcı işaretler günlük yaşamımızda farklı şekillerde ortaya çıkar. Tanıtıcı işaretler, adlar veya tanıtıcı unsurlar olarak da nitelenen ayırt edici ad ve işaretler kişinin adını, tüzel kişinin unvanını, bir ürün veya hizmetin orijinini (kaynağını) tanıtan işaretlerdir. Bu bağlamda ürün ve hizmetleri ayırt etmeye yarayan kişi adları, sözcükler, sayılar, harfler, şekiller, sloganlar, işaretler, amblemler, emtia ve ambalaj biçimleri tanıtıcı unsurlardandır. Bu işaretler tanıtıcı nitelikleri sebebiyle korunurlar. Bunlar kural olarak fikri ürün olmadıkları gibi, bu işaretlerde yenilik unsuru da aranmaz. Ancak bunlar aynı zamanda özgün ise ayırt edici işaret olarak korumanın yanında; eser ya da tasarım mevzuatıyla da korunmalarına bir engel bulunmamaktadır (Kümülatif Koruma İlkesi). Örneğin, bir firmanın markasını oluşturan bir grafik tasarımı aynı zamanda güzel sanat eseri niteliği taşıyorsa marka korumasının yanında, FSEK’e göre eser olarak da korunur. Böyle bir tasarım marka, tasarım ve FSEK’in koruma şartlarını ayrı ayrı taşıyorsa hak sahibi bu sayılan mevzuatın her üçüne de dayanabilecektir. Ayırt edici ad ve işaretlerde markalar, ticaret unvanları ve işletme adları ön plana çıkmaktadır.

⁶¹ SULUK, a.g.e., ss. 32-33.

⁶² Türk Patent Enstitüsü, **Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**, <<http://www.turkpatent.gov.tr/dosyalar/mevzuat/TasarimKhk.pdf>>, (24.02.2008).

Marka, bir ürün veya hizmetin, başkalarının ürün ya da hizmetinden ayırt eden işaretlerdir. Marka olabilecek işaretlerin kapsamı oldukça geniştir. Bugün dünyada koku ve ses markalarının dahi korunacağı üzerinde durulmaktadır. Ülker, Arçelik gibi ürün markaları yanında; Garanti Bankası, Güneş Sigorta gibi hizmet markaları da koruma altındadır. Ticaret unvanı, taciri; işletme adı ise, işletmeyi tanıtır. Örneğin, Gökkuşuğu Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti. bir ticaret unvanıdır. Buna karşılık Çemberlitaş Turşucusu bir işletme adıdır. Diğer bir ifadeyle marka, ürün veya hizmeti; ticaret unvanı, taciri; işletme adı ise işletmeyi tanıtır. Markalar için özel düzenleme yapılmıştır. Ticaret unvanı ve işletme adı ise Ticaret Kanununda düzenlenmiş olup, bunlar markaya oranla daha zayıf bir korumaya sahiptir. Patent ve faydalı modellere benzer şekilde marka hakkına tecavüz halinde hukuki ve cezai yaptırımlar öngörülmüştür⁶³.

1.4.5.Entegre Devreler

Türk Hukuku'nda bu konu 5147 sayılı entegre devreler ve topoğrafyalarının korunması hakkında kanun ile düzenlenmiştir. Kanunu 2. maddesine göre, entegre devre; elektronik bir işlevi veya bunun gibi diğer işlevleri yerine getirmek üzere tasarlanmış, en az bir aktif elemanı olan ve ara bağlantılarından bir kısmının ya da tümünün bir parça malzeme içerisinde ve/veya üzerinde bir araya getirilmiş ara veya son formdaki bir ürünü; entegre devre topoğrafyası ise, entegre devreyi oluşturan tabakaların üç boyutlu dizilimini gösteren, üretim amacıyla hazırlanmış ve herhangi bir formatta sabitlenmiş görüntüler dizisi olup, her görüntü entegre devrenin üretiminin herhangi bir aşamasındaki yüzeyinin tamamının veya bir kısmının görünümünü ifade etmektedir. Bunlar bir çip üzerinde yer alırlar. Bir entegre devre topoğrafyasının korunabilmesi için orijinal olması gerekir. Orijinallikle kastedilen entegre devre topoğrafyasının, tasarlayıcısının fikri çabası sonucunda ortaya çıkmış ve tasarlama sırasında entegre devre üreticileri ve entegre devre topoğrafyası tasarlayıcıları arasında bilinmiyor olmasıdır. Entegre devre topoğrafyaları, hak

⁶³ Cahit SULUK, **Markalar**,
<http://www.fikrimulkiyet.com/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=88>,
(24.02.2008).

sahibi ya da izin verdiği bir üçüncü kişi tarafından yurt içinde veya yurt dışında ilk kez ticari açıdan piyasaya sürüldüğü tarihten itibaren iki yıl içinde tescil başvurusu yapılmış olması kaydıyla, tescil başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren on yıl süreyle korunur. Bu süre onuncu takvim yılının bitiminde sona erer⁶⁴.

1.4.6.Yeni Bitki Çeşitleri

Günümüzde yeni bitki çeşitlerinin geliştirilmesini özendirmek amacıyla 5042 sayılı yeni bitki çeşitlerine ait ıslahatçı hakların korunmasına ilişkin kanun 2004 yılında yürürlüğe girmiştir.

Kanunda; ıslahçı hakkının verilmesi için gerekli şartların karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın, bir veya birden fazla genotipin ortaya çıkardığı bazı özelliklerin kendisini göstermesiyle tanımlanan ve aynı tür içindeki diğer genotiplerden en az bir tipik özelliği ile ayrılan ve değişmeksizin çoğaltmaya uygunluğu bakımından bir birim olarak kabul edilen en küçük taksonomik kısım içerisinde yer alan bitki grubu çeşit, bu yeni bitki çeşidini ıslah eden veya bulan ve geliştiren kişi de ıslahçı olarak tanımlanmaktadır⁶⁵.

1.4.7. Coğrafi İşaretler

555 sayılı coğrafi işaretlerin korunması hakkında kanun hükmünde kararname 26.6.1995 tarih ve 22326 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanununun 2. maddesinde coğrafi işaret tanımlanmıştır. Buna göre coğrafi işaret, “*belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibariyle kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke özdeşleşmiş bir ürünü gösteren işaretlerdir*”⁶⁶.

⁶⁴ İstanbul Bilgi Üniversitesi Fikri Mülkiyet Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, **Sınai Haklar**, <http://bilfim.bilgi.edu.tr/temel_sinaihaklar.asp?lid=tr>, (24.02.2008).

⁶⁵ T.C. Resmi Gazete (15 Ocak 2004 tarih ve 25347 sayılı), **5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarını Korunmasına İlişkin Kanun**, <<http://rega.basbakanlik.gov.tr/Eskiler/2004/01/20040115.htm#1>>, (25.02.2008).

⁶⁶ Türk Patent Enstitüsü, **555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şekli Gösterir Yönetmelik**, <<http://www.turkpatent.gov.tr/dosyalar/mevzuat/CografiYon.pdf>>, 25.02.2008).

1.4.8. Biyoteknoloji

Biyoteknoloji; bitki, hayvan ve mikroorganizmalar gibi yaşayan organizmaların yanı sıra gen mühendisliğinin kullandığı tohum, enzimler, plasmidler gibi canlı olmayan biyolojik materyalin ve bunlar aracılığı ile elde edilen sistemlerin ve usullerin sanayi ve hizmet sektöründeki uygulamalarıdır⁶⁷.

1.5. FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ NİTELİKLERİ VE TEMEL İLKELERİ

Fikri mülkiyet hakları hukukun diğer alanlarından farklı, kendine özgüm niteliklere sahiptir. Fikri mülkiyet haklarının nitelikleri şu şekilde özetlenebilir⁶⁸:

- Fikri ürünler eşyadan farklı olarak maddi bir varlığa sahip olmayıp soyuttur.
- Maddi mülkiyetten farklı şekilde fikri mülkiyete konu haklar ülkesel olarak korunur (ülkesellik ilkesi). Yani fikri ürünler kural olarak hangi ülkede koruma talep ediliyorsa, o ülke mevzuatına göre korunur ya da korunmaz.
- Maddi mülkiyetten farklı olarak, fikri mülkiyet hakları süreye tabidir. Ülkemizde telif hakları, eseri meydana getirenin yaşamı boyu +70 yıl süreyle korunur.
- Fikri ürünler, eşya olmadığı gibi, somutlaştığı eşyadan da farklı bir varlığa sahiptir. Bu nedenle de farklı bir hukuki rejime sahiptir.
- Fikri mülkiyet hakları sahibine tekel nitelik gösteren mutlak yetkiler verir. Hak herkese karşı ileri sürülebilir. İlgili hak, ticari amaçla sadece hak sahibi veya onun izin verdiği kişiler tarafından kullanılabilir.
- Fikri mülkiyet hakları, kullanılmakla tükenmez.

⁶⁷ Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TUSİAD), **Fikri Haklarla İlgili Temel Kavramlar**, <TUSİAD Bülteni, <http://www.tusiad.org/yayin/bulten/f1/html/sec2.html>>, (25.02.2008).

⁶⁸ KARAHAN, SULUK, SARAÇ ve NAL, a.g.e., ss. 4-5.

➤ Fikri mülkiyet hakları kural olarak devir, lisans, rehin ve haciz gibi hukuki işlemlere konu olabileceği gibi mirasla da intikal eder.

➤ Fikri mülkiyet hakları anti-rekabetçidir. Zira bu haklar sahibine tekel (monopol) niteliğinde yetkiler sağlar. Bununla birlikte bu hakların korunması yeni ve özgün çalışmaları tetiklediği için uzun vadede ülke ekonomisine rekabetçi bir nitelik de kazandırmaktadır.

Fikri mülkiyet haklarını diğer haklardan ayıran bazı temel ilkeler mevcuttur. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

- Tescil ilkesi
- Ülkesellik ilkesi
- Gerçek hak sahipliği ilkesi
- Rüçhan (öncelik) ilkesi
- Ön kullanım hakkı
- Tükenme ilkesi
- Sessiz kalma nedeniyle hak kaybı
- Kümülatif (çoklu) koruma ilkesi.

Kural olarak hakkın doğumu için marka, patent ve tasarım gibi sınai haklar, marka ve patent ofislerine tescil ettirilir. Türkiye’de tescil işlemlerini Türk Patent Enstitüsü (TPE) yapmaktadır. Hangi ülkelerde koruma elde edilmek isteniyorsa o ülkelerde tescilin yaptırılması zorunludur. Çünkü bir ülkede alınan patent ya da marka belgesi (tescil belgesi), başka ülkelerde geçerli değildir⁶⁹.

Fikri mülkiyet hukukunda geçerli olan “ülkesellik ilkesi” uyarınca her devlet, maddi ve şekli koşullarının yerine getirilmesi koşuluyla, fikri mülkiyeti, sadece kendi ülkesi sınırları içinde korur. Her devlet kendi ülkesi içindeki ihlallerde tecavüze uğrayan ve kendi kanunlarına göre hak sahibi olan kişinin, hukuk yollarını kullanmasına olanak sağlar. Buna karşılık, bu hukukun konusunu oluşturan mal ve

⁶⁹ KARAHAN, SULUK, SARAÇ ve NAL, a.g.e., s.5.

hizmetlerin kolayca sınır aşabilmeleri, fikri mülkiyet hukukunun bir koruma hukuku olması sebebiyle, korumanın sınırlara takılıp kalmaması gereğini ortaya çıkarır. Oysa ülkesellik ilkesi korumayı sınırlar içerisine hapsedmektedir. Bir taraftan korumanın sınırları geçebilmesini sağlamak, diğer taraftan kavramları ve uygulamaları uyumlaştırmak çabaları, fikri mülkiyet hukukunun, bir uluslararası sözleşmeler hukuku alanı olması sonucunu da doğurmuştur. Bu sebeple fikri mülkiyet hukuku, ulusal düzenlemeler hukuku olduğu kadar, aynı zamanda uluslararası sözleşmeler hukukudur⁷⁰.

Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye ilişkin uygulama yönetmeliğinin 11. maddesine göre; patent isteme hakkı, buluşu yapana veya onun haleflerine ait olup, başkalarına devri mümkündür. Buluş birden çok kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmişse, patent isteme hakkı, taraflar başka türlü kararlaştırmamışsa, bunlara müştereken ait olur. Aynı buluş birbirinden bağımsız birden çok kişi tarafından aynı zamanda gerçekleştirilmişse, patent isteme hakkı, daha önce başvuru yapana veya diğerine göre rüçhan hakkı olana aittir. Patent almak için ilk başvuran kişi, aksi sabit oluncaya kadar, patent isteme hakkının sahibidir⁷¹.

Paris Sözleşmesi ile buluşların korunması için, patent ve faydalı modeller ile ilgili olarak 12 aylık rüçhan hakkı tanınmaktadır. Paris Sözleşmesinin en önemli ilkelerinden biri olan rüçhan hakkı ilkesi gereğince, rüçhan hakkından yararlanılarak yapılan bir başvuruda, ilk başvuru ile ikinci başvuru tarihleri arasında üçüncü kişiler tarafından yapılan başvurular karşıt referans olarak gösterilemez. Böylece, başvuru sahibine koruma isteyeceği diğer ülkelerde güvenli bir biçimde başvuru yapma olanağı sağlayarak korumanın diğer ülkeleri de kapsayacak biçimde genişletilmesi olanağı sağlanmış olur⁷².

⁷⁰ M.Emin BİLGE **Fikri Mülkiyet haklarının Güvence Altına Alınmasına İlişkin 24/48/EG sayılı Avrupa Birliği Yönergesi ile Getirilen Temel Esaslar ve Türk Hukukuyla Mukayese**, E-Akademi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Mayıs 2005, Sayı 39, <<http://www.e-akademi.org/arsiv.asp?sayi=39>>, (03.03.2008).

⁷¹ PatKHK, **Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**, <http://www.fikrimulkiyet.com/ulusal/patent_khk.pdf>, (03.03.2008).

⁷² Uluslararası Patent Birliği.

Ön Kullanım Hakkı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kararname'nin 77. maddesinde ele alınmaktadır. Bu maddeye göre; patent başvurusunun yapıldığı tarih ile rüçhan hakkı tarihi arasında buluşu iyi niyetli olarak ülke içinde kullanmakta olan veya kullanım için ciddi ve gerçek tedbirler almış kişi veya kişilere karşı, patent konusunu aynı şekilde kullanmaya devam etmelerini veya alınmış tedbirlere uygun olarak kullanmaya başlamalarını önlemeye buluş sahibinin hakkı yoktur. Ancak, üçüncü kişilerin patent konusunu kullanmaya devam etmeleri veya alınmış tedbirlere uygun kullanımları sahip oldukları işletmenin makul ihtiyaçlarını giderecek ölçüde olabilir. Bu kullanma hakkı ancak işletme ile birlikte devredilebilir⁷³.

FMH'nın kullanımına getirilen sınırlandırmalardan birisi de, “*Tükenme İlkesi (principle of exhaustion)*”dir. Bu ilkeye göre, hak sahibi veya onun yetkilendirdiği bir teşebbüs o hakka dayanarak ürettiği bir malı pazara sunduktan sonra, o mal üzerindeki hakları sona ermiş olur ve istisnai koşullar⁷⁴ saklı kalmak kaydı ile o malların yeniden ticarete konu olmasına karışamazlar⁷⁵.

Hak sahibi, hakkını uzun süre kullanmayarak karşı tarafa kullanmayacağı yolunda bir güven uyandırmışsa, uyandırılmış olan bu güven nedeniyle artık bu hakkını kullanamayacağı kabul edilmektedir. Devam eden tecavüze karşı uzun süre sessiz kalımdan sonra dava açmak, hakkın kötüye kullanımı sayılabilir. Her hak gibi dava hakkı da kötüye kullanılabilir. Sessiz kalma nedeniyle hakkın ileri sürülememesi bir hak kaybı olarak kabul edilmektedir. Ancak bu durum, hakkı sona erdiren feragat (vazgeçme) olmayıp, tecavüz edenin fiiline izin verme olarak anlaşılmaktadır. Böylece hak genel olarak sona ermemekte, bu durumdan sadece tecavüz eylemine sessiz kalınan kişi ya da kişiler yararlanabilmektedir⁷⁶.

⁷³ PatKHK.

⁷⁴ Marka sahibinin, malın piyasaya sunulmasından sonra, üçüncü kişiler tarafından değiştirilerek veya kötüleştirilerek ticari amaçlı kullanmalarını önleme yetkisi vardır (Markalar Hakkında 556 Sayılı KHK Madde.13).

⁷⁵ Yaşar TEKDEMİR, **Marka Hakkının Tükenmesi İlkesi Ve Paralel İthalat Sorununa İktisadi Bir Yaklaşım 1. Farklı Tükenme Rejimleri 2. Türkiye İçin Politika Önerisi**, Rekabet Dergisi, <<http://www.rekabet.gov.tr/word/dergi13/4/yasartekdemir.doc>>, (03.03.2008).

⁷⁶ KARAHAN, SULUK, SARAÇ ve NAL, a.g.e., s.14.

Tasarımların yapıları gereği çok farklı özellikleri taşıyabilmeleri tasarımı gerçekleştiren kişinin tasarımın niteliğine göre tasarımcı sıfatının yanı sıra kimi zaman buluşçu kimi zaman da eser sahibi sıfatlarını taşımasının mümkün olması gerçeği, hukuksal ifadesini tasarımlarda “Kümülatif Koruma İlkesi”nde bulmaktadır. Tasarımların karmaşık yapısı nedeniyle kabul edilen bu ilkeye göre tasarımların, tasarım mevzuatı yanı sıra fikir ve sanat eserleri, patent, faydalı model ve haksız rekabet hükümlerine dayanan diğer koruma modelleriyle de Korunmaları mümkündür. Bu ilke çerçevesinde bir tasarımın hangi hükümler dahilinde korunabileceği, tasarımın niteliğine ve özelliklerine göre farklılık gösterecektir⁷⁷.

⁷⁷ Feyzan Hayal ŞEHİRALİ, **Türk Hukukunda Tasarımlara Yönelik Uygulamalar (Özellikle Tescilsiz Tasarımların Korunma Yolları)**, <<http://www.abgm.adalet.gov.tr/8-2-TR-Sehirali.pdf>>, (03.03.2008).

İKİNCİ BÖLÜM

KORSAN YAYINCILIK

2.1. KORSAN YAYINCILIK KAVRAMI

“Korsan” sözcüğü denizcilikle beraber doğmuş ve yüzyıllardır, kendisine ait olmayan bir şeyi haksız, yasadışı yollarla ele geçiren ve bunun üzerinden kazanç sağlayanları anlatmak için kullanılmaktadır. Günümüzde deniz korsanları yok ama başka alanlarda çeşitli korsanlarla karşılaşırız. Bunların başında da fikir eserleri üzerinden haksız kazanç sağlayanlar gelmektedir.⁷⁸

Korsan kavramı şöyle tanımlanabilir: Sahibinden izin almaksızın, orijinal bir fikir veya sanat eserinden, doğrudan veya dolaylı şekilde çoğaltma yapılarak elde edilen ürünler korsandır⁷⁹.

Korsan yayın, bir eserin, sahibinden ve basım haklarını devrettiği yayınevinden izinsiz çoğaltılmasıdır. Fikir ve sanat eserleri kanunundaki düzenlemelere göre “kamu “”hukuku” alanında değerlendirilmiştir. Hem yayınevinin, hem çevirmenini, yazarın ya da mali hak sahibinin hem de devletin hakları gasp edilmektedir⁸⁰.

Genel olarak korsan ürünler⁸¹;

➤ Alenen yol, cadde, meydan ve sokaklarda seyyar tezgahlarda satılmaktadır.

➤ Alenen dükkanlarda raflarda satılmaktadır.

⁷⁸ Sönmez ÇELİK, **Korsan Yayıncılık, Bilgi, Hizmetleri ve Üniversite Kütüphaneleri**, <http://www3.dogus.edu.tr/scelik/makaleler/KonusmaKTPhaftasi_2004.pdf>, (05.03.2008).

⁷⁹ Cahit SULUK, **Yayıncıların Fikir Ve Sanat Eserleri İle İlgili Sorunları Ve Çözüm Önerileri**, <<http://www.fikrimulkiyet.com/makalelerim/cevirilenler/YFSES.pdf>>, (04.03.2008).

⁸⁰ YAYBİR (Yayıncılar Meslek Birliği), <<http://yaybir.org.tr/public/page.aspx?id=4>>, (12.03.2008).

⁸¹ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü, **Korsanlık Çeşitleri**, <<http://www.telifhaklari.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7D380873C6F3DDB58DFF9D>>, (11.03.2008).

➤ Yol, cadde, meydan ve sokaklarda bir takım seyyar satıcıların elinde bir iki nüsha halinde numune olarak bulundurulmuş, satış mekanına uzak bazı depolarda gizli olarak satılmaktadır.

➤ Dükkanların gizli raflarında veya bölümlerinde saklanarak talep ile satılmaktadır.

Korsan çeşitleri genel olarak şöyledir⁸²:

- Bandrolsüz eserler
- Sahte bandrollü eserler
- A eserine alınan bandrolün B eserinde kullanılması
- Esere ekleme ve çıkarmalar yapılması
- Ucuz seri olarak piyasaya sürülen kasetlerin içinin silinerek, kartonunun değiştirilmesi suretiyle piyasaya tekrar sürülmesi
- Eserlerin işaret ve rumuzlarının bulunmaması

Korsan yayıncılığın çeşitli zararları da mevcuttur. Bu zararları şu şekilde sıralamak mümkündür⁸³:

- Kayıt dışı ekonomi sebebiyle devletin trilyonlarca lira vergi kaybı olmaktadır.
- Korsandan gelen yüksek miktardaki para, organize suç örgütlerine gitmekte ve yasadışı işlerin finansmanında kullanılmaktadır.
- Eser sahipleri, yaratıcı emeklerinin karşılığını alamadığı “yaratıcılık” engellenmektedir.
- Korsanın önlenememesi, yabancı sermaye yatırımının önündeki en büyük engellerden biridir.

⁸² T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (a).

⁸³ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü, **Korsanın Zararları**, <<http://www.telifhaklari.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7D38082DC6FC5ED6BAADC0>>, (12.03.2007).

- Uluslar arası platformda saygınlığımızı zedelemesi yanında çeşitli (kotalar, ticaretin engellenmesi gibi) müeyyidelerle karşılaşmaktadır.
- Ülkenin gerek ekonomisi ve gerekse kültür hayatı için vazgeçilmez olan müzik, sinema, ilim/edebiyat sektörlerinin uluslar arası alanda rekabet şansını, gelişimini, bu sektörlerde nitelikli eserler üretilmesini engellemekte ve imkansız hale getirmektedir.
- Bilgi toplumunun en önemli itici güçlerinden olan yazılım sektörü gelişmemektedir.
- Ekonomik gücü son derece zayıf olan yerli sektör durma noktasına gelmek ve yerli üretim yapılamadığından ithalata büyük bedeller ödenmektedir.
- Bilgi toplumu/Bilgi ekonomisinin yarattığı yeni üretim şekli, bilgiye dayalı katma değeri yüksek ürünlerden oluşmaktadır ki, bunların tamamı fikri haklar korumasına muhtaçtır. Bu koruma sağlanamadığında, ülkemizin tarım/sanayi toplumu/ekonomisi çerçevesindeki üretimi değişmeyecek ve ihracat açığımız gün geçtikçe artacaktır.

IDC'nin 2007 IDC Global Korsan Yazılım Araştırması korsan yazılımın endüstriye negatif etkilerinin çok fazla olduğuna dikkat çekmektedir. Araştırmada, korsan yazılımın teknoloji şirketlerinin yeni işler ve yeni ürünler geliştirmesine gölge düşürdüğü ve hizmet sektörüne de zarar verdiği belirtilmektedir. Devletin vergi gelirlerinin de azalmasına neden olan korsan yazılım sanal suç ve güvenlik problemlerinin de artmasına neden olmaktadır. IDC'nin yaptığı araştırma sonuçlarına göre korsan yazılımın 10 puan düşürülmesinin dört yıllık bir süreçte milyarlarca dolarlık ekonomik büyüme ve yüzbinlerce yeni iş imkanı anlamına geldiği belirtilmektedir. Araştırmayla ilgili olarak yapılan açıklamaya göre, 2007 sonu itibarıyla dünyada 1 milyar adet PC'ye yazılım yüklenmiş ve bunun yarısının lisanssız korsan yazılım olduğu belirtilmektedir. 2007 IDC Araştırma sonuçlarının büyümekte olan ekonomilerdeki yükselişe dikkat çektiğini belirtilirken birçok ülkede

devlet ve özel sektörün korsana karşı gösterdiği çabanın da işe yaradığını belirtilmektedir.⁸⁴

2.2. KORSAN YAYINCILIĞIN ÇEŞİTLERİ

Genel olarak korsan yayın dört şekilde karşımıza çıkmaktadır⁸⁵:

Tıpkıbasım; bir yayınevinin bastığı bir kitabın bir benzerinin izinsiz olarak çoğaltılması söz konusudur. Burada kitabın kapağı ve içindeki bütün bilgiler orijinalin aynıdır. En çok rastlanılan yöntemdir. Sokakta satılan kitapların büyük çoğunluğu böyledir.

Başka yayınevi adı altında; bu yöntemde, yayın hakları bir yayınevine ait olan bir eserin var olan başka bir yayınevi tarafından basılması söz konusudur. Genellikle korsan baskıyı yapan yayınevi kendi sayfa düzenini, kapak tasarımını ve kendi adını kullanır.

Fotokopi yoluyla; özellikle ders kitapları ve referans kitapların korsan yayını bu yolla gerçekleşir. Daha çok üniversitelerin etrafında ve bazen de içinde bulunulan fotokopi dükkanları ders kitaplarını ve yardımcı kitapları korsan olarak çoğaltırlar. Tekniğinin farklı olması dışında, tıpkıbasımdan hiçbir farkı yoktur.

İnternet yoluyla; yaygınlığı son zamanlarda giderek artan bir yöntemdir. Bazı internet siteleri ücretsiz ya da küçük bir ücret karşılığında, yayın hakları kendilerinde olmayan kitapları okumaya izin verirler.

Korsanlık özellikle müzik CD'leri, DVD'ler, oyun CD'leri ve kitaplarda meydana gelmektedir. Ancak, korsan ile orijinal arasında belli başlı farklar

⁸⁴ Business. Software Alliance (BSA), <http://global.bsa.org/idcglobalstudy2007/pr/pr_turkey.pdf>, (08.07.2008).

⁸⁵ EDİSAM, <<http://edisam.org.tr/edisam/edisam.aspx?bid=7>>, (12.03.2008).

mevcuttur. Bu farkları müzik CD'si, VCD (Video CD, Film içeren CD), DVD, oyun CD'si ve kitap kategorileri bakımından ele alabiliriz ⁸⁶.

Müzik CD'si bakımından orijinal CD ile korsan CD arasındaki farklar:

İlk olarak orijinal müzik CD'sinin ön ve arka kapağında yer alan resim ve yazıların kalitesi yüksek ve renkleri canlıdır. Yüksek kaliteyi havi kağıt malzeme kullanılmıştır. CD'nin ön kapağında albümü tanıtıcı "Booklet" diye tabir olunan bir kitapçık bulunmaktadır. Bu kitapçık içerisinde sanatçıyı tanıtıcı bilgiler, şarkı sözleri, albümün, bestekarlarının, söz yazarlarının prodüktör ve yapımcılarının isimleri gibi bölümler yer almaktadır. CD'nin göbek kısmında üretici firmanın lazer ile yazılmış ismi, albümün kod numarası ve bazen de albümün ismi yer almaktadır. CD üzerinde albümün ismi, lisans hakkı sahiplerinin isim ve logoları, izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı ve genelde albümün kapağındaki resim. Basılı olarak bulunmaktadır. CD'nin ön ve arka kapağında yapımcı şirketin logo ve markalarını havi kısım bulunmaktadır. Her zaman plastik veya cam kap denen tekli CD kabında veya albümün ikili veya üçlü olmasına göre ikili veya üçlü CD kabında yer almaktadırlar. Bandrolü haizdir.

Ancak korsan müzik CD'sinin ön ve arka kapağında yer alan resim ve yazıların kalitesi düşüktür. Flu (Net olmayan) görüntüler mevcut olabilir. Hatta MP3⁸⁷ parçalar içeren CD'lerde ise bu CD'ler birden fazla albümü içlerinde barındırabildiklerinden orijinal kapaklar kullanılmaz. Genelde sanatçının ismi-MP3 ibaresi kapakta yer alır. CD kapağının resimli bölüm kısmı dışında kalan arka kısmı genelde beyaz ve boştur. Herhangi bir şekil veya ibare bulunmamaktadır. CD'nin göbek kısmı boş veya materyalin kaydedildiği boş CD'nin üreticisinin vermiş olduğu bir kod numarasına sahiptir. Korsan CD'lerin üzerinde albümün kapak baskısı genelde bulunmamaktadır. Bazı korsan CD'lerde fotokopi ile CD üzerine kağıttan etiket yapıştırılmaktadır. CD üzerinde genelde lisans hakkı sahiplerinin isim ve

⁸⁶ T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü, **Korsanla Orijinal Arasındaki Farklar**, <http://www.telifhaklari.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7>, (01.04.2008).

⁸⁷ MP3-normal bir CD'ye daha çok şarkı kaydedilmesini sağlayan bir sıkıştırma programıdır. Böylece en fazla 25 şarkı alabilen 80 dakikalık bir CD'ye 200 şarkı sığdırılabilmektedir.

logosu izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı bulunmamaktadır. Korsan müzik CD'lerinde genelde ön ve arka kapaklarda yapımcı şirketin logo ve markalarını havi kısmı bulunmamaktadır. Fakat nadir olarak bazı korsan üretimlerde bu isimlerin aynısı veya değiştirilmiş benzerlerine rastlanabilmektedir. Müzik CD'leri ve özellikle MP3 parçalar içeren CD'ler "jelatin" Olarak tabir olunan CD boyutunda açma kapama yeri yapışkana haiz plastik poşetler içerisinde satılmaktadır. Plastik kap içinde satılan korsan CD'ler de mevcut olup, iki ve üç CD'den oluşan albümlerin korsanları genelde tekli CD kabın içerisinde satılmaktadır. Bandrol bulunmamaktadır. Bandrol olsa bile yukarıda sayılan özelliklere haiz CD ele geçirildiğinde ilgilisi hakkında işlem yapılmadan evvel incelemeye alınmalıdır.

VCD (Video CD- Film içeren CD) bakımından orijinal CD ile korsan CD arasındaki farklar:

Orijinal VCD'nin ön ve arka kapağında yer alan resim ve yazıların kalitesi yüksek ve renkleri canlıdır. Flu (net olmayan) görüntü mevcut değildir. Yüksek kaliteyi havi kağıt malzeme kullanılmıştır. Filmin kısa olarak konusunun anlatıldığı, oynayanlarının, yönetmen ve prodüktörlerinin ve diğer filmlerin tanıtımlarının yapıldığı, üretici firmanın başkaca ürünlerinin açıklandığı İngilizce Türkçe veya başka dillerde yazılmış tanıtım bilgileri bulunmaktadır. Gerek kapak gerek tanıtım bilgileri ve gerekse CD'ler üzerinde lisans hakkı sahiplerinin isimleri (Warner Bros, Columbia Pictures Inc., Twentieth Century Fox Corporation gibi) yazılıdır. CD üzerinde filmin ismi, lisans hakkı sahiplerinin isim ve logoları, izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı ve genelde filmin kapağındaki resim baskı olarak bulunmaktadır. Video CD'ler formatları itibariyle genellikle bir CD içerisine sığmadıklarından birden fazla film CD'sinden oluşmaktadırlar. Örneğin 135 dakikalık bir film iki CD'den, 180 dakikalık bir film üç CD'den oluşmaktadır. Birden fazla CD'yi içeren filmlerde her zaman ikili veya üçlü CD kutusu kullanılmaktadır. Orijinal Video CD'leri genelde gümüş baskı denilen yöntemle toplu olarak üretilmiş olmakla birlikte CD'nin arka tarafında göbeğin kenarında film lazer ile yazılmış ismi ve seri numarası bulunmaktadır. Orijinal film CD'lerinde, Kültür Bakanlığında alınmış bandrol ve bazen de CD'nin çoğaltma hakkına sahip şirketin logosunu havi hologram

bulunmaktadır. Orijinal VCD'lerin görüntüsü son derece temiz ve sesi nettir. Film başında yapımcı şirketin tanıtım fragmanı yer alır. (Metro Golden Mayer, Columbia, 20 Century Fox gibi) takılma ve atlama yapmazlar. Görüntüde renk değişimi olmaz.

Korsan VCD'lerde ise ön ve arka kapağında yer alan yazıların kalitesi düşük ve renkler cansızdır. Flu (net olmayan) görüntü mevcuttur. Yüksek kaliteyi havi kağıt malzeme kesinlikle kullanılmamıştır. Film kapağının resimli bölüm kısmı dışında kalan arka kısmı genelde beyaz ve boştur. Herhangi bir şekil veya ibare bulunmamaktadır. Gerek kapak gerek tanıtım bilgileri ve gerekse CD'ler üzerinde lisans hakkı sahiplerinin isimleri bulunmamaktadır. Fakat nadir olarak bazı korsan üretimlerde bu isimlerin aynısı veya değiştirilmiş benzerlerine rastlanabilmektedir. CD üzerinde filmin ismi, lisans hakkı sahiplerinin isim ve logoları, izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı ve genelde filmin kapağındaki resim, baskı olarak bulunmamaktadır. bazı korsan CD'lerde fotokopi ile CD üzerinde kağıttan etiket yapıştırılmaktadır. Bu CD'lerin üzerindeki etiket olup baskı olmadığı çıplak göz ve el teması ile kolayca anlaşılabilir. CD üzeri baskıyı haiz korsan kopyalara da bazen rastlanılmakla birlikte bu kopyalar yurt dışından yurda sokulan toplu basım tekniği ile üretilmiş kopyalardır. Son yıllarda bu korsan kopyalara artık korsan ürünlerin çoğunun Türkiye'de üretilmesi nedeni ile rastlanılmamaktadır. Birden fazla CD'yi içeren filmlerde ikili veya üçlü CD kutusu kullanılmamaktadır. Bu CD'ler genelde tekli CD kutusu içerisinde bir arada satılmaktadır. Bununla birlikte korsan nüshalarda yaygın olarak plastik kap haricinde CD boyutlarında "jelatin" olarak tabir olunan üst tarafı yapışkanlı naylon poşetler kullanılmaktadır. Korsan film CD'lerinin kaydedilebilir kısmı genelde yeşil, mavimsi veya sarımsı renktedir. Bu tip CD'ler toplu basım yöntemi ile değil işyeri veya evlerde bilgisayara bağlı CD yazıcılarla doldurulmaktadır. Gümüş renginde korsan baskı yapılmış korsan ürünlerde piyasada var olup, bunlar genelde yurtdışı vasıtasıyla ülkemize giriş yapan CD'lerdir. Bandrol bulunmamaktadır. Bandrol olsa bile (ki bu çok düşük bir ihtimaldir ve varolan da büyük bir ihtimalle sahtedir). Yukarıda sayılan özelliklere haiz bir CD ele geçirildiğinde ilgilisi hakkında işlem yapılmadan evvel incelemeye alınmalıdır. Korsan VCD'ler genellikle henüz Türkiye'de vizyona girmemiş filmleri

içerdiklerinden, film el kamerası yardımıyla ilk vizyona girdiği ülkede çekilmekte ve VCD'ye kayıt edilmektedir. Bu nedenle ses ve görüntü kaliteleri oldukça düşüktür. Buna mukabil DVD'den çevirim programları yardımıyla MPEG formatına çevrilerek kaydolunan görüntü ve ses kalitesi yüksek korsan VCD'lere de rastlamak mümkündür. Genelde filmlerin başında ayrı olarak film yapımcısının fragmanına rastlanmaz. Korsan VCD'lerin üretiminde ucuz materyal kullanıldığından film izlenirken takılma ve atlama yapabilmektedir. Bu duruma korsan VCD'lerin birçok kez el değiştirmesi dolayısıyla çizilmiş olmaları da yol açabilmektedir. Görüntüde renk değişimleri görebilmek mümkündür.

DVD bakımından orijinal ile korsan arasındaki farklar:

Orijinal DVD'de ön ve arka kapakta yer alan resim ve yazıların kalitesi yüksek ve renkleri canlıdır. Flu görüntü mevcut değildir. Yüksek kaliteyi havi kağıt ve malzeme kullanılmıştır. Kapak genellikle siyah DVD kabı olarak tabir edilen dikdörtgen DVD kaplarının içine konulmaktadır. Karton niteliğine haiz DVD kaplarında ise film kapağı, bandrol, oyuncu ve prodüktör isimleri, üretici ve yapımcı firma isimleri gibi bilgiler kapağın üstüne basılı olduğundan film kapağının konulmasını sağlayıcı bu tip naylondan bir kısım bulunmamaktadır. Cam kap diye tabir olunan tamamıyla beyaz plastikten üretilmiş DVD kapları da mevcuttur. Korsan DVD'de ise, film kapağında yer alan resim ve yazıların kalitesi düşük ve renkler cansızdır. Flu görüntü mevcuttur. Yüksek kaliteyi havi kağıt malzeme kesinlikle kullanılmamıştır. DVD kabı boyutunda film kapakları genelde jelatin olarak tabir olunan dikdörtgen naylon poşetlerde satılmaktadır.

Orijinal DVD kapağının içinde filmin kısa olarak konusunun yer anlatıldığı, oynayanlarının, yönetmen ve prodüktörlerinin ve diğer filmlerin tanıtımlarının yapıldığı, üretici firmanın başkaca ürünlerinin açıklandığı, İngilizce, Türkçe veya başka dillerde yazılmış tanıtım bilgileri bulunmaktadır. Korsan kopyalarda böyle bir tanıtım bilgileri bulunmamaktadır. Film kapağının resimli bölüm kısmı dışında kalan arka kısmı genelde beyaz ve boştur. Herhangi bir şekil veya ibare bulunmamaktadır. Bazen başka bir film kapağının iş bu kapağın ters yüzüne basıldığına şahit olunabilmektedir.

Orijinal DVD’lerde gerek kapak gerek tanıtım bilgileri ve gerekse DVD’ler üzerinde lisans hakkı sahiplerinin isimleri (Warner Bros, Columbia Pictures Inc., Twentieth Century Fox Corporation gibi) yazılıdır. Ancak korsan DVD’lerde ise bu tip özellikler mevcut değildir.

Orijinal DVD üzerinde filmin ismi, lisans hakkı sahiplerinin isim ve logoları, izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı ve genelde filmin kapağındaki resim, baskı olarak bulunmaktadır. Korsan DVD’ler incelendiğinde ise bunlarda DVD üzerinde filmin ismi, lisans hakkı sahiplerinin isim ve logoları, izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı genelde bulunmamakta ve fakat korsan DVD filmlerin çoğunda kapağındaki resim, DVD üzerinde baskı olarak bulunmaktadır. Çünkü DVD üzeri baskıyı haiz korsan kopyalar genel olarak yurt dışından yurda sokulan toplu basım tekniği ile üretilmiş kopyalardır. DVD üzerinde hiçbir şey yazmayan, resim bulunmayan DVD’ler DVD yazıcılar ile muhtemelen Türkiye’de üretilmiş korsan DVD’lerdir.

Orijinal DVD’ler formatları itibariyle genellikle bir DVD içerisine sığdıklarından genelde bir film CD’sinden oluşmaktadırlar ve her zaman plastik kap (DVD kutusu) içerisinde satılırlar. Birden fazla DVD’yi içeren filmlerde her zaman ikili veya üçlü CD kutusu kullanılmaktadır. Aynı kap içerisinde 2. DVD olarak yer alan ekstra DVD’ler filmin yapım aşamaları, prodüktörle röportaj, film fragmanları, kesilmiş sahneler gibi ekstra içeriğe sahip bölümlerden oluşmaktadır. Buna rağmen korsan DVD’ler her zaman tek CD olarak satılmakta olup, ekstra bölümlere haiz 2.DVD’yi barındırmazlar. Bu nedenle genelde tek DVD kabı veya “jelatin” olarak tabir olunan dikdörtgen boyutlarda açılıp kapama yeri yapışkanlı naylon poşetlerde film kapağı ile birlikte satılmaktadırlar. Orijinal nüshaların bu tip jelatinlerde satılmaları mümkün değildir.

Orijinal DVD’ler genelde gümüş baskı denilen yöntemle toplu basım sistemi ile üretilmiş olmakla birlikte DVD’nin arka tarafında göbeğin kenarında filmin lazer ile yazılmış ismi ve seri numarası bulunmaktadır. Korsan DVD’lerin çoğu da toplu basım yöntemi ile yurt dışında üretilmekte ve ülkemize yurt dışından sokulmaktadır. Bu nedenle gümüş baskı denen yöntemle toplu olarak üretilmektedirler. Kaydedilebilir kısımları orijinalleri gibi gümüş rengindedir. Buna mükabil DVD

yazıcılarla kaydolunan DVD'lerin kaydedilebilir kısmı genelde gri renktedir. Bu tip CD'ler toplu basım yöntemi ile değil işyeri veya evlerde bilgisayara bağlı DVD yazıcılarla doldurulmaktadır. Bu DVD'ler üzerinde baskı şeklinde yazı veya resim bulunmaz. Fotokopi şeklinde çekilmiş karton etiket yapıştırılabilir.

Orijinal DVD'lerde, Kültür Bakanlığı'ndan alınmış bandrol ve bazen de DVD'nin çoğaltma hakkına sahip şirketin logosunu havi hologram bulunmaktadır. Ancak korsan DVD'de bandrol bulunmamaktadır. Bandrol olsa bile (ki bu çok düşük bir ihtimaldir ve varolan da büyük bir ihtimalle sahtedir) yukarıda sayılan özelliklere haiz bir DVD ele geçirildiğinde ilgisi hakkında işlem yapılmadan evvel incelemeye alınmalıdır.

Orijinal DVD içerisinde DVD bölge kodu bulunmaktadır. Amerika'dan gelmiş bir DVD'yi Türkiye'de üretilmiş bir DVD player ile izlemek çoğunlukla mümkün değildir. Korsan DVD'lerde bölge kodu çoğunlukla bulunmamaktadır. Her türlü DVD Player ile izlenebilmektedirler.

Orijinal DVD'lerin görüntüsü son derece temiz ve sesi nettir. Film başında yapımcı şirketin tanıtım fragmanı yer alır. (Metro Golden Mayer gibi, Columbia, 20 Century Fox gibi). DVD'ler interaktif menüye haiz olup, takılma ve atlama yapmazlar. Görüntüde renk değişimi olmaz. Çoğu DVD'de filmin yapım aşamalarını, prodüktör, yönetmen ve oyuncularla yapılan röportajları, kesilmiş sahneleri içeren ek bölümler bulunmaktadır. Korsan DVD'ler genellikle henüz Türkiye'de vizyona girmemiş filmleri içerdiklerinden, film el kamerası yardımıyla ilk vizyona girdiği ülkede çekilmekte ve DVD'ye kayıt edilmektedir. Bu nedenle ses ve görüntü kaliteleri oldukça düşüktür. Buna mükabil direkt DVD'den çevirim programları yardımıyla DIVIX formatına çevrilerek kaydolunan veya DVD yazıcılar yardımıyla direkt olarak DVD'den kopyalanan görüntü ve ses kalitesi yüksek korsan DVD'lere de rastlamam mümkündür. Genelde filmlerin başında ayrı olarak film yapımcısının fragmanına rastlanmaz. Korsan DVD'lerin üretiminde ucuz materyal kullanıldığından film izlenirken takılma ve atlama yapabilmektedir. Bu duruma korsan DVD'lerin birçok kez el değiştirmesi dolayısıyla çizilmiş olmaları da yol açabilmektedir. Görüntüde renk değişimleri görebilmem mümkündür. Çoğu korsan

DVD’de filmin yapım aşamalarını, prodüktör, yönetmen ve oyuncularla yapılan röportajları, kesilmiş sahneleri içeren ek bölümler bulunmamaktadır.

Oyun CD’si bakımından orijinal ile korsan arasındaki farklar:

Orijinal CD’lerin ön ve arka kapağında yer alan resim ve yazıların kalitesi yüksek ve renkleri canlıdır. Flu görüntü mevcut değildir. Yüksek kaliteyi havi kağıt malzeme kullanılmıştır. Oyunun kısa olarak konusunun anlatıldığı, prodüktörlerinin ve diğer oyunların tanıtımlarının yapıldığı, üretici firmanın başkaca ürünlerinin açıklandığı İngilizce, Türkçe veya başka dillerde yazılmış kitapçığı bulunmaktadır. CD üzerinde oyunun ismi, lisans hakkı sahiplerinin isim ve logoları, izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı ve genelde filmin kapağındaki resim baskı olarak bulunmaktadır. Gerek kapak, gerek kitapçık ve gerekse CD kapakları üzerinde lisans hakkı sahiplerinin isimleri (Sony Computer Entertainment, Frontier Developments Ltd., Grolier Interactive, Play Station gibi) yazılıdır. Oyun CD’leri bazen bir CD içerisine sığmadıklarından birden fazla CD’yi içeren oyunlarda her zaman ikili, üçlü veya dördü CD kutusu kullanılmaktadır. Orijinal oyun CD’leri genelde gümüş baskı denilen yöntemle toplu olarak üretilmiş olmakla birlikte CD’nin arka tarafında göbeğin kenarında oyunun lazer ile yazılmış ismi ve seri numarası bulunmaktadır. Genel olarak Oyun CD’leri için bandrol alınmakta olduğundan, çoğu bandrollüdür. Orijinal oyun CD’lerin görüntüsü son derece temiz ve sesi nettir. Oyun başında yapımcı şirketin tanıtım fragmanı yer alır. Takılma ve atlama yapmazlar. Görüntüde renk değişimi olmaz.

Bunlara rağmen korsan CD’lerin ön ve arka kapağında yer alan resim ve yazıların kalitesi düşük ve renkler cansızdır. Flu görüntü mevcuttur. Yüksek kaliteyi havi kağıt malzeme kesinlikle kullanılmamıştır. Oyun kapağının resimli bölüm kısmı dışında kalan arka kısmı genelde beyaz ve boştur. Herhangi bir şekil veya ibare bulunmamaktadır. Gerek kapak, gerek kitapçık ve gerekse CD kapakları üzerinde lisans hakkı sahiplerinin isimleri bulunmamaktadır. Fakat nadir olarak bazı korsan üretimlerde isimlerin aynısı veya değiştirilmiş benzerlerine rastlanabilmektedir. CD üzerinde oyunun ismi, lisans hakkı sahiplerinin isim ve logoları, izinsiz çoğaltma halinde uyarı yazısı ve genelde filmin kapağındaki resim baskı olarak

bulunmamaktadır. Bazı korsan oyun CD'lerinde fotokopi ile CD üzerinde kağıttan etiket yapıştırılmaktadır. Bu CD'lerin üzerindeki etiket olup baskı olmadığı çıplak göz ve el teması ile kolayca anlaşılabilir. CD üzeri baskıyı haiz korsan kopyalara da bazen rastlanılmakla birlikte bu kopyalar yurt dışından yurda sokulan toplu basım tekniği ile üretilmiş kopyalardır. Son yıllarda bu korsan kopyalara artık korsan ürünlerin çoğunun Türkiye'de üretilmesi nedeni ile rastlanılmamaktadır. Birden fazla CD'yi içeren oyunlarda ikili veya üçlü CD kutusu kullanılmamaktadır. Bu CD'ler genelde tekli CD kutusu içerisinde bir arada satılmaktadır. Bununla birlikte korsan nüshalarda yaygın olarak plastik kap haricinde CD boyutlarında jelatin olarak tabir edilen üst tarafı yapışkanlı naylon poşetler kullanılmaktadır. Korsan oyun CD'lerinin kaydedilebilir kısmı genelde yeşil, mavimsi veya sarımsak renktedir. Bu tip CD'ler toplu basım yöntemi ile değil işyeri veya evlerde bilgisayara bağlı CD yazıcılarla doldurulmaktadır. Ancak, zaman zaman gümüş renginde baskı yapılmış korsan ürünlere de rastlanmakta olup, bunlar genelde yurt dışında korsan olarak üretilen ve yurda sokulan CD'lerdir. Bandrol bulunmamaktadır. Bandrol olsa bile yukarıda sayılan özelliklere haiz bir CD ele geçirildiğinde ilgilisi hakkında işlem yapılmadan evvel incelemeye alınmalıdır. Korsan oyun CD'leri genelde orijinalinden birebir kayıt yapıldığı için ses ve görüntü kaliteleri orijinalinin aynı olabilmektedir. Fakat kullanılan materyalin ucuz ve düşük seviyede olması nedeni ile görüntü ve ses kalitesinde bozulmalar takılma ve atlamalar yaşanmaktadır. Bu duruma korsan oyun CD'lerinin bir çok kez el değiştirmesi dolayısı ile çizilmiş olmaları da yol açabilmektedir. Görüntüde renk değişimleri görebilmek mümkündür.

Kitaplar bakımından orijinal kitap korsan kitap arasındaki farklar:

Baskı tekniği orijinal kitaplarda birinci sınıf, korsan kitaplarda ise kötü kullanılmıştır. Orijinal kitaplarda Ciltleme en iyi kalitededir. Yapıştırma cilt olsa dahi uzun süre okunduğunda ayrılma yapmaz. Dokuma ciltte ise ayrılma genelde oluşmaz. Ancak korsan kitaplarda kötü ciltleme yapılmıştır ve cilt belli bir süre kitap okunduktan sonra parçalara ayrılmaktadır. Orijinal kitapta kullanılan kağıt iyi kaliteli iken korsan kitaplarda kullanılan kağıt oldukça kötü kaliteli olup genelde 3. hamur

kağıttır. Orijinal kitapta kapak kağıdı kalındır ve renkler net şekilde görülmektedir. Korsan kitaplarda kapak kağıdı orijinaline göre genelde ince olup, renk ayırımı orijinalinkiyle uyumlu değildir. Orijinal kitapta sayfalarda herhangi bir kesim hatası mevcut değildir, eksik sayfa bulunmaz. Baskı hataları ve silik sayfalar yoktur ve yanlışlıkla satışa sürülmüş olanlar yenisi ile değiştirilir ve iade alınır. Buna rağmen korsan kitapların sayfalarında genelde kesim hataları ve eksik sayfalar, baskı hataları ve silik sayfalar mevcuttur.

2.3. KORSANLIK SUÇU VE KORSANLIK SUÇUNUN UNSURLARI

Korsanlık suçunu tanımlamadan önce korsanlığın ne demek olduğunu belirtecek olursak; korsanlık, telif hakları hak sahibi olmayan (yani eser sahibi olmayan veya ilgili hakları eser sahibinden ya da uygun veya yazılı bir sözleşmeyle devralmayan) kişi veya kuruluş tarafından kullanılması, sözleşmede belirtilen hususların dışında ya da sözleşme hükümlerine aykırı olarak kullanılmasıdır.⁸⁸

Suç ise, haksız, kusurlu ve cezalandırılabilir olan bir davranıştır. Başka bir deyişle suç, hukuka aykırı, kusurlu ve karşılığında yasada ceza öngörülmüş olan eylemdir.⁸⁹

Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi, kanunla suç sayılmamış hiçbir eylem ve davranış suç olarak nitelendirilemez. Ayrıca kişi kanunda öngörülmemiş bir ceza ile cezalandırılmaz. Her şey kanunlara uygun bir şekilde yapılmalıdır. Ve bir fiilin suç sayılabilmesi için gerekli olan kanuni, maddi ve manevi unsurlar vardır. Bir suçun kanuni unsuru, o suçu gerektiren eylem ve davranışlarda ne gibi yaptırımlar uygulanacağını ifade etmektedir. Buradan hareketle, Fikir ve sanat eserleri kanunu korsanlık suçunun kanuni unsurunu teşkil etmektedir. Korsanlık suçunun maddi unsurunu açıklamak gerekirse, maddi unsorda aranan şart “yasak fiilin eyleme geçirilmesi”dir. Yani, korsanlıktan dolayı yakalanan bir kişi, FSEK’de suç unsuru

⁸⁸ AMPEC Filmcilik ve Ticaret Ltd.Şti., **Korsanlık Nedir?**, <<http://www.ampec.net/>>, (18.05.2008).

⁸⁹ Nur CENTEL, **Türk Ceza Hukukuna Giriş**, Beta Basım, Kasım 2002, İstanbul, s. 161.

olarak sayılan, hak sahibinin izni olmaksızın bir eseri çoğaltmak, yaymak, satmak veya hak sahibinin izni olsa bile bandrol almadan satmak eylemlerinden en az birini gerçekleştirmiş demektir. Gerçekleştirilen fiil kendiliğinden oluşmayacağına göre suçun manevi unsuru olan, fiilin bir irade tarafından yaratılması şartı da ortaya çıkmış olmaktadır ki, korsan yayın faaliyetinde bulunma işinde de kolay kolay irade dışı yani taksirli eylemi olamaz.⁹⁰

2.4. KORSANLIK SAYILAN HALLER

Hak sahibinin izni olmaksızın,

- a) Bir eseri herhangi bir şekilde işleyen,
- b) Bir eseri herhangi bir şekilde çoğaltan,
- c) Bir eseri herhangi bir şekilde yayan,
- d) Bir eserin nüshalarını yasal veya yasal olmayan yollardan ülkeye sokan ve her ne şekilde olursa olsun ticaret konusu yapan,
- e) Bir eseri topluma açık yerlerde gösteren veya temsil eden, bu gösterimi düzenleyen veya dijital iletimde dahil olmak üzere her nevi işaret, ses ve / veya görüntü iletimine yarayan araçlarla yayan veya yayımına aracılık eden kişilerin eylemleri korsan yayıncılık olarak nitelendirilmektedir.

Musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara bandrol yapıştırılması zorunludur. Ayrıca, kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına da eser veya hak sahibinin talebi üzerine bandrol yapıştırılması zorunludur. (FSEK md.81).

Sahte bandrol üreten, satışa arz eden, satan, dağıtan, satın alan, kabul eden veya kullanan kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezasıyla cezalandırılır.

⁹⁰ Gökmen TEKİN, **Türkiye’de Fikri Mülkiyet Kültürünün Yerleşmesine Yönelik Korsan Yayıncılığın Etkileri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara 2006, s. 33.

Bir eserle ilgili olarak usulüne uygun biçimde temin edilmiş bandrolleri başka bir eser üzerinde tatbik eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve binbeşyüz güne kadar adlî para cezasıyla cezalandırılır.

Yetkisi olmadığı hâlde, hileli davranışlarla bandrol temin eden kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Yetkisi olmayan kişilere bandrol temin eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezasıyla cezalandırılır.

2.5. KORSANLIK NEDENLERİ

Korsancılık sadece Türkiye’de değil bütün dünya ülkelerinde önemli bir sorundur. Ve bu sorun yapılan bütün düzenlemeler rağmen hala önlenememiştir. Korsanlığın yayılmasının en önemli nedeni de fikri mülkiyet hakkı kültürünün oluşmamış olmasıdır. Korsanlığın başlıca nedenlerinden birisi kayıtdışı ekonomidir. Her şey kayıt altına alınmamaktadır. Üretilen yapıtların üretim sayısı, bu üretimin ne kadarının satışa sunulduğu ve ne kadarının fiilen satıldığı konuları hakkında tam bilgi mevcut değildir.

Çoğu ürünler sokaklarda seyyar satıcılar tarafından satılmaktadır. Ve bunlar bandrolsüz satıldıklarından korsan bir ürün olarak nitelendirilirler. Bu seyyar satıcılardaki ürünler daha ucuza satıldığı için insanlar korsan ürünleri daha çok tercih etmektedirler.

Korsancılık sayesinde haklar ihlal edilmektedir. Ancak korsancılık da kişilerin talebi sonucunda oluşmaktadır. Bazı korsanlık suçlarının önlenmesi için toplumdaki bilinçli kişilerin ihbarı ve şikayeti gerekmektedir. Ancak toplumdaki birçok kesim kendileri de korsan yayıncılıktan faydalandıkları için bu konuyu fazla önemsememektedirler. Ve korsan yayıncılığın önlenmesi için bilinçli bir topluma ihtiyaç vardır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KORSAN YAYINCILIĞIN DÜNYADAKİ VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU VE KORSANLIKLA MÜCADELE YÖNTEMLERİ

3.1. KORSAN YAYINCILIĞIN DÜNYADAKİ VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

Dijital ürünlerdeki korsanlık özellikle 1998 yılından sonra gittikçe artmaya başlamıştır. Bu korsanlık daha çok VCD, CD-ROM, müzik CD'leri ve DVD'lerin yasal olmayan kopyalarının oluşturulması ile meydana gelmektedir. Kanuna aykırı olarak üretilen bu kaçak ürünler esasen Asya (Hong Kong, Tayvan)'da üretilmekte ve oradan da Türk piyasalarına gönderilmektedir. VCD korsanlığı Türkiye'de görsel korsanlığın önemli bir biçimi haline gelmiştir. Bu da daha çok gösteri konulu filmlerin ihlal edilen kopyalarını içermektedir. Bu konuya ilgili olarak, korsanlığın önlenmesi için ithalat hükümet genelgesi ile önlenmeye çalışılmış ancak yine de VCD korsanlığının alternatif yolları bulunmuştur. MPA'nın raporlarına göre, Türk seyirciler VCD'leri VCD player'lar yerine kişisel bilgisayarlarda izlemeyi tercih etmektedirler. Bu nedenle de artık VCD playerlar gazete promosyonları ile alınabilir hale gelmiştir ve piyasada da 70-80 \$'a satılmaktadır. Önceki yıllarda korsan müzik CD'lerinin ana kaynağı Bulgaristan olarak bilinmektedir. Ancak Bulgaristan hükümeti daha sonraları ihracatı kontrol altına almıştır. Korsan CD'ler Doğu Avrupa'da üretilmekte ve Türk marketlerde kayıtlanmaktadır. Daha sonra ise 3 \$'a sokaklarda satılmaktadır. Raporlara göre korsan müzik CD'leri Türkiye'ye Kıbrıs'tan ihraç edilmektedir. Bu disklerin bazıları da İsrail'de orijinalleşmektedir. Oyun endüstrisi için korsan CD'ler ise, esasen Malezya, Hong Kong ve Singapur'da üretilmektedir. Korsan kaset-video oyunları ise Çin'de üretilmekte ve Hong Kong'tan Türk piyasalara aktarılmaktadır. Türk piyasalardaki korsan video oyunlarının çoğu ithal edilmiş oyunlardır. Film endüstrisinde de korsanlık mevcuttur. 2000 yılında film korsanlığı nedeniyle hesaplanan zarar 28 milyon \$'dır. Bu zarar

2000-2004 yılları arasında 50 Milyon \$'a kadar yükselmiştir. Türkiye'ye bu korsanlık Asya'dan gelmektedir.⁹¹

Korsan VCD ithalatı yasaklansa bile korsanlar çok çeşitli yollar bularak korsan ürünleri kişisel eşyalarıyla birlikte bavullarda ülkeye sokmaktadırlar ve yasal CD'lerin kopyalarını Türkçe dublaj ve Türkçe alt yazı ile oluşturmaktadırlar. Korsan VCD'ler daha çok sokak satıcılarında ve raflarda açık bir şekilde satılmaktadır. AMPEC 1998 yılı sonlarında VCD korsanlığı ile mücadeleye başlamıştır ve 2000 yılında polisle işbirliğine girerek 124.110 korsan VCD'ye el koymuştur. Bu kopyalar çok kötü kalitededir ve etiketleri elle yazılmıştır. Televizyon yayınları da arasına korsan kopya üretiminde kullanılmaktadır. Video korsanlığı seviyesi 1999 yılında %85 seviyelerinde iken 2000'de %50'ye düşmüştür. Yasal olmayan birçok yerde, örneğin; okullarda, kafelerde, barlarda, kültür merkezlerinde, şehirlerarası otobüs yolculuğunda video filmleri sıklıkla gösterilmektedir ve korsan problemi gittikçe artmaktadır. Korsanlığın nedenlerinden birisi de ithal edilen video oyunlarıdır. Türkiye'de de birçok korsan CD oyunları kullanılmaktadır ve bunların birçoğu da Uzakdoğu ülkelerinden (Malezya, Hong Kong ve Singapur) gelmektedir. Temeli video oyununa dayanan korsan kasetler Çin'de üretilmekte ve oradan da Türk piyasalara girmektedir. 2000 yılında ise hesaplanan korsanlık oranı %96'nın üzerindedir. Bu ise; Türkiye'deki video oyunu marketlerinin tümü korsan ürünlerden ibarettir. Ve IDSA'nın raporlarına göre, Türkiye'de eğlenceden kaynaklanan korsanlık 2000 yılında 116,2 milyon \$ olarak hesaplanmıştır. Buna bağlı olarak AMPEC, Türk polisleriyle bir bağ kurarak, 2000 yılı boyunca 40000 korsan oyun CD'si toplanmıştır. Kitap konusunda ise; kitapçıların %30 ile %70'i korsan kitaplarla doludur ve korsan yayın nedeniyle elde edilen zarar 2000 yılında 28 milyon \$'dır. Yazılım korsanlığından kaynaklanan kayıp 2000 yılında %69'luk korsan seviyesi ile 68,3 milyon \$'dır ve bu istatistik önceki yıla göre bir düşüş olduğunu göstermektedir. Müzik endüstrisi için 2000 yılında tahmin edilen korsanlık seviyesi %40'tır. Türkiye'deki telif hakkı uygulamasına bakıldığında, Türk otoritelerinin bu konuda

⁹¹ International Intellectual Property Alliance, 2001 Special 301 Report (Turkey), <http://www.iipa.com/rbc/2001/2001SPEC301TURKEY.pdf>, (08.07.2008).

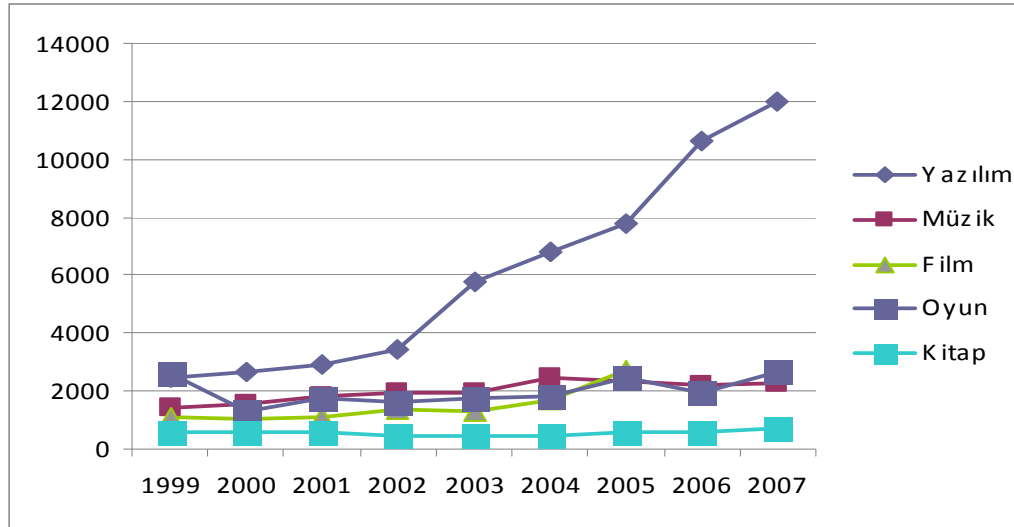
istikrarsız davrandığı görülmektedir. Korsanlık nedeniyle terh edilmesi gereken cezalar tarh edilmiyor ve bu da caydırıcı bir etken durumunda olmuyor. Cezalar oldukça düşük, adli yöntemler ise oldukça uzun bir süreci kapsamaktadır. Dava yöntemleri yetersizdir. Aralık 2000’de genel af çıkması üzerine 2000 yılından sonra korsanlık nedeniyle oluşan zararlar daha da artmaya başlamıştır⁹².

Tablo 3.1: Korsan Yayıncılığın Dünyadaki Durumu (Milyon Dolar)

	Yazılım	Müzik	Film	Oyun	Kitap
1999	2.490,3	1.439,5	1.132,5	2.574,8	601
2000	2.676,6	1.575,6	1.051,5	1.264,8	592,5
2001	2.937,4	1.825,5	1.103	1.743,2	578,6
2002	3.424	1.952,5	1.383	1.594,7	456,9
2003	5.749	1.970,6	1.264	1.722,8	485,9
2004	6.778,5	2.468,9	1.660,5	1.809,6	484,5
2005	7.789,7	2.364,1	2.740	2.493,5	576,5
2006	10.611	2.209,3		1.921	557,5
2007	11.971	2.261,5		2.655,8	691

Kaynak: IIPA “Special 301” Recommendations (2001-2008)’dan derlenmiştir. (20.02.2008)

Şekil 3.1: Korsan Yayıncılığın Dünyadaki Durumu (Milyon Dolar)

IDC’nin bu yıl gerçekleştirdiği 2007 IDC Global Korsan Yazılım Araştırması sonuçlarına göre; Rusya’nın bir yıl içinde 7 puanlık bir düşüş gösterdiği görülüyor. Söz konusu ülkenin son dört yılda kaydettiği toplam düşüş ise 14 puan. Korsan yazılımın hala yüksek oranlarda seyrettiği Rusya’daki bu önemli düşüşte yasallaştırma çalışmalarıyla devletin de desteğiyle yürütülen eğitim çalışmalarının

⁹² International Intellectual Property Alliance, 2001 Special 301 Report (Turkey).

etkili olduğu belirtiliyor. Korsan yazılım oranının en düşük seyrettiği ülkeler %20 ile USA, %21 ile Lüksemburg ve %22 ile Yeni Zelanda. Korsan yazılım oranının yüksek seyrettiği üç ülke ise %93 ile Ermenistan, %92 ile Bangladeş ve %92 ile Azerbaycan. ABD, İngiltere ve Avusturya gibi ülkeler son beş yılda -1'lik yavaş bir seyirle de korsan oranında düşüş trendi göstermeye devam etmektedir. Araştırma; korsan yazılım oranının artmasında içinde bulunan pazarın da etkili olduğunu gösterdi. Büyüyen ekonomilerdeki küçük işletmelerin ve kullanıcılar tarafından geliştirilen dinamik PC pazarı korsanın en zor azalacağı sektörler olmaktadır. Yapılan araştırmalar 2008 -2012 yılları arasında 700 milyon kişinin online olacağını gösterirken bu oranın sadece %76'sının büyüyen pazarlara ait olduğu ifade edilmektedir. Bu sonuç korsan yazılımında sokaklardan internet ortamına kayacağını göstermektedir. Bilgisayar pazarındaki korsan oranını azaltan faktörler arasında gelişmekte olan pazarlarda globalleşmenin artması ve örneğin teknolojiye DRM adı verilen Dijital Haklar Yönetimi gibi ölçülebilen teknik korumaların yaygınlaştırılmasının önemine dikkat çekilmektedir. Böylece kullanıcıların kendi telif haklarını koruma altına almalarının sağlanabileceği belirtilmektedir.⁹³

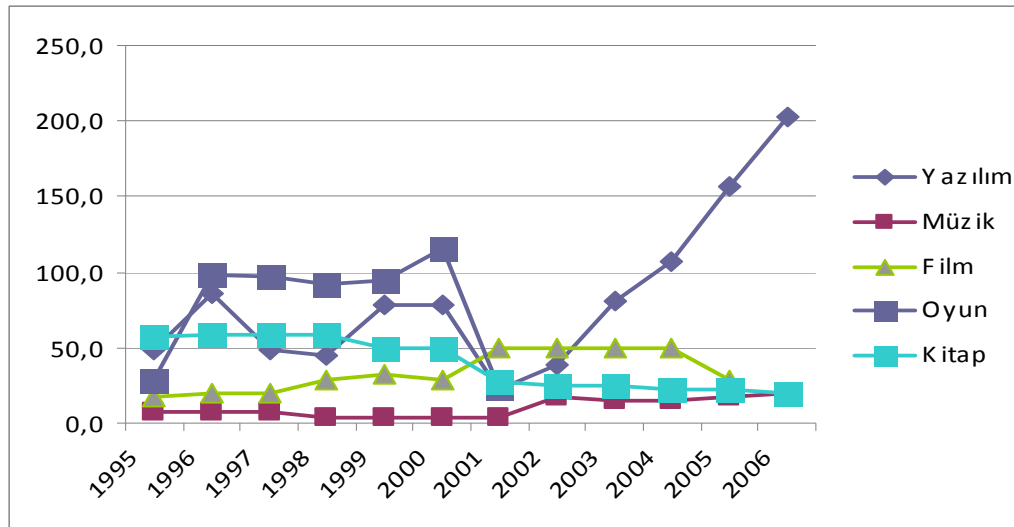
Tablo 3.2: Korsan Yayıncılığın Türkiye'deki Durumu (Milyon Dolar)

	Yazılım	Müzik	Film	Oyun	Kitap
1995	48,6	8,0	18,0	28,0	57,0
1996	85,7	7,0	20,0	98,0	59,0
1997	48,4	8,0	20,0	96,7	59,0
1998	44,5	4,0	28,0	92,3	59,0
1999	78,2	4,0	32,0	95,1	50,0
2000	78,6	4,0	28,0	116,2	50,0
2001	22,4	3,5	50,0	23,7	27,0
2002	38,5	18,0	50,0		25,0
2003	81,0	15,0	50,0		25,0
2004	107,0	15,0	50,0		23,0
2005	157,0	18,0	29,0		23,0
2006	203,0	20,0			20,0

Kaynak: IIPA Special 301 Report (Turkey) (2002-2007)'dan derlenmiştir. (20.02.2008).

⁹³ Business. Software Alliance (BSA).

Şekil 3.2: Korsan Yayıncılığın Türkiye'deki Durumu(Milyon Dolar)

Türkiye, Special 301 raporlarında 1997 – 2001 yılları arasında “öncelikle izlenen ülkeler” listesinde yer alırken, 2003 yılından itibaren “izlenen ülkeler listesi”ne alınmıştır⁹⁴.

2004 yılı Special 301 raporuna göre, Türkiye dünyanın en kötü korsan kitap pazarlarından birisidir. 2003 yılında kitapçılarıdaki korsan baskılarda bariz bir artış mevcuttur. Kitap korsanlığı problemi Türkiye'nin neredeyse tamamını (İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana) kapsamış durumdadır⁹⁵. Bu sorun 2006 yılında da devam etmiştir. Yasal olmayan ticari fotokopilerin oranı %90'lar seviyesine ulaşmıştır. Korsan probleminden hemen hemen bütün kitap türleri, müzik, yazılım, oyun ve film endüstrileri de oldukça fazla etkilenmektedir⁹⁶.

IDC'nin 2007 yılı korsan yazılım araştırma sonuçlarına göre, korsan yazılım oranı birçok ülkede düşüş kaydederken korsan yazılımın özellikle gelişmekte olan pazarlara kaydığı gözlenmiş, Türkiye'de ise korsan yazılım oranı geçtiğimiz yıla

⁹⁴ International Intellectual Property Alliance, 2003 Special 301 Report(Turkey), <<http://www.iipa.com/rbc/2003/2003SPEC301TURKEY.pdf>>, (10.07.2008).

⁹⁵ International Intellectual Property Alliance, 2004 Special 301 Report(Turkey), <<http://www.iipa.com/rbc/2004/2004SPEC301TURKEY.pdf>>, (10.07.2008).

⁹⁶ International Intellectual Property Alliance, 2007 Special 301 Report(Turkey), <<http://www.iipa.com/rbc/2007/2007SPEC301TURKEY.pdf>>, (10.07.2008).

oranla 1 puan yükselerek %65 seviyesine yükselmiştir. International Data Corporation (IDC)'in bu yıl gerçekleştirdiği IDC Korsan Yazılım Araştırması, kişisel bilgisayarlardaki korsan kullanım oranının 2007 yılında düşüş kaydettiğini göstermesine rağmen geliştirmekte olan pazarlardaki PC sayısındaki hızlı artışının korsan yazılım oranının kötüye gitmesine neden olduğunu ortaya koymaktadır. Korsan nedeniyle dünyada oluşan toplam kayıp 8 Milyar Dolardan 48 milyar Dolara yükselmiştir. BSA'nın bu yıl beşinci kez gerçekleştirdiği 2007 yılı global korsan kullanım oranı araştırma sonuçlarına göre ise, İş Yazılımcıları Birliği BSA'nın her yıl alanının lider bilgi teknoloji araştırma şirketi IDC'ye yaptırdığı 108 ülkeyi kapsayan araştırmanın sonuçlarına göre korsan yazılım kullanımı 67 ülkede düşüş gösterirken aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 8 ülkede yükselme göstermektedir. Bu genel iyileşmeye rağmen korsan yazılımın yüksek seyrettiği ülkelerdeki PC pazarının hızlı büyümesi dünyadaki korsan yazılım oranının %3 yükselerek %38'e çıkmasına neden olmuştur. IDC'nin 108 ülkeyi kapsayan korsan araştırmasında Türkiye'deki korsan yazılım oranındaki 1 puanlık artışın sektöre etkisinin 356 milyon dolarlık ekonomik kayıp olduğu belirtilmiştir. IDC'nin 2007 yılı korsan yazılım araştırma verilerine göre Türkiye'deki korsan yazılım oranının yüzde 10 oranında düşürülmesinin dört yıllık süreçte ekonomiye sağlayacağı faydaların çarpan etkisi yaratmasıyla bilişim teknolojileri sektöründe yerel endüstri gelirlerinden 500 milyon dolar ek kaynak sağlanmasına ve vergi gelirlerinde 80 milyon dolarlık ek kazancın elde edilmesine katkıda bulunması beklenmektedir.⁹⁷

3.2. KORSANLIK SUÇU İLE MÜCADELE YÖNTEMLERİ

Teknolojik gelişmeler fikir ve sanat eserlerinin değişik şekillerde çoğaltılmasını ve geniş halk kitlelerine yaygınlaştırılmasını (korsancılık) sağlamıştır.

Korsanlığın önlenmesi için şu önlemler alınmalıdır:

⁹⁷ Business Software Alliance (BSA).

Denetimler yaygın ve etkin bir hale getirilmelidir. Toplumun bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır. Ürünlerin üretiminden satışına kadar olan aşamalarda korsan üretime izin verilemeyecek bir altyapı geliştirilmelidir. Merkezi idareler, yerel idareler ve meslek birliklerinin örgütlenmesi gerekmektedir. Daha etkin yasal düzenlemelere gidilmelidir ve bu yasal düzenlemeler uygulanmalıdır. Bu düzenlemeler şu şekilde sayılabilir:

- Online ürün kaydı (Online Product Registration)
- Dijital haklar yönetimi (DRM- Digital Rights Management)⁹⁸
- Yasalar (bkz. Ek 11: 5651 Sayılı Kanun)
- Baskınlar
- Eğitim
- Şikayet mekanizması
- Site kapama

BSA tarafından yapılan açıklamada;

- Telif hakları konusunda eğitimin ve bilinçlendirmenin artırılmasının,
- Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tarafından yayınlanan metinlerde yer alan yükümlülükler uygun olarak güçlü yaptırım mekanizmaları oluşturulmasının,
- Korsanlığa karşı etkili yasal düzenlemeler çıkarılmasının
- Uygulama yazılımı konusunda yeni kanunlar geliştirilerek iş dünyasının sadece yasal yazılım kullanmasının sağlanmasının ve
- Devlet düzeyinde belirli kaynakların sorunun çözümü için ayrılmasının

korsanla mücadelede etkili çözümler yaratacağı belirtilmektedir⁹⁹.

⁹⁸ Dijital hak yönetimi (DRM), temel olarak elektronik yöntemler kullanılmak suretiyle medya üzerinde bulunan fikri hakların kullanılan teknolojiye göre korunması, izlenmesi, kısıtlanması olarak tanımlanabilir. İstanbul Bilgi Üniversitesi Bilişim Teknolojisi Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, Sayısal Haklar Yönetimi (DRM), <http://bthukuku.bilgi.edu.tr/documents/DRM%20rapor%20son_temiz%20versiyon.pdf>, (12.07.2008).

⁹⁹ Business Software Alliance (BSA).

3.3.KORSANCILIKLA İLGİLİ YASAL KURULUŞLAR

Türkiye’de Faaliyet Gösteren Yasal Kuruluşlar Ve Meslek Birlikleri

İlim ve Edebiyat Eserleri Sahipleri:

- EDİSAM (Edebiyat ve İlim Eserleri Sahipleri Meslek Birliği)
- BESAM (Bilim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği)
- İLESAM (Türkiye İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği)
- BİYEM (Bilişim ve Yazılım Meslek Birliği)
- BİYESAM (Yazılım Eser Sahipleri Meslek Birliği)

Musiki Eserleri Sahipleri:

- MESAM (Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği)
- MSG (Müzik Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği)

Güzel Sanat Eserleri Sahipleri:

- GESAM (Türkiye Güzel Sanat Eseri Sahipleri Meslek Birliği)

Sinema Eserleri Sahipleri:

- SESAM (Türkiye Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği)
- SETEM (Sinema ve Televizyon Eseri Sahipleri Meslek Birliği)
- SİNEBİR (Sinema Eseri Sahipleri Meslek Birliği)
- BSB (Sinema Eseri Sahipleri meslek Birliği)

İşleme Derleme Eser Sahipleri:

- ÇEVBİR (Kitap Çevirmenleri Meslek Birliği)

İcracı sanatçılar:

- TOMEb (Tiyatro oyuncular Meslek Birliği)
- SESBİR (Seslendirme Sanatçıları Meslek Birliği)
- MÜYORBİR (Müzik Yorumcuları Meslek Birliği)

Fonogram Yapımcılar:

- MÜYAP(Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği)
- MÜYA-BİR (Bağlantılı Hak Sahibi ve Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği)

Radyo-Televizyon Kuruluşları:

- RATEM (Radyo Televizyon yayıncıları Meslek Birliği)

Filmlerin İlk Tespitini Gerçekleştiren Yapımcılar:

- TESIYAP (Televizyon ve Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği)
- FİYAB (Film Yapımcıları Meslek Birliği)
- SE-YAP (Sinema eseri yapımcıları Meslek Birliği)

Yayıncılar Bakımından Meslek Birlikleri:

- YAYBİR (Yayıncılar Meslek Birliği)
- BASYAYBİR (Basım Yayın Meslek Birliği)

Türkiye'de Meslek Birlikleri

- Eser Sahipleri Bakımından Meslek Birlikleri
- Bağlantılı Hak Sahipleri Bakımından Meslek Birlikleri
- Yayıncılar Bakımından Meslek Birlikleri

Dünyada Faaliyet Gösteren Yasal Kuruluşlar Ve Meslek Birlikleri

- CISAC
- IFPI
- BIEM

SONUÇ

Korsan yayıncılık fikri mülkiyet kültürünün yerleşmesinin önündeki en büyük engellerden biridir. Bu çalışmanın amacı da korsan yayıncılığa neden olan etkenlerin belirlenmesi, korsan yayıncılığın Türkiye'deki ve dünyadaki durumlarının değerlendirilmesi ve korsan yayıncılıkla mücadele ederken yapılması gerekenleri tespit etmektir. Çalışma üç bölüm olarak ele alınmıştır. İlk bölümde fikri mülkiyet kavramından ve çeşitlerinden bahsedilmiş olup, ikinci bölümde korsan yayıncılık ele alınmıştır. Ve son bölüm olan üçüncü bölümde ise, korsan yayıncılığın dünyadaki ve Türkiye'deki durumu ve korsanlıkla mücadele yöntemleri konusu ele alınmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda bu konuyla ilgili olarak ülkemizde yeterince veri bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca korsanlığın önlenmesi için bazı yıllarda çeşitli kanunlar çıkarılmış ancak bu kanunlar yürürlüğe konulmamıştır. Tüm bu sebeplerden dolayıdır ki korsan yayıncılık yaygın bir suç haline gelmiştir.

Sonuç olarak ise korsan yayıncılığın sadece ülkemizde değil diğer ülkelerde de ciddi boyutlara ulaştığı tespit edilmiştir. Ve korsan yayıncılığın önlenmesi için toplumun her kesimindeki kişilere görev düşmektedir. Korsan yayıncılık önemli bir suçtur ve bu konuda insanlar bilinçlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

- CENTEL,N., **Türk Ceza Hukukuna Giriş**, Beta Basım, İstanbul, Kasım 2002.
- COOTER, R. ve T. ULEN, **Law and Economics**, Scott, Foresman and Company, London, England, 1988.
- EKELUND R.B. ve R.F.HEBERT, **A History of Economic Theory and Method**, McGraw-Hill Companies, Newyork, 1997.
- FURUBOTN, E.G. ve S.PEJOVICH, **The Economics of Property Rights**, Ballinger Publishing Company, Cambridge, Mass, 1974.
- KARAHAN, S., C. SULUK, T. SARAÇ ve T.NAL, **Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Ağustos 2007.
- SULUK, C., **Telif Hakları ve Korsanlıkla Mücadele**, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2004.
- TEKİNALP, Ü., **Fikri Mülkiyet Hukuku**, Beta Yayınları, İstanbul, Ekim 1999.
- TORREMANNS, P. ve J. HOLYOAK, **Intellectual Property Law**, Butterworths, London, Edingburgh, Dublin, 1998.

İnternet Kaynakları:

- Adalet Bakanlığı, **Fikrî Ve Sinaî Hak Korsanlığı Ve Taklitçiliğinde Devletin Vergi Kaybı Hakkında Genelge (Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü)**, <<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/26890.html>>, (24.02.2008).
- AKİPEK, J.G. **Türk Eşya Hukuku (Ayni Haklar)**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, No: 329, İkinci Bası, Sevinç Matbaası, 1973, Ankara, <<http://auhf.ankara.edu.tr/auhf-yayinlari-arsivi/jale-akipek/turk-esya-hukuku-mulkiyet/kitabın-tamamı.pdf>>, (16.01.2007).
- AMPEC Filmcilik ve Ticaret Ltd.Şti., **Korsanlık Nedir?**, <<http://www.ampec.net/>>, (18.05.2008).
- Avrupa Patent, **Faydalı Model Nedir?**, <http://www.avrupapatent.com/patent_tescili_model_nedir.htm>, (24.02.2008).
- BİLGE, M.Emin, **Fikri Mülkiyet haklarının Güvence Altına Alınmasına İlişkin 24/48/EG sayılı Avrupa Birliği Yönergesi ile Getirilen Temel Esaslar ve Türk Hukukuyla Mukayese**, E-Akademi Hukuk, Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi, Mayıs 2005, Sayı 39, <<http://www.e-akademi.org/arsiv.asp?sayı=39>>, (03.03.2008).

- Business. Software Alliance (BSA),
http://global.bsa.org/idcglobalstudy2007/pr/pr_turkey.pdf, (08.07.2008).
- ÇELİK, S., **Korsan Yayıncılık, Bilgi, Hizmetleri ve Üniversite Kütüphaneleri**,
http://www3.dogus.edu.tr/scelik/makaleler/KonusmaKTPhaftasi_2004.pdf,
 (05.03.2008).
- DERİCİOĞLU M. K., **İnternet, Elektronik Ticaret ve Fikri Haklar**, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TUSİAD), Mart 2000,
<http://www.tusiad.org/yayin/gorus/42/08derici.pdf>, (24.02.2008).
- Devlet Planlama Teşkilatı, **T.C.Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Dokuzuncu Kalkınma Planı Fikri Mülkiyet Hakları Özel İhtisas Komisyonu Sınai haklar Ön Raporu**, Ekim 2005,
http://plan9.dpt.gov.tr/oik04_fikrimulkiyet/042fikhak2.pdf, (24.02.2008).
- DOLUN, L., **Dünya Ticaret Örgütü'nü Anlamak**, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. Araştırma Genel Müdürlüğü, Haziran 2004, Ankara,
http://www.tkb.com.tr/esa/GA/2004-GA/GA-04-04-12_Dunya_Ticaret_Orgutunu_Anlamak.pdf, (24.02.2008).
- EDİSAM, <http://edisam.org.tr/edisam/edisam.aspx?bid=7>, (12.03.2008).
- HELVACIOĞLU A.D., İ.H. ERARSLAN ve M. BULU, **Dijitalleşen Dünyada Fikri Mülkiyet Haklarının (FMH) Ülkeler Açısından Küresel Rekabet Avantajı Oluşturmadaki Yeri**, <http://iibf.ogu.edu.tr/kongre/bildiriler/11-05.pdf>, (09.09.2007)
- HİRSCH, E., **Bern Sözleşmesi**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,
<http://auhf.ankara.edu.tr/dergiler/auhfd-arsiv/AUHF-1950-07-01-02/AUHF-1950-07-01-02-Hirch.pdf>, (23.02.2008).
- International Intellectual Property Alliance, **2001 Special 301 Report (Turkey)**,
<http://www.iipa.com/rbc/2001/2001SPEC301TURKEY.pdf>, (20.02.2008).
- , **2002 Special 301 Report (Turkey)**,
<http://www.iipa.com/rbc/2002/2002SPEC301TURKEY.pdf>, (20.02.2008).
- , **2002“Special 301” Recommendations**,
http://www.iipa.com/pdf/2002_Feb14_LOSSES.pdf, (20.02.2008).
- , **2003“Special 301” Recommendations**,
<http://www.iipa.com/pdf/2003SPEC301LOSS.pdf>, (20.02.2008).
- , **2004Special 301 Report (Turkey)**,
<http://www.iipa.com/rbc/2004/2004SPEC301TURKEY.pdf>, (20.02.2008).
- , **2005 Special 301 Report (Turkey)**,
<http://www.iipa.com/rbc/2005/2005SPEC301TURKEY.pdf>, (20.02.2008).
- , **2005“Special 301” Recommendations**,
<http://www.iipa.com/pdf/2005SPEC301LOSS.pdf>, (20.02.2008).
- , **2006 Special 301 Report (Turkey)**,
<http://www.iipa.com/rbc/2006/2006SPEC301TURKEY.pdf>, (20.02.2008).

- , **2006“Special 301” Recommendations**,
<<http://www.iipa.com/pdf/2005SPEC301LOSS.pdf>>, (20.02.2008).
- , **2007“Special 301” Recommendations**,
<<http://www.iipa.com/pdf/IIPA2007Special301TableofEstimatedTradeLossesandPiracyLevelsfor20052006draft012907.pdf>>, (20.02.2008).
- , **2001 Special 301 Report (Turkey)**,
<<http://www.iipa.com/rbc/2001/2001SPEC301TURKEY.pdf>>, (08.07.2008).
- , **2004 Special 301 Report(Turkey)**,
<<http://www.iipa.com/rbc/2004/2004SPEC301TURKEY.pdf>>, 10.07.2008).
- , **2007 Special 301 Report(Turkey)**,
<<http://www.iipa.com/rbc/2007/2007SPEC301TURKEY.pdf>>, (10.07.2008).
- İstanbul Bilgi Üniversitesi Bilişim Teknolojisi Hukuku Araştırma ve Uygulama Merkezi, **Sayısal Haklar Yönetimi (DRM)**,
<http://bthukuku.bilgi.edu.tr/documents/DRM%20rapor%20son_temiz%20ve_rsiyon.pdf>, (12.07.2008) (a).
- , **Mülkiyet Hukuku**, <<http://bilfim.bilgi.edu.tr>>, (19.02.2008) (b).
- , **Sınai Haklar**,
<http://bilfim.bilgi.edu.tr/temel_sinaihaklar.asp?lid=tr>, (24.02.2008) (c).
- MEMDUHOĞLU H.B., **Sınai Mülkiyet Hakları**, Üniversite ve Toplum Aylık Bilim Eğitim ve Düşünce Dergisi, <<http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=300>>, (24.02.2008).
- NİŞANCI, Y., **Ethics in Publications : the Rights and Permissions (Yayın Etiği: Yayında İzinler ve Haklar)**, Türk Kardiyoloji Derneği (TKD- Turkish Society of Cardiology) Araştırmaları,
<http://www.tkd.org.tr/english.asp?pg=:dergi/dergi_content&plng=eng&id=1136&dosya=107>, (23.02.2008).
- ÖZ, Y., **Hukuk ve Otomasyon**, Ankara Barosu Dergisi,
<http://www.inisiyatif.net/avtarih/baro_tarih/Ankara/AnkBaroDergi/1969_1HukukOtomasyon.asp>, (24.02.2008).
- Patent Akademisi, **Patent Hakkı Kavramının Tanımı ve Gelişim Süreci**,
<http://www.patentakademisi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=28&Itemid=28>, (24.02.2008).
- PatKHK, **Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**, <http://www.fikrimulkiyet.com/ulusal/patent_khk.pdf>, (03.03.2008).
- SOYAK, A., **Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Tanımı ve Tarihsel Gelişimi**,
<[http://mimoza.marmara.edu.tr/~asoyak/fikri-sinai-mulkiyet\(alkan\).pdf](http://mimoza.marmara.edu.tr/~asoyak/fikri-sinai-mulkiyet(alkan).pdf)>, (24.02.2008).

SULUK C., **Markalar**,

<http://www.fikrimulkiyet.com/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=88>, (24.02.2008).

-----, **Fikri Mülkiyet Hakları**, <www.fikrimulkiyet.com>, (16.01.2007).

-----, **Yayıncıların Fikir Ve Sanat Eserleri İle İlgili Sorunları Ve Çözüm Önerileri**,

<<http://www.fikrimulkiyet.com/makalelerim/cevirilenler/YFSES.pdf>>, (04.03.2008).

ŞEHİRALİ F.H., **Fikri ve Sınai Haklar**, Fikri ve Sınai Haklar Araştırma ve Uygulama Merkezi, <<http://www.fisaum.org.tr/sehirali-fhh-I.ppt#256>>, (23.02.2008) (a).

-----, **Türk Hukukunda Tasarımlara Yönelik Uygulamalar (Özellikle Tescilsiz Tasarımların Korunma Yolları)**,

<<http://www.abgm.adalet.gov.tr/8-2-TR-Sehirali.pdf>>, (03.03.2008) (b).

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürlüğü, **Korsanlık Çeşitleri**,

<<http://www.telifhaklari.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7D380873C6F3DDB58DFF9D>>, (11.03.2008) (a).

-----, **Korsanın Zararları**,

<<http://www.telifhaklari.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7D38082DC6FC5ED6BAADC0>>, (12.03.2007) (b).

-----, **Korsanla Orijinal Arasındaki Farklar**,

<<http://www.telifhaklari.gov.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7>>, (01.04.2008) (c).

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, **Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunun Dünyada ve Türkiye’de Gelişim Süreci**, <<http://www.kultur.gov.tr>>, (20.02.2008) (a).

-----, **Uluslar arası Sözleşmeler**,

<<http://www.kultur.gov.tr/TR/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFFE5C29E16A7D38089C4DBFB16DD6A546>>, (24.02.2008) (b).

T.C. Resmi Gazete (15 Ocak 2004 tarih ve 25347 sayılı), **5042 sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarını Korunmasına İlişkin Kanun**,

<<http://rega.basbakanlik.gov.tr/Eskiler/2004/01/20040115.htm#1>>, (25.02.2008).

----- (8 Mayıs 2007 tarih ve 26516 sayılı), **WIPO Telif Hakları Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun**,

<<http://rega.basbakanlik.gov.tr/eskiler/2007/05/20070508-9.htm>>, (24.02.2008) (a).

- (13.12.1951 tarih ve 7981 sayılı), **5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu**, <www.rega.com.tr/regada/duyuru/kanun/regada-5846.htm>, (20.02.2008) (b).
- T.C. Ticaret ve Sanayi bakanlığı, **Türk Patent Enstitüsü**, <<http://www.sanayi.gov.tr/webedit/gozlem.aspx?sayfano=1214>>, (23.02.2008) (c).
- T.C. Türkiye Büyük Millet Meclisi, **4630 sayılı Fikir Ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun**, <<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4630.html>>, (25.02.2008).
- TAŞ, S., **Fikri ve Sınai Mülkiyet Alanındaki Sorunlar, Gelişmeler ve Türkiye-AB İlişkileri Açısından Bir Değerlendirme**, Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi, Sayı: 10, Yıl: 9, Haziran 2006, <<http://www.kiibf.selcuk.edu.tr/dergi/pdf/haziran2006/7.pdf>>, (20.02.2008).
- TEKDEMİR, Y., **Marka Hakkının Tükenmesi İlkesi Ve Paralel İthalat Sorununa İktisadi Bir Yaklaşım 1. Farklı Tükenme Rejimleri 2. Türkiye İçin Politika Önerisi**, Rekabet Dergisi, <<http://www.rekabet.gov.tr/word/dergi13/4yasartekdemir.doc>>, (03.03.2008).
- Türk Dil Kurumu (TDK), <www.tdk.gov.tr>, (24.02.2008).
- Türk Kardiyoloji Derneği (TKD- Turkish Society of Cardiology) Araştırmaları, C.30, s.12, <http://www.tkd.org.tr/english.asp?pg=:dergi/dergi_content&plng=eng&id=1136&dosya=107>, (23.02.2008).
- Türk Patent Enstitüsü, **555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik**, <<http://www.turkpatent.gov.tr/dosyalar/mevzuat/CoğrafiYon.pdf>>, 25.02.2008) (a).
- , **Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname**, <<http://www.turkpatent.gov.tr/dosyalar/mevzuat/TasarimKhk.pdf>>, (24.02.2008) (b).
- , <www.turkpatent.gov.tr>, (24.02.2008).
- Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TUSİAD), **Fikri Haklarla İlgili Temel Kavramlar**, TUSİAD Bülteni, <<http://www.tusiad.org/yayin/bulten/f1/html/sec2.html>>, (25.02.2008).
- Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM- Musical Work Owners' Society of Turkey), **Fikri Haklar**, <<http://www.mesam.org.tr/?intPageStructureNo=7&sintLanguageID=0&bytContentype=2&intPageNo=32&strHitCountParam=2%7C7%7C0%7C270%7C852>>, (23.02.2008).

Uluslar arası Patent Birliği (UPB- International Patent Union), **Uluslar arası Antlaşmalar**, <http://www.upb.org.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=31>, (23.02.2008).

UZUN A., **Yeni İktisat Tarihi Akımı ve İktisat Tarihi Yazımına Katkıları**, Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, s:80-92, <<http://www.cumhuriyet.edu.tr/edergi/makale/93.pdf>>, (16.01.2008).

YALÇINER U.G., **Symposium on Effective Enforcement of Intellectual Property Rights in Turkey (Türkiye’de Sınai Mülkiyet Korumasının Tarihsel Gelişimi)**, Adalet Bakanlığı Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü, <<http://www.abgm.adalet.gov.tr/1-1-TR-Yalciner.pdf>>, (23.02.2008).

YAYBİR (Yayıncılar Meslek Birliği), <http://yaybir.org.tr/public/page.aspx?id=4>, (12.03.2008).

Makaleler:

AKALIN, A.G., (Hernando de Soto’dan çeviri), **Mülkiyet haklarının Güvence Altına Alınması: Piyasaların Temelleri**, Liberal Düşünce, Yaz 2000.

Tezler:

TEKİN G., **Türkiye’de Fikri Mülkiyet Kültürünün Yerleşmesine Yönelik Korsan Yayıncılığın Etkileri**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara 2006.

EKLER

EK-1 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar)1999-2000

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999
YABANCI ÜLKE ÖNCELİĞİ												
Ukrayna	40,0	40,0	200,0	210,0	-	-	-	-	-	-	240,0	250,0
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Paraguay	2,0	2,0	200,0	200,0	6,6	6,7	9,7	8,1	3,0	3,0	221,3	219,8
Çin Halk Cumhuriyeti	120,0	120,0	70,0	70,0	658,7	437,2	-	1382,5	130,0	128,0	978,7	2137,7
Arjantin	32,0	32,0	76,0	50,0	151,7	156,7	141,4	90,3	8,5	8,0	409,6	337,0
Brezilya	120,0	120,0	300,0	300,0	269,8	319,3	248,2	116,2	18,0	18,0	956,0	873,5
Kosta Rika	2,0	2,0	3,0	3,0	9,0	9,4	0,2	-	-	-	14,2	14,4
Dominik Cumhuriyeti	2,0	2,0	2,0	2,0	12,3	12,5	6,0	-	1,0	1,0	23,3	17,5
Mısır	15,0	15,0	12,0	12,0	-	26,4	14,9	6,2	30,0	30,0	71,9	89,6
Yunanistan	10,0	12,0	10,0	10,0	40,1	47,5	38,1	20,1	7,0	7,0	105,2	96,6
Endonezya	25,0	25,0	19,6	3,0	32,9	33,2	NA	80,4	32,0	32,0	109,5	173,6
İsrail	15,0	15,0	45,0	70,0	-	54,8	52,0	30,9	1,0	1,0	113,0	171,7
Kuveyt	8,0	8,0	3,0	1,0	9,7	10,5	-	3,1	2,5	2,5	23,2	25,1
Lübnan	8,0	8,0	2,0	2,0	1,5	1,6	1,5	0,5	2,0	2,5	15,0	14,6
Litvanya	1,5	NA	7,0	5,0	-	-	3,5	-	-	-	12,0	5,0
Malezya	41,0	42,0	16,0	5,0	96,0	67,8	-	164,0	8,0	8,0	161,0	286,8
Filipinler	25,0	18,0	1,3	2,0	28,2	26,7	41,0	23,8	44,0	44,0	139,5	114,5
Rusya Federasyonu	250,0	250,0	250,0	200,0	124,4	134,5	-	241,1	48,0	48,0	672,4	873,6
Suudi Arabistan	40,0	40,0	8,0	12,0	28,0	31,8	28,0	20,2	14,0	14,0	118,0	118,0
Güney Kore	20,0	20,0	7,0	10,0	102,3	118,9	157,0	119,0	39,0	39,0	325,3	306,9
Tayvan	30,0	20,0	60,5	60,0	127,3	97,6	319,3	115,7	20,0	21,0	557,1	314,3
Türkiye	50,0	50,0	4,0	4,0	68,3	78,2	116,2	95,1	28,0	32,0	266,5	259,3
Uruguay	2,0	2,0	4,0	4,0	15,4	16,0	16,3	6,9	2,0	2,0	39,7	30,9

EK-1 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999
İZLEME LİSTESİ												
Bahamalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bolivya	2,0	2,0	15,0	15,0	4,1	4,1	1,5	-	5,5	5,0	28,1	26,1
Şili	2,0	2,5	5,0	-	47,0	47,7	41,0	-	1,0	-	96,0	50,2
Ermenistan	-	-	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	5,0	5,0
Azerbaycan	-	-	12,0	10,0	-	-	-	-	-	-	12,0	10,0
Beyaz Rusya	-	-	28,0	25,0	-	-	-	-	-	-	28,0	25,0
Gürcistan	-	-	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	5,0	5,0
Kazakistan	-	-	25,0	20,0	-	-	-	-	-	-	25,0	20,0
Kırgızistan Cumhuriyeti	-	-	10,0	10,0	-	-	-	-	-	-	10,0	10,0
Moldovya	-	-	6,0	-	-	-	-	-	-	-	6,0	0,0
Tacikistan	-	-	3,0	0,5	-	-	-	-	-	-	3,0	0,5
Türkmenistan	-	-	5,0	3,0	-	-	-	-	-	-	5,0	3,0
Özbekistan	-	-	30,0	20,0	-	-	-	-	-	-	30,0	20,0
Kolombiya	40,0	40,0	60,0	60,0	48,0	50,5	39,0	7,0	6,0	6,0	193,0	163,5
Çek Cumhuriyeti	8,0	10,0	35,0	60,0	19,2	30,2	45,0	12,0	4,5	4,5	111,7	116,7
El Salvador	2,0	2,0	5,0	5,0	13,5	13,6	0,1	-	1,0	-	21,6	20,6
Estonya	2,0	-	9,0	9,0	-	-	3,7	-	-	-	14,7	9,0
Guatemala	2,0	2,0	4,0	4,0	12,6	12,7	0,1	-	-	2,5	21,0	21,2
Macaristan	18,0	22,0	3,0	4,0	21,0	30,1	9,6	-	4,0	4,0	55,6	60,1
Hindistan	47,0	66,0	6,0	8,0	195,2	160,2	-	42,8	36,0	35,0	284,2	312,0
İtalya	140,0	160,0	50,0	60,0	-	338,4	-	60,9	23,5	23,0	213,5	642,3
Letonya	1,5	-	4,0	4,0	-	-	-	-	-	-	5,5	4,0
Macau	-	-	-	-	-	-	4,0	-	-	-	4,0	0,0
Umman	2,0	3,0	0,1	-	7,3	7,8	-	1,8	2,3	14,9	11,7	27,5
Pakistan	10,0	9,0	65,0	3,0	16,9	14,1	-	-	45,0	42,0	136,9	68,1

EK-1 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999
Peru	4,0	4,0	55,0	50,0	21,5	22,2	3,8	-	95,0	10,0	93,8	86,2
Polonya	25,0	25,0	21,0	22,0	92,6	130,0	103,1	-	7,0	7,5	248,7	255,4
Katar	0,5	0,5	0,2	-	3,3	3,5	-	-	0,0	-	4,0	4,0
Romanya	6,0	6,0	11,0	25,0	-	9,8	6,9	-	2,0	-	25,9	42,8
Slovakya	2,0	2,0	0,5	-	-	7,9	7,0	-	-	-	14,7	9,9
Güney Afrika	12,0	12,0	11,0	-	62,6	68,4	22,4	-	21,0	20,0	129,0	100,4
Tayland	24,0	21,0	16,0	6,0	47,0	66,5	130,5	116,3	33,0	33,0	250,5	242,8
Venezuela	25,0	30,0	30,0	30,0	45,5	46,4	47,0	50,9	22,0	21,0	169,5	178,3
Vietnam	7,0	5,0	-	-	13,5	10,5	-	20,1	8,0	8,0	28,5	43,6
Ürdün	2,0	1,0	0,4	-	-	-	0,4	-	1,5	-	4,3	1,0
Filistin Özerk Yönetimi	-	-	-	25,0	-	-	-	-	2,0	-	2,0	31,0
TOPLAM	1242,5	1268,0	1835,6	1723,5	2490,9	2761,9	1658,4	906,8	675,1	685,4	7902,5	9345,6

Kaynak: IIPA 2001 "Special 301" Recommendations, < http://www.iipa.com/pdf/2001_Feb16_Spec301Losses.pdf > 'den derlenmiştir (25.03.2008).

EK- 2 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar) 2000-2001

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
YABANCI ÜLKE ÖNCELİĞİ												
Ukrayna	40,0	40,0	170,0	200,0	-	23,7	-	-	-	-	210,0	263,7
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Paraguay	2,0	2,0	25,6	200,0	11,5	8,5	-	9,7	3,0	3,0	270,1	223,2
Çin Halk Cumhuriyeti	160,0	120,0	47,3	70,0	714,7	765,1	455,0	NA	130,0	130,0	1507,0	1085,1
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Arjantin	30,0	32,0	78,2	76,0	139,9	92,9	-	141,4	8,5	8,5	256,6	350,8
Brezilya	120,0	120,0	302,0	300,0	303,1	264,1	-	248,2	14,0	18,0	739,1	950,3
Kosta Rika	2,0	2,0	4,8	3,0	15,6	14,9	-	0,2	-	-	22,4	20,1
Dominik Cumhuriyeti	2,0	2,0	7,7	2,0	8,0	6,7	-	6,0	1,0	1,0	18,7	17,7
Mısır	15,0	15,0	9,2	12,0	8,5	10,0	-	14,9	32,0	30,0	64,7	81,9
Hindistan	70,0	25,0	-	6,0	238,4	181,6	-	-	37,0	36,0	345,4	270,6
Endonezya	27,5	15,0	-	21,6	49,2	55,7	-	-	30,0	32,0	174,6	134,3
İsrail	15,0	8,0	40,0	45,0	40,0	51,3	66,5	52,0	1,0	1,0	162,5	164,3
Kuveyt	9,0	-	-	3,0	-	6,6	-	-	2,5	2,5	11,5	20,1
Lübnan	8,0	8,0	2,0	2,0	1,3	1,3	-	1,5	2,0	2,0	13,3	14,8
Pakistan	11,0	10,0	60,0	65,0	28,3	24,5	-	-	44,0	45,0	143,3	144,5
Filipinler	28,0	25,0	23,9	1,4	24,2	21,8	-	41,0	44,0	44,0	120,1	133,2
Rusya Federasyonu	250,0	250,0	285,0	250,0	92,7	89,0	173,6	-	48,0	48,0	849,3	637,0
Güney Kore	25,0	20,0	4,0	7,0	134,2	177,2	487,7	157,0	35,0	39,0	685,9	400,2
Tayvan	35,0	30,0	51,7	60,5	107,0	123,9	119,4	319,3	20,0	20,0	333,1	553,7
Türkiye	50,0	50,0	3,5	4,0	58,9	78,6	23,7	116,2	27,0	28,0	163,1	276,8
Uruguay	2,0	2,0	4,0	4,0	13,0	7,9	-	16,3	2,0	2,0	21,0	32,2
İZLEME LİSTESİ												
Bolivya	2,0	2,0	15,0	15,0	3,0	2,8	-	1,5	5,5	5,5	25,5	26,8
Bulgaristan	3,0	3,0	2,0	-	9,4	8,1	-	-	0,3	-	15,7	11,1

EK: 2 (Devam Ediyor)

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Şili	2,0	2,0	12,2	5,0	35,0	33,1	-	41,0	1,1	1,0	50,3	82,1
Ermenistan	-	-	4,5	5,0	-	-	-	-	-	-	4,5	5,0
Azerbaycan	-	-	13,0	12,0	-	-	-	-	-	-	13,0	12,0
Beyaz Rusya	-	-	20,0	28,0	-	-	-	-	-	-	20,0	28,0
Gürcistan	-	-	6,0	5,0	-	-	-	-	-	-	6,0	5,0
Kazakistan	-	-	25,0	25,0	-	-	-	-	-	-	25,0	25,0
Kırgızistan Cumhuriyeti	-	-	8,0	10,0	-	-	-	-	-	-	8,0	10,0
Moldavya	-	-	5,0	6,0	-	-	-	-	-	-	5,0	6,0
Tacikistan	-	-	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	3,0	3,0
Türkmenistan	-	-	-	5,0	-	-	-	-	-	-	0,0	5,0
Özbekistan	-	-	-	30,0	-	-	-	-	-	-	0,0	30,0
Kolombiya	40,0	40,0	73,0	60,0	35,0	33,2	-	39,0	5,3	5,0	153,3	177,2
Çek Cumhuriyeti	8,0	8,0	8,4	3,4	-	36,2	54,8	45,0	3,0	4,5	74,2	97,1
Ekvador	-	-	18,0	-	9,5	8,2	-	-	2,3	-	29,8	8,2
El Salvador	2,0	2,0	5,0	5,0	9,8	9,7	-	-	1,0	1,0	17,8	17,7
Estonya	1,5	2,0	9,0	9,0	0,8	-	-	3,7	-	-	11,3	14,7
Guatemala	2,0	2,0	-	4,0	13,4	12,3	-	0,1	2,5	2,3	17,9	20,7
Macaristan	18,0	18,0	4,5	3,0	-	33,3	43,3	9,6	4,0	4,0	69,8	67,9
İtalya	140,0	140,0	40,0	50,0	285,0	327,0	-	-	23,5	23,5	488,5	540,5
Litvanya	1,5	1,5	7,0	7,0	2,5	-	-	3,5	-	-	11,0	12,0
Malezya	40,0	41,0	148,9	15,6	63,0	75,4	56,4	-	8,2	8,0	316,5	140,0
Peru	4,0	4,0	57,8	55,0	13,5	12,6	-	3,8	9,0	9,5	84,3	84,9
Polonya	25,0	25,0	37,0	31,0	55,8	82,7	115,8	103,1	6,5	7,0	240,1	248,8
Katar	0,5	0,5	-	0,2	3,5	3,0	-	-	0,2	-	4,2	3,7
Romanya	6,0	6,0	14,0	11,0	-	17,1	NA	6,9	2,0	2,0	22,0	43,0
Suudi Arabistan	30,0	40,0	12,0	8,0	-	17,7	115,7	28,0	14,0	14,0	171,7	107,7

EK- 2 (Devam Ediyor)

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000	2001	2000
Güney Afrika	12,0	12,0	NA	11,0	67,5	44,2	26,1	22,4	19,0	21,0	124,6	110,6
Tayland	24,0	24,0	15,6	15,6	38,6	42,7	29,1	130,5	28,0	33,0	136,3	245,8
Venezuela	25,0	25,0	54,0	30,0	19,7	16,9	NA	47,0	20,0	22,0	118,7	140,9
TOPLAM	1288,0	1221,0	2034,7	1800,3	2653,5	2821,5	1767,1	1608,8	636,4	653,3	8379,7	8104,9

Kaynak: IIPA 2002 "Special 301" Recommendations, < http://www.iipa.com/pdf/2002_Feb14_LOSSES.pdf > 'den derlenmiştir (25.03.2008).

EK- 3 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar) 2001-2002

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
YABANCI ÜLKE ÖNCELİĞİ												
Ukrayna	40,0	40,0	150,0	170,0	75,4	46,7	-	-	-	-	256,4	256,7
Çin Halk Cumhuriyeti	168,0	160,0	48,0	47,3	1593,3	1140,2	-	455,0	40,0	130,0	1849,3	1932,5
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ							-					
Arjantin	30,0	30,0	26,0	78,2	70,7	72,5	-	-	-	8,5	126,7	189,2
Bahamalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Bolivya	NA	2,0	15,0	15,0	6,0	4,9	-	-	5,5	5,5	26,5	27,4
Brezilya	120,0	120,0	320,4	302,0	317,0	272,3	-	-	14,0	14,0	771,4	708,3
Dominik Cumhuriyeti	2,0	2,0	6,9	7,7	2,9	4,0	-	-	1,0	1,0	12,8	14,7
Mısır	NA	15,0	8,2	9,2	-	14,5	-	-	28,0	32,0	36,2	70,7
Hindistan	75,0	70,0	6,6	-	350,0	256,0	-	-	36,5	37,0	468,1	363,0
Endonezya	28,0	27,5	92,3	67,9	102,9	63,1	-	-	30,0	30,0	253,2	188,5
İsrail	30,0	15,0	34,0	40,0	-	36,9	17,2	66,5	1,0	1,0	82,2	159,4
Kuveyt	10,0	9,0	3,4	-	-	-	-	-	2,5	2,5	15,9	11,5
Lübnan	8,0	8,0	2,0	2,0	-	1,1	-	-	2,0	2,0	12,0	13,1
Litvanya	-	1,5	12,0	7,0	4,9	3,9	-	-	-	-	16,9	12,4
Pakistan	12,0	11,0	60,0	60,0	-	9,2	-	-	44,0	44,0	116,0	124,2
Paraguay	2,0	2,0	204,4	253,6	4,3	3,5	-	-	2,0	3,0	212,7	262,1
Filipinler	30,0	28,0	20,9	23,9	20,1	19,9	-	-	45,0	44,0	116,0	115,8
Polonya	25,0	25,0	45,0	37,0	78,4	77,1	337,7	115,8	5,0	6,5	491,1	261,4
Rusya Federasyonu	250,0	250,0	371,9	285,0	93,9	90,6	-	173,6	40,0	48,0	755,8	847,2
Güney Afrika	30,0	12,0	-	-	-	32,7	-	26,1	14,0	19,0	44,0	89,8
Güney Kore	27,0	25,0	6,9	4,0	121,1	100,4	381,0	487,7	36,0	35,0	572,3	652,1
Tayvan	42,0	35,0	98,6	51,7	-	106,8	596,1	119,4	20,0	20,0	756,7	332,9
Tayland	26,0	24,0	30,0	16,6	28,7	32,6	47,3	29,3	28,0	28,0	160,0	130,3

EK-3 (Devam Ediyor)

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
İZLEME LİSTESİ												
Bangladeş	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bulgaristan	3,0	3,0	7,2	3,0	7,0	8,3	21,9	-	0,3	0,3	39,4	14,6
Şili	2,0	2,0	14,0	12,2	59,4	46,3	-	-	1,1	1,1	76,5	61,6
<i>Ermenistan</i>	-	-	4,0	4,5	-	-	-	-	-	-	4,0	4,5
<i>Azerbaycan</i>	-	-	14,8	13,0	-	-	-	-	-	-	14,8	13,0
<i>Beyaz Rusya</i>	-	-	22,0	20,0	-	-	-	-	-	-	22,0	20,0
<i>Gürcistan</i>	-	-	8,0	6,0	-	-	-	-	-	-	8,0	6,0
<i>Kazakistan</i>	-	-	23,0	25,0	-	-	-	-	-	-	23,0	25,0
<i>Kırgızistan Cumhuriyeti</i>	-	-	5,0	8,0	-	-	-	-	-	-	5,0	8,0
<i>Moldovya</i>	-	-	6,0	5,0	-	-	-	-	-	-	6,0	5,0
<i>Tacikistan</i>	-	-	5,0	3,0	-	-	-	-	-	-	5,0	3,0
<i>Türkmenistan</i>	-	-	6,5	-	-	-	-	-	-	-	6,5	-
<i>Özbekistan</i>	-	-	32,0	-	-	-	-	-	-	-	32,0	-
Kolombiya	40,0	40,0	56,3	73,0	16,2	19,5	-	-	5,3	5,3	117,8	137,8
Kosta Rika	2,0	2,0	7,0	4,8	8,6	6,9	-	-	-	-	17,6	13,7
Çek Cumhuriyeti	9,0	8,0	7,3	8,4	NA	27,7	38,3	54,8	3,0	3,0	57,6	101,9
Ekvador	-	-	18,0	18,0	5,5	6,9	-	-	2,3	2,3	25,8	27,2
Estonya	2,0	1,5	9,0	9,0	5,7	3,3	-	-	-	2,5	16,7	16,3
Guatemala	2,0	2,0	4,8	-	14,5	14,1	-	-	2,5	2,5	23,8	18,6
Macaristan	18,0	18,0	6,0	4,5	22,2	21,3	-	43,3	4,0	4,0	50,2	91,1
İtalya	140,0	140,0	42,0	40,0	380,4	338,8	215,4	-	23,0	23,5	800,8	542,3
Kenya	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	-	1,0	-
Letonya	-	1,5	8,0	-	7,9	-	-	-	-	-	15,9	-
Malezya	42,0	40,0	110,2	148,9	82,7	75,0	-	56,4	8,3	8,2	243,2	328,5
Peru	4,0	4,0	70,2	57,8	10,3	11,2	-	-	8,5	9,0	93,0	82,0
Katar	0,3	0,5	0,1	-	-	2,2	-	-	0,2	0,2	0,6	2,9

EK-3 (Devam Ediyor)

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Romanya	6,0	6,0	15,0	14,0	16,4	15,7	35,2	-	2,0	2,0	74,6	37,7
Suudi Arabistan	20,0	30,0	16,0	12,0	-	16,4	-	115,7	14,0	14,0	50,0	188,1
Sırbistan&Karadağ	-	-	14,0	-	-	-	-	-	-	-	14,0	-
Sri Lanka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Türkiye	50,0	50,0	18,0	3,5	-	22,4	-	23,7	25,0	27,0	93,0	126,6
Uruguay	2,0	2,0	1,4	4,0	5,2	6,4	-	-	1,5	2,0	10,1	14,4
Venezuela	25,0	5,0	29,0	54,0	27,1	25,7	-	-	18,0	20,0	99,1	124,7
TOPLAM	1322,3	1287,5	2142,3	2029,7	3539,0	3057,0	1690,1	1767,1	514,5	637,9	9208,2	8779,2

Kaynak: IIPA 2003 "Special 301" Recommendations, <<http://www.iipa.com/pdf/2003SPEC301LOSS.pdf>>'den derlenmiştir (25.03.2008).

EK-4 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar)2002-2003

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
YABANCI ÜLKE ÖNCELİĞİ												
Pakistan	12,0	12,0	70,0	60,0	-	11,2	-	-	44,0	44,0	-	127,2
Ukrayna	45,0	40,0	125,0	150,0	-	58,8	-	-	-	-	-	248,8
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Paraguay	2,0	2,0	154,6	204,4	-	2,2	-	-	2,0	2,0	-	210,6
Çin Halk Cumhuriyeti	178,0	168,0	286,0	48,0	-	1637,3	568,2	-	40,0	40,0	-	1893,3
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Arjantin	30,0	30,0	30,6	26,0	-	10,7	-	-	4,0	-	-	66,7
Brezilya	120,0	120,0	338,7	320,4	-	260,8	125,7	-	14,0	14,0	-	715,2
Bulgaristan	4,0	3,0	7,0	7,2	-	6,2	-	21,9	0,3	0,3	-	38,6
Kolombiya	40,0	40,0	49,4	56,3	-	21,7	-	-	5,4	5,3	-	123,3
Dominik Cumhuriyeti	2,0	2,0	9,9	6,9	-	3,6	-	-	1,0	1,0	-	13,5
Mısır	-	-	8,0	8,2	-	12,7	-	-	25,0	28,0	-	48,9
Hindistan	77,0	75,0	6,0	6,6	-	257,7	113,3	-	36,5	36,5	-	375,8
Endonezya	29,0	28,0	44,5	92,3	-	109,6	-	-	30,0	30,0	-	259,9
İsrail	30,0	30,0	40,0	34,0	-	29,9	-	17,2	1,0	1,0	-	112,1
Kuveyt	12,0	10,0	3,0	3,4	-	4,7	-	-	2,5	2,5	-	20,6
Lübnan	10,0	8,0	2,5	2,0	-	3,5	-	-	2,0	2,0	-	15,5
Filipinler	33,0	30,0	22,2	20,9	-	25,0	-	-	-	45,0	-	120,9
Polonya	30,0	25,0	34,0	45,0	-	107,9	-	337,7	5,0	5,0	-	520,6
Rusya Federasyonu	275,0	250,0	405,0	371,9	-	370,0	-	-	-	40,0	-	1031,9
Güney Kore	40,0	27,0	3,5	6,9	-	285,9	248,4	381,0	38,0	36,0	-	736,8
Tayvan	42,0	42,0	58,0	98,6	-	91,2	261,8	596,1	20,0	20,0	-	847,9
Tayland	28,0	26,0	26,8	30,0	-	57,3	-	47,3	28,0	28,0	-	188,6
İZLEME LİSTESİ												
Bolivya	2,0	-	16,0	15,0	-	2,5	-	-	-	5,5	-	23,0

EK-4 (Devam Ediyor)

Şili	2,0	2,0	21,1	14,0	-	34,0	-	-	1,1	1,1	-	51,1
<i>Azerbaycan</i>	-	-	12,2	14,8	-	-	-	-	-	-	-	14,8
<i>Beyaz Rusya</i>	-	-	22,0	22,0	-	-	-	-	-	-	-	22,0
<i>Kazakistan</i>	-	-	22,7	23,0	-	-	-	-	-	-	-	23,0
<i>Tacikistan</i>	-	-	5,2	5,0	-	-	-	-	-	-	-	5,0
<i>Türkmenistan</i>	-	-	7,0	6,5	-	-	-	-	-	-	-	6,5
<i>Özbekistan</i>	-	-	30,5	32,0	-	-	-	-	-	-	-	32,0
Ekvador	-	-	19,0	18,0	-	6,0	-	-	2,3	2,3	-	26,3
Estonya	2,0	2,0	6,5	9,0	-	4,2	-	-	-	-	-	15,2
Macaristan	20,0	18,0	8,0	6,0	-	32,8	-	-	4,0	4,0	-	60,8
İtalya	140,0	140,0	42,0	42,0	-	363,4	168,5	215,4	23,0	23,0	-	783,8
Letonya	-	-	10,0	8,0	-	7,4	-	-	-	-	-	15,4
Litvanya	-	-	13,5	12,0	-	4,6	-	-	-	-	-	16,6
Malezya	38,0	42,0	40,0	110,2	-	79,2	-	-	9,0	8,3	-	239,7
Peru	4,0	4,0	87,0	70,2	-	14,7	-	-	8,5	8,5	-	97,4
Romanya	8,0	6,0	18,0	15,0	-	20,7	-	35,2	2,0	2,0	-	78,9
Suudi Arabistan	20,0	20,0	16,0	16,0	-	13,3	64,0	-	14,0	14,0	-	63,3
İspanya	30,0	25,0	60,0	63,0	-	79,4	-	-	-	-	-	167,4
Türkiye	50,0	50,0	15,0	18,0	-	38,5	-	-	25,0	25,0	-	131,5
Bosna Hersek	4,0	3,3	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	6,3
Kamboçya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Kanada	120,0	122	-	-	-	236,5	-	-	-	-	-	358,5
Ermenistan	-	-	4,0	4	-	-	-	-	-	-	-	4,0
Gürcistan	-	-	8,0	8	-	-	-	-	-	-	-	8,0
Kırgızistan Cumhuriyeti	-	-	5,0	5	-	-	-	-	-	-	-	5,0
Moldovya	-	-	6,0	6	-	-	-	-	-	-	-	6,0
Kosta Rika	2,0	2	7,0	7	-	6,7	-	-	-	-	-	15,7

EK-4 (Devam Ediyor)

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Guatemala	2,0	2	4,8	4,8	-	10,6	-	-	2,5	2,5	-	1,9
Hong Kong	28,0	29	2,8	2,8	-	63,2	-	-	9	-	-	95,0
Laos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Sırbistan Karadağ	-	-	14,0	14	-	-	-	-	-	-	-	14,0
Singapur	8,0	8	4,9	4,9	-	24,6	-	-	2	-	-	37,5
Uruguay	2,0	2	1,4	1,4	-	3,4	-	-	1,5	1,5	-	8,3
Vietnam	7,0	7	-	-	-	29,1	-	-	12	-	-	36,1
TOPLAM	1528,0	1452,3	2260,7	2179,6	-	4442,1	1549,9	1651,8	499,6	478,3	-	10204,7

Kaynak: IIPA 2004 "Special 301" Recommendations, <<http://www.iipa.com/pdf/2004SPEC301LOSS.pdf>>'den derlenmiştir (25.03.2008).

EK-5 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar)2003-2004

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
ÖNCELİKLİ YABANCI ÜLKE												
Pakistan	12,0	12,0	70,0	70,0	9,0	9,0	-	-	52,0	44,0	143,0	135,0
Rusya	275,0	275,0	411,9	405,0	751,0	704,0	265,8	-	42,0	40,0	1735,7	1424,0
Ukrayna	45,0	45,0	115,0	125,0	64,0	59,0	-	-	-	-	224,0	229,0
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Arjantin	30,0	30,0	41,5	30,6	63,0	44,0	-	-	4,0	4,0	138,5	108,6
Brezilya	120,0	120,0	343,5	338,7	330,0	309,0	120,4	125,7	18,0	14,0	913,9	907,4
Bulgaristan	4,0	4,0	6,5	7,0	16,0	16,0	-	-	-	0,3	26,5	27,3
Şili	2,0	2,0	24,8	21,1	41,0	42,0	37,9	-	1,0	1,1	106,7	66,2
Kolombiya	40,0	40,0	51,6	49,4	34,0	37,0	-	-	6,0	5,4	131,6	131,8
Dominik Cumhuriyeti	2,0	2,0	10,3	9,9	3,0	3,0	-	-	1,0	1,0	16,3	15,9
Mısır	-	-	7,5	8,0	35,0	34,0	-	-	30,0	25,0	72,5	67,0
Hindistan	80,0	77,0	67,3	6,0	220,0	187,0	59,5	113,3	38,0	36,5	464,8	419,8
Endonezya	32,0	29,0	27,6	44,5	112,0	94,0	-	-	32,0	30,0	203,6	197,5
Kuveyt	12,0	12,0	8,0	3,0	24,0	24,0	-	-	1,0	2,5	45,0	41,5
Lübnan	10,0	10,0	3,0	2,5	15,0	14,0	-	-	3,0	2,0	31,0	28,5
Çin Halk Cumhuriyeti	280,0	178,0	202,9	286,0	1465,0	1787,0	510,0	568,2	50,0	40,0	2507,9	2859,2
Filipinler	33,0	33,0	20,0	22,2	38,0	33,0	-	-	48,0	45,0	139,0	133,2
Güney Kore	40,0	40,0	2,3	3,5	263,0	275,0	349,0	284,4	42,0	38,0	696,3	604,9
Tayland	30,0	28,0	24,9	26,8	90,0	84,0	-	-	30,0	28,0	174,9	166,8
İZLEME LİSTESİ												
Beyaz Rusya	-	-	26	22	-	-	-	-	-	-	26,0	22,0
Bolivya	2,0	2,0	16,0	16,0	7,0	7,0	-	-	-	-	25,0	25,0
Ekvador	-	-	20,0	19,0	7,0	7,0	-	-	2,5	2,3	29,5	28,3
Macaristan	20,0	20,0	11,5	8,0	56,0	55,0	21,5	-	4,0	4,0	113,0	87,0
İsrail	30,0	30,0	34,0	40,0	36,0	35,0	12,4	-	1,0	1,0	113,4	106,0

EK-5 (Devam Ediyor)

İtalya	160,0	140,0	45,0	42,0	567,0	642,0	-	168,5	23,0	23,0	795,0	1015,5
Kazakistan	-	-	23,0	22,7	-	-	-	-	-	-	23,0	22,7
Letonya	-	-	12,0	10,0	9,0	10,0	-	-	-	-	21,0	20,0
Litvanya	1,5	-	15,0	13,5	11,0	10,0	-	-	-	-	27,5	23,5
Malezya	36,0	38,0	55,5	40,0	74,0	77,0	12,9	-	-	9,0	188,4	164,0
Meksika	140,0	50,0	326,0	360,0	230,0	220,0	132,2	136,9	42,0	40,0	870,2	806,9
Yeni Zelanda	10,0	6,0	-	-	12,0	14,0	-	-	-	-	22,0	20,0
Peru	4,0	4,0	68,0	87,0	18,0	19,0	-	-	8,5	8,5	98,5	118,5
Polonya	30,0	30,0	36,0	34,0	175,0	171,0	109,3	-	5,0	5,0	355,3	240,0
Romanya	8,0	8,0	18,0	18,0	32,0	28,0	-	-	2,0	2,0	60,0	56,0
Suudi Arabistan	20,0	20,0	15,0	16,0	85,0	76,0	-	64,0	14,0	14	134,0	190
Sırbistan ve Karadağ	-	-	12,0	9,0	-	-	-	-	-	-	12,0	9,0
Tayvan	40,0	42,0	49,4	58,0	83,0	83,0	123,0	261,8	20,0	20,0	315,4	464,8
Tacikistan	-	-	5,0	5,2	-	-	-	-	-	-	5,0	5,2
Türkiye	50,0	50,0	15,0	15,0	99,0	81,0	-	-	23,0	25,0	187,0	171,0
Türkmenistan	-	-	7,0	7,0	-	-	-	-	-	-	7,0	7,0
Özbekistan	-	-	31,0	30,5	-	-	-	-	-	-	31,0	30,5
Venezuela	25,0	25,0	31,0	29,0	36,0	33,0	-	-	-	-	92,0	87,0
Paraguay	2,0	2,0	127,8	154,6	6,0	5,0	-	-	2,0	2,0	137,8	163,6
Ürdün	2,0	2,0	-	-	10,0	9,0	-	-	-	-	12,0	11,0
Singapur	10,0	8	3,7	3,2	57	55,0	-	-	2,0	2	72,7	68,2
Azerbaycan	-	-	12,0	12,2	-	-	-	-	-	-	12,0	12,2
Bahamalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	NA
Bangladeş	-	-	-	-	-	-	-	-	6,0	-	6,0	0,0
İsrail	30,0	30,0	34,0	40,0	36,0	35,0	12,4	-	1,0	1,0	113,4	106,0
İtalya	160,0	140,0	45,0	42,0	567,0	642,0	-	-	23,0	23,0	795,0	1015,5

EK-5 (Devam Ediyor)

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
Kazakistan	-	-	23,0	22,7	-	-	-	-	-	-	23,0	22,7
Letonya	-	-	12,0	10,0	9,0	10,0	-	-	-	-	21,0	20,0
Litvanya	1,5	-	15,0	13,5	11,0	10,0	-	-	-	-	27,5	23,5
Malezya	36,0	38,0	55,5	40,0	74,0	77,0	12,9	-	10,0	9,0	188,4	164,0
Meksika	140,0	50,0	326,0	360,0	230,0	220,0	132,2	136,9	42,0	40,0	870,2	806,9
Yeni Zelanda	10,0	6,0	-	-	12,0	14,0	-	-	-	-	22,0	20,0
Peru	4,0	4,0	68,0	87,0	18,0	19,0	-	-	8,5	8,5	98,5	118,5
Polonya	30,0	30,0	36,0	34,0	175,0	171,0	109,3	-	5,0	5,0	355,3	240,0
Romanya	8,0	8,0	18,0	18,0	32,0	28,0	-	-	2,0	2,0	60,0	56,0
Suudi Arabistan	20,0	20,0	15,0	16,0	85,0	76,0	-	64,0	14,0	14	134,0	190
Sırbistan ve Karadağ	-	-	12,0	9,0	-	-	-	-	-	-	12,0	9,0
Tayvan	40,0	42,0	49,4	58,0	83,0	83,0	123,0	261,8	20,0	20,0	315,4	464,8
Tacikistan	-	-	5,0	5,2	-	-	-	-	-	-	5,0	5,2
Türkiye	50,0	50,0	15,0	15,0	99,0	81,0	-	-	23,0	25,0	187,0	171,0
Türkmenistan	-	-	7,0	7,0	-	-	-	-	-	-	7,0	7,0
Özbekistan	-	-	31,0	30,5	-	-	-	-	-	-	31,0	30,5
Venezuela	25,0	25,0	31,0	29,0	36,0	33,0	-	-	-	-	92,0	87,0
Paraguay	2,0	2,0	127,8	154,6	6,0	5,0	-	-	2,0	2,0	137,8	163,6
İrdün	2,0	2,0	-	-	10,0	9,0	-	-	-	-	12,0	11,0
Singapur	10,0	8	3,7	3,2	57	55,0	-	-	2,0	2	72,7	68,2
Azerbaycan	-	-	12,0	12,2	-	-	-	-	-	-	12,0	12,2
Bahamalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	NA
Bangladeş	-	-	-	-	-	-	-	-	6,0	-	6,0	0,0
Bosna Hersek	4,0	4	-	3	-	-	-	-	-	-	4,0	7,0

EK-5 (Devam Ediyor)

	Film		Müzik		Yazılım		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
Burma	-	-	-	-	-	-	-	-	4,0	-	4,0	0,0
Kamboçya	-	-	-	-	-	-	-	-	4,0	-	4,0	-
Kanada	-	120	-	-	486,0	500,0	-	-	-	-	486,0	620,0
Hırvatistan	2,0	2,5	-	-	22,0	26,0	-	-	-	-	24,0	28,5
Kıbrıs	8,0	8	-	-	5,0	5,0	-	-	-	-	13,0	13,0
Çek Cumhuriyeti	10,0	NA	12,0	-	58,0	60,0	-	-	-	-	80,0	60,0
Estonya	2,0	2	6,5	6,5	9,0	9,0	-	-	-	-	17,5	17,5
Gürcistan	-	-	8,0	8,0	-	-	-	-	-	-	8,0	8,0
Yunanistan	10,0	10	20,0	-	48,0	53,0	-	-	-	-	78,0	63,0
Hong Kong	28,0	28	4,8	14,4	56,0	56,0	-	-	7,0	9	95,8	107,0
İzlanda	0,2	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,2
Kenya	-	-	12,6	-	10,0	8,0	-	-	-	-	22,6	8,0
Laos	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	-	3,0	-
Makedonya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Nijerya	-	-	50,0	-	33,0	29,0	-	-	4,0	-	87,0	29,0
Güney Afrika	35,00	35,0	-	-	91,0	87,0	-	-	2,0	-	128,0	122,0
İspanya	40,00	30,0	90,0	60,0	283,0	305,0	103,6	-	-	-	516,6	395,0
İsviçre	14,00	11,0	-	-	137,0	174,0	-	-	-	-	151,0	185,0
Vietnam	10,00	7,0	-	-	27,0	24,0	-	-	16,0	12	53,0	43,0
TOPLAM	1800,70	1671,7	2657,4	2777,6	6448,0	6728,0	1847,5	1686,8	603,0	535,6	13356,6	13245,1

Kaynak: IIPA 2005 "Special 301" Recommendations, < <http://www.iipa.com/pdf/2005SPEC301LOSS.pdf> >'den derlenmiştir (25.03.2008).

EK-6 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar)2004-2005

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004
ÖNCELİKLİ YABANCI ÜLKE												
Rusya Federasyonu	748,4	800,0	475,9	411,9	266,0	275,0	223,9	255,8	42,0	42,0	1756,2	1784,7
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Arjantin	80,6	63,0	69,5	41,5	-	30,0	-	-	4,0	4,0	154,1	138,5
Şili	47,4	49,0	22,7	24,8	-	2,0	-	37,9	1,0	1,0	71,1	114,7
Kolombiya	44,8	46,0	47,7	51,6	-	40,0	-	-	6,0	6,0	98,5	143,6
Kosta Rika	9,6	9,0	18,3	-	-	2,0	-	-	-	-	27,9	11,0
Dominik Cumhuriyeti	2,6	2,0	10,8	10,3	-	2,0	-	-	1,0	1,0	14,4	15,3
Mısır	30,3	28,0	9,0	7,5	-	-	14,3	-	30,0	30,0	83,6	65,5
Hindistan	265,1	239,0	70,7	67,3	-	80,0	65,2	59,5	42,0	38,0	443,0	483,8
Endonezya	97,9	100,0	24,5	27,6	-	32,0	-	-	32,0	32,0	154,4	191,6
İsrail	32,9	30,0	28,0	34,0	-	30,0	-	12,4	1,0	1,0	61,9	107,4
Lübnan	17,9	15,0	3,2	3,0	-	10,0	-	-	4,0	3,0	25,1	31,0
Çin Halk Cumhuriyeti	1276,1	1488,0	204,0	202,9	244,0	280,0	589,9	510,0	52,0	50,0	2366,0	2530,9
Filipinler	43,3	38,0	21,0	20,0	-	33,0	11,3	-	48,0	48,0	123,6	139,0
Tayland	107,9	100,0	21,9	24,9	149,0	30,0	-	-	30,0	30,0	308,8	184,9
Türkiye	119,2	107,0	18,0	15,0	-	50,0	-	-	23,0	23,0	160,2	195,0
Ukrayna	61,8	63,0	30,0	115,0	-	45,0	-	-	-	-	91,8	223,0
Venezuela	40,9	39,0	33,0	31,0	-	25,0	-	-	-	-	73,9	95,0
İZLEME LİSTESİ												
Bahamalar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beyaz Rusya	-	-	25	26	-	-	-	-	-	-	25,0	26,0
Bolivya	6,0	5,0	15,8	16,0	-	2,0	-	-	-	-	21,8	23,0
Brezilya	385,2	359,0	334,5	343,5	-	120,0	120,8	120,4	18,0	18,0	858,5	960,9
Bulgaristan	20,5	18,0	7,0	6,5	-	4,0	21,0	-	-	-	48,5	28,5
Kanada	580,6	560,0	-	-	118,0	-	-	-	-	-	698,6	560,0

EK- 6 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004
Ekvador	7,9	7,0	26,3	20,0	-	-	-	-	2,5	2,5	36,7	29,5
Yunanistan	58,3	60,0	26,0	20,0	-	10,0	-	-	-	4,0	84,3	90,0
Macaristan	64,7	65,0	12,0	11,5	102,0	20,0	-	21,5	4,0	-	182,7	122,0
İtalya	760,8	779,0	40,0	45,0	161,0	160,0	639,2	-	20,0	23,0	1621,0	1007,0
Kazakistan	-	-	20,0	23,0	-	-	-	-	-	-	20,0	23,0
Kuveyt	30,6	26,0	8,5	8,0	-	12,0	-	-	0,5	1,0	39,6	47,0
Letonyaa	12,5	10,0	12,0	12,0	-	-	1,3	-	-	-	25,8	22,0
Litvanya	12,2	11,0	12,0	15,0	-	1,5	1,7	-	-	-	25,9	27,5
Malezy	75,1	73,0	38,8	55,5	-	36,0	23,4	12,9	10,0	10,0	147,3	187,4
Meksika	214,2	222,0	376,5	326,0	483,0	140,0	137,7	132,2	42,0	42,0	1253,4	862,2
Pakistan	15,7	14,0	25,0	70,0	-	12,0	-	-	55,0	52,0	95,7	148,0
Peru	23,6	22,0	66,0	68,0	-	4,0	-	-	9,0	8,5	98,6	102,5
Polonya	212,3	197,0	25,0	36,0	102,0	30,0	-	109,3	5,0	5,0	344,3	377,3
Romanya	41,6	32,0	17,0	18,0	-	8,0	-	-	2,0	2,0	60,6	60,0
Suudi Arabistan	80,1	73,0	20,0	15,0	-	20,0	-	-	10,0	14	110,1	122
Sırbistan ve Karadağ	-	-	12,5	12,0	-	-	-	-	-	-	12,5	12,0
Güney Kore	255,8	276,0	1,3	2,3	-	40,0	415,1	349,0	43,0	42,0	715,2	709,3
Tayvan	77,5	88,0	21,5	49,4	98,0	40,0	161,9	123,0	18,0	20,0	376,9	320,4
Tacikistan	-	-	5,0	5,0	-	-	-	-	-	-	5,0	5,0
Türkmenistan	-	-	7,0	7,0	-	-	-	-	-	-	7,0	7,0
Özbekistan	-	-	30,0	31,0	-	-	-	-	-	-	30,0	31,0
Vietnam	26,8	30,0	-	-	-	10,0	-	-	16,0	16,0	42,8	56,0
Paraguay	7,3	6,0	128,0	127,8	-	2,0	-	-	2,0	2,0	137,3	137,8
Azerbaycan	-	-	15,0	12,0	-	-	-	-	-	-	15,0	12,0
Bangladeş	-	-	-	-	-	-	-	-	6,0	6,0	6,0	6,0

EK-6 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004
Bosna Hersek	-	-	2,0	-	-	4,0	-	-	-	-	2,0	4,0
Brunei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Burma	-	-	-	-	-	-	-	-	4,0	4,0	4,0	4,0
Kamboçya	-	-	-	-	-	-	-	-	4,5	4,0	4,5	4,0
Kıbrıs	5,9	5,0	-	-	-	8,0	-	-	-	-	5,9	13,0
Çek Cumhuriyeti	70,5	69,0	10,0	12,0	-	10,0	-	-	-	-	80,5	91,0
Estonya	11,1	9,0	6,8	6,5	-	2,0	-	-	-	-	17,9	17,5
Hong Kong	59,0	58,0	4,3	4,8	-	28,0	90,8	-	6,0	7,0	160,1	97,8
Japonya	890,3	822,0	-	-	-	161,0	-	-	-	-	890,3	983,0
Kenya	10,4	9,0	13	12,6	-	-	-	-	-	-	23,4	21,6
Lao Halk Cumhuriyeti	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	3,0	3,0	3,0
Fas	42,8	37,0	10,0	-	-	-	-	-	-	-	52,8	37,0
Yeni Zelanda	13,3	15,0	-	-	-	10,0	-	-	-	-	13,3	25,0
Nijerya	33,6	30,0	52,0	50,0	-	-	-	-	6,0	4,0	91,6	84,0
Panama	2,6	2,0	-	-	-	2,0	-	-	-	-	2,6	4,0
Singapur	49,7	54,0	2,4	3,7	-	10,0	-	-	2,0	2,0	54,1	69,7
Güney Afrika	110,5	107,0	-	-	-	35,0	-	-	2,0	2,0	112,5	144,0
İspanya	388,0	346,0	27,0	90,0	253,0	40,0	135,3	103,6	-	-	803,3	579,6
İsveç	176,0	166,0	-	-	-	5,0	-	-	-	-	176,0	171,0
İsviçre	168,4	168,0	-	-	-	14,0	-	-	-	-	168,4	182,0
TOPLAM	8028,1	8046,0	2563,4	2649,4	1976,0	1966,5	2652,8	1847,5	606,5	603,0	15826,8	15112,4

Kaynak: IIPA 2006 "Special 301" Recommendations <<http://www.iipa.com/pdf/2006SPEC301LOSS.pdf.pdf>>'den derlenmiştir (25.03.2008).

EK-7 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar)2005-2006

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Arjantin	215,0	109,0	82,0	69,5	-	318,0	-	-	4,0	4,0	301,0	500,5
Kanada	551,0	491,0	-	-	-	118,0	-	-	-	-	551,0	609,0
Şili	65,0	55,0	29,6	22,7	-	10,0	-	-	1,0	1,0	95,6	88,7
Kosta Rika	12,0	10,0	15,1	18,3	-	2,0	-	-	-	-	27,1	30,3
Dominik Cumhuriyeti	10,0	5,0	9,9	10,8	-	3,0	-	-	1,0	1,0	20,9	19,8
Mısır	47,0	45,0	12,0	9,0	-	-	-	14,3	31,0	30,0	90,0	98,3
Hindistan	318,0	255,0	52,7	56,4	-	-	85,6	65,2	40,0	42,0	496,3	418,6
İsrail	41,0	39,0	45,0	28,0	-	61,0	11,4	-	1,0	1,0	98,4	129,0
Meksika	296,0	263,0	486,6	376,5	-	483,0	182,0	137,7	41,0	42,0	1005,6	1302,2
Çin Halk Cumhuriyeti	1949,0	1554,0	206,0	204,0	-	244,0	-	589,9	52,0	52,0	2207,0	2643,9
Rusya Federasyonu	1433,0	894,0	423,0	475,9	-	266,0	282,0	223,9	42,0	42,0	2180,0	1901,8
Suudi Arabistan	112,0	105,0	20,0	20,0	-	95,0	-	-	8,0	10,0	140,0	230,0
Tayland	164,0	155,0	20,7	21,9	-	149,0	-	-	35,0	30,0	219,7	355,9
Türkiye	203,0	157,0	20,0	18,0	-	29,0	-	-	20,0	23,0	243,0	227,0
Ukrayna	290,0	131,0	30,0	30,0	-	38,0	-	-	-	-	320,0	199,0
Venezuela	124,0	95,0	50,6	33,0	-	30,0	-	-	-	-	174,6	158,0
İZLEME LİSTESİ												
Bangladeş	-	-	40	-	-	-	-	-	8	6	48,0	6,0
Beyaz Rusya	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	0,0	25,0
Brezilya	497,0	383,0	176,5	334,5	-	101,0	159,3	120,8	18,0	18,0	850,8	957,3
Bulgaristan	24,0	21,0	7,0	7,0	-	8,0	-	21,0	-	-	31,0	57,0
Kolombiya	48,0	45,0	62,5	47,7	-	41,0	-	-	6,0	6,0	116,5	139,7
Ekvador	16,0	9,0	33,0	26,3	-	-	-	-	2,0	2,5	51,0	37,8
Yunanistan	106,0	88,0	30,0	26,0	-	72,0	30,2	-	-	-	166,2	186,0
Macaristan	76,0	55,0	20,0	12,0	-	102,0	-	-	-	4,0	87,0	173,0
Endonezya	156,0	153,0	17,2	13,8	-	-	-	-	32,0	32,0	205,2	198,8

EK-7 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005
İtalya	716,0	812,0	48,0	40,0	-	161,0	647,7	639,2	20,0	20,0	1431,7	1672,2
Kazakistan	61,0	38,0	-	20,0	-	-	-	-	-	-	61,0	58,0
Kuveyt	49,0	35,0	9,0	8,5	-	-	-	1,3	0,5	0,5	58,5	45,3
Lübnan	20,0	20,0	2,6	3,2	-	1,0	-	-	-	4,0	22,6	28,2
Litvanya	20,0	14,0	13,0	12,0	-	-	-	1,7	-	-	33,0	27,7
Malezya	-	82,0	22,0	38,8	-	-	28,0	23,4	9,0	10,0	59,0	154,2
Nijerya	59,0	46,0	52,0	52,0	-	-	-	-	8,0	6,0	119,0	104,0
Pakistan	20,0	26,0	25,0	25,0	-	-	-	-	55,0	55,0	100,0	106,0
Peru	27,0	22,0	53,5	66,0	-	12,0	-	-	-	9,0	80,5	109,0
Filipinler	35,0	46,0	50,3	21,0	-	-	-	11,3	49,0	48,0	134,3	126,3
Polonya	264,0	202,0	24,0	25,0	-	102,0	-	-	-	5,0	288,0	334,0
Romanya	66,0	61,0	12,0	17,0	-	12,0	-	-	-	2,0	78,0	92,0
Güney Kore	-	200,0	0,3	1,3	-	-	353,5	415,1	45,0	43,0	398,8	659,4
İspanya	501,0	417,0	25,0	27,0	-	253,0	11,5	-	-	-	637,5	697,0
Tayvan	90,0	56,0	16,2	21,5	-	98,0	-	161,9	18,0	18,0	124,2	355,4
Tacikistan	-	-	-	5,0	-	NA	-	-	-	-	0,0	5,0
Türkmenistan	-	-	-	7,0	-	NA	-	-	-	-	0,0	7,0
Özbekistan	-	-	-	30,0	-	NA	-	-	-	-	0,0	30,0
Vietnam	40,0	21,0	-	-	-	-	-	-	18,0	16,0	58,0	37,0
Paraguay	7,0	6,0	128,0	128,0	-	2,0	-	-	-	2,0	135,0	138,0
Bahreyn	12,0	12,0	-	-	-	-	-	-	-	-	12,0	12,0
Ürdün	11,0	11,0	-	-	-	-	-	-	-	-	11,0	11,0
Fas	30,0	31,0	-	-	-	-	-	-	-	-	30,0	31,0
Singapur	-	43,0	1,2	2,4	-	-	-	-	2,0	-	3,2	45,4

EK-7 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005
Azerbaycan	-	-	-	15,0	-	-	-	-	-	-	0,0	15,0
Kamboçya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,5	5,0	4,5
Hong Kong	91,0	56,0	2,9	4,3	-	-	59,9	90,8	5,0	6,0	158,8	157,1
Japonya	909,0	811,0	-	-	-	-	-	-	-	-	909,0	811,0
Lao Halk Cumhuriyeti	-	-	-	-	-	102,0	-	-	3,0	3,0	3,0	105,0
Letonya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yeni Zelanda	105,0	18,0	-	-	-	-	-	-	-	-	105,0	18,0
Umman	14,0	12,0	-	-	-	-	-	-	-	-	14,0	12,0
Singapur	-	43,0	1,2	-	-	-	-	-	2,0	-	3,2	45,4
Güney Afrika	119,0	116,0	-	-	-	-	-	-	3,0	2,0	122,0	118,0
İsveç	170,0	185,0	-	-	-	-	-	135,3	-	-	170,0	320,3
İsviçre	165,0	168,4	-	-	-	-	-	-	-	-	165,0	168,4
TOPLAM	10345,0	8684,4	2374,4	2456,3	-	2913,0	1951,0	2652,8	582,5	600,5	15252,9	17307,0

Kaynak: IIPA 2007 “Special 301” Recommendations,

<<http://www.iipa.com/pdf/IIPA2007Special301TableofEstimatedTradeLossesandPiracyLevelsfor20052006draft012907.pdf>>’ den derlenmiştir (25.03.2008).

EK-8 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR (milyon dolar)2006-2007

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
ÖNCELİKLİ İZLEME LİSTESİ												
Arjantin	226,0	182,0	84,7	82,0	-	-	-	-	-	4,0	310,7	268,0
Kanada	511,0	494,0	-	-	-	-	-	-	-	-	511,0	494,0
Şili	98,0	82,0	29,6	29,6	-	-	-	-	-	1,0	127,6	112,6
Kosta Rika	17,0	15,0	14,5	15,1	-	-	-	-	-	-	31,5	30,1
Mısır	49,0	49,0	15,0	12,0	-	-	-	-	32,0	31,0	96,0	92,0
Hindistan	732,0	574,0	13,8	52,7	-	-	129,9	85,6	38,0	40,0	913,7	752,3
Meksika	425,0	374,0	527,0	486,6	-	-	273,0	182,0	41,0	41,0	1266,0	1083,6
Çin Halk Cumhuriyeti	2472,0	2172,0	451,2	206,0	-	-	-	-	52,0	52,0	2975,2	2430,0
Peru	40,0	32,0	58,5	53,5	-	-	-	-	-	-	98,5	85,5
Rusya Federasyonu	1075,0	1208,0	313,0	423,0	-	-	-	282,1	42,0	422,0	1430,0	1955,1
Suudi Arabistan	120,0	115,0	25,0	20,0	-	-	-	-	-	8,0	145,0	143,0
Tayland	211,0	253,0	21,7	20,7	-	-	91,4	-	37,0	35,0	361,1	308,7
Ukrayna	213,0	185,0	35,0	30,0	-	-	-	-	-	-	248,0	215,0
İZLEME LİSTESİ												
Bangladeş	-	-	-	40	-	-	-	-	-	8	0,0	48,0
Beyaz Rusya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Brezilya	680,0	574,0	151,6	176,5	-	-	-	159,3	18,0	18,0	849,6	927,8
Brunei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Dominik Cumhuriyeti	12,0	11,0	-	9,9	-	-	-	-	-	1,0	12,0	21,9
Yunanistan	102,0	93,0	-	30,0	-	-	-	30,2	-	-	102,0	153,2
Macaristan	71,0	58,0	20,0	20,0	-	-	15,9	-	-	-	106,9	78,0
Endonezya	203,0	191,0	20,2	17,2	-	-	-	-	32,0	32,0	255,2	240,2
İsrail	52,0	47,0	-	45,0	-	-	-	11,4	-	1,0	52,0	104,4
İtalya	890,0	729,0	45,0	48,0	-	-	817,0	647,7	20,0	20,0	1772,0	1444,7
Kazakistan	54,0	47,0	-	-	-	-	-	-	-	-	54,0	47,0
Kuveyt	37,0	33,0	10,0	9,0	-	-	-	-	-	0,5	47,0	42,5

EK-8 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Lübnan	24,0	23,0	2,8	2,6	-	-	-	-	-	-	26,8	25,6
Litvanya	20,0	17,0	14,0	13,0	-	-	-	-	-	-	34,0	30,0
Malezya	149,0	159,0	16,0	22,0	-	-	-	28,0	9,0	9,0	174,0	218,0
Nijerya	65,0	59,0	55,0	52,0	-	-	-	-	-	8,0	120,0	119,0
Pakistan	76,0	78,0	25,0	25,0	-	-	-	-	55,0	55,0	156,0	158,0
Filipinler	75,0	71,0	88,3	88,3	-	-	-	-	49,0	49,0	212,3	170,3
Polonya	337,0	251,0	28,0	28,0	-	-	76,0	-	-	-	441,0	275,0
Romanya	80,0	63,0	15,0	15,0	-	-	-	-	-	-	95,0	75,0
Güney Kore	247,0	220,0	-	-	-	-	461,9	353,5	44,0	45,0	752,9	618,8
İspanya	568,0	471,0	16,7	16,7	-	-	510,0	111,5	-	-	1094,7	607,5
İsveç	192,0	171,0	-	-	-	-	-	-	-	-	192,0	171,0
Tayvan	104,0	91,0	4,9	16,2	-	-	202,9	-	16,0	18,0	327,8	125,2
Tacikistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Türkiye	193,0	184,0	22,0	20,0	-	-	-	-	23,0	23,0	238,0	227,0
Türkmenistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Özbekistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0
Vietnam	82,0	53,0	-	-	-	-	-	-	17,0	18,0	99,0	71,0
Paraguay	6,0	6	128	-	-	-	-	-	-	2	134	136
Bulgaristan	37,0	25,0	-	7,0	-	-	-	-	-	-	37,0	32,0
Almanya	1089,0	-	-	2,9	-	-	-	-	-	-	1089,0	2,9
Hong Kong	113,0	90,0	-	-	-	-	77,8	59,9	4,0	5,0	194,8	154,9
Japonya	876,0	891,0	-	-	-	-	-	-	-	-	876,0	891,0
Ürdün	11,0	11,0	-	-	-	-	-	-	-	-	11,0	11,0
Yeni Zelanda	32,0	29,0	-	-	-	-	-	-	-	-	32,0	29,0
Singapur	75,0	63,0	-	1,2	-	-	-	-	2,0	2,0	77,0	66,2

EK-8 (Devam Ediyor)

	Yazılım		Müzik		Film		Oyun		Kitap		TOPLAM ZARAR	
	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
İsviçre	199,0	177,0	-	-	-	-	-	-	-	-	199,0	177,0
TOPLAM	12940,0	10721,0	2251,5	2228,3	-	-	2655,8	1951,2	531,0	568,5	18378,3	15469,0

Kaynak: IPA 2007 “Special 301” Recommendations,

<<http://www.iipa.com/pdf/USTRdecisions2008Special301TableofEstimatedLossesandPiracyLevels2007Final061708.pdf>>’den derlenmiştir.

EK-9 KORSANLIK NEDENİYLE TAHMİN EDİLEN TİCARİ KAYIPLAR(Türkiye) (milyon dolar):1995-2006

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kitap	57,0	59,0	59,0	59,0	50,0	50,0	27,0	25,0	25,0	23,0	23,0	20,0
Müzik	8,0	7,0	8,0	4,0	4,0	4,0	3,5	18,0	15,0	15,0	18,0	20,0
Yazılım	48,6	85,7	48,4	44,5	78,2	78,6	22,4	38,5	81,0	107,0	157,0	203,0
Oyun	28,0	98,0	96,7	92,3	95,1	116,2	23,7	-	-	-	-	-
Film	18,0	20,0	20,0	28,0	32,0	28,0	50,0	50,0	50,0	50,0	29,0	-
TOPLAM	159,6	269,7	232,1	227,8	259,3	276,8	126,6	131,5	171,0	195	227	243,0

Kaynak: : IIPA Special 301 Report (Turkey) (2002-2007)'dan derlenmiştir.

EK-10 5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU

Kanun Numarası: 5846

Kanun Kabul Tarihi: 05/12/1951

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 13/12/1951

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 7981

BİRİNCİ BÖLÜM: FİKİR VE SANAT ESERLERİ

A -AMAÇ:

Madde 1 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/1. md.)

Bu Kanunun amacı, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek, öngörülen esas ve usullere aykırı yararlanma halinde yaptırımları tespit etmektir.

KAPSAM

Madde 1/A - (Ek madde: 03/03/2001 - 4630/2. md.)

Bu Kanun, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını, bu haklara ilişkin tasarruf esas ve usullerini, yargı yollarını ve yaptırımları ile Kültür Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluğunu kapsamaktadır.

TANIMLAR

Madde 1/B - (Ek madde: 03/03/2001 - 4630/2. md.)

Bu Kanunda geçen tanımlardan;

- a) Eser: Sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsullerini,
- b) Eser sahibi: Eseri meydana getiren ... * kişiyi,
- c) İşlenme eser: Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat mahsullerini,
- d) Derleme eser: Özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla, ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı sonucu olan eseri,
- e) Tespit: Seslerin veya ses temsillerinin veya ses ve görüntülerin anlaşılabilir, çoğaltılabilir veya iletilebilir şekilde bir araca kaydedilmesi işlemi,
- f) Fonogram: Sinema eseri gibi görsel-işitsel eserler içindeki ses tespitleri hariç olmak üzere, bir icrada yer alan seslerin veya diğer seslerin veya ses temsillerinin tespit edildiği ses taşıyıcısı fiziki ortamı,
- g) Bilgisayar programı: Bir bilgisayar sisteminin özel bir işlem veya görev yapmasını sağlayacak bir şekilde düzene konulmuş bilgisayar emir dizgesini ve bu emir dizgesinin oluşum ve gelişimini sağlayacak hazırlık çalışmalarını,
- h) Arayüz: Bilgisayarın donanım ve yazılım unsurları arasında karşılıklı etkilenme ve bağlantıyı oluşturan program bölümlerini,

1) Araişerlik: Bilgisayar program bölümlerinin fonksiyonel olarak birlikte çalışması ve karşılıklı etkilenmesi ve alışverişi yapılan bilginin karşılıklı kullanım yeteneğini,

j) Bağlantılı haklar: Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla komşu hak sahipleri ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcılarının sahip oldukları hakları,

k) Komşu haklar: Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla ve eser sahibinin izniyle bir eseri özgün bir biçimde yorumlayan, tanıtan, anlatan, söyleyen, çalan ve çeşitli biçimlerde icra eden sanatçıların, bir icra ürünü olan veya sair sesleri ilk defa tespit eden fonogram yapımcıları ile radyo-televizyon kuruluşlarının sahip oldukları hakları,

l) (Ek bend:30/03/2004-5101/9.mad) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,

İfade eder.

B -FİKİR VE SANAT ESERLERİNİN ÇEŞİTLERİ:

I - İLİM VE EDEBİYAT ESERLERİ:

Madde 2 - İlim ve edebiyat eserleri şunlardır:

1. (Değişik bent: 07/06/1995 - 4110/1 md.) Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları,

2. (Değişik bent: 01/11/1983 - 2936/1 md.) Her nevi rakıslar, yazılı koreografi eserleri, Pandomimalar ve buna benzer sözsüz sahne eserleri

3. (Değişik bent: 07/06/1995 - 4110/1 md.) Bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maket ve benzerleri, herçeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri.

(Ek fıkra: 07/06/1995 - 4110/1 md.) Arayüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bir bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmazlar.

II - MUSİKİ ESERLERİ:

Madde 3 - Musiki eserleri, her nevi sözlü ve sözsüz bestelerdir.

III - GÜZEL SANAT ESERLERİ:

Madde 4 - (Değişik madde: 07/06/1995 - 4110/2 md.)

Güzel sanat eserleri, estetik değere sahip olan;

1. Yağlı ve suluboya tablolar; her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma, kakma veya benzeri usullerle maden, taş, ağaç veya diğer maddelerle çizilen veya tespit edilen eserler, kaligrafi, serigrafı,

2. Heykeller, kabartmalar ve oymalar,

3. Mimarlık eserleri,

4. El işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları,

5. Fotoğrafik eserler ve slaytlar,

6. Grafik eserler,

7. Karikatür eserleri,

8. Her türlü tipllemelerdir.

Krokiler, resimler, maketler, tasarımlar ve benzeri eserlerin endüstriyel model ve resim olarak kullanılması, düşünce ve sanat eserleri olmak sıfatlarını etkilemez.

IV - SİNEMA ESERLERİ:

Madde 5 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/3. md.)

Sinema eserleri, her nevi bedii, ilmi, öğretici veya teknik mahiyette olan veya günlük olayları tespit eden filmler veya sinema filmleri gibi, tespit edildiği materyale bakılmaksızın, elektronik veya mekanik veya benzeri araçlarla gösterilebilen, sesli veya sessiz, birbiriyle ilişkili hareketli görüntüler dizisidir.

C -İŞLENMELER VE DERLEMELER:

Madde 6 - Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip bu esere nispetle müstakil olmayan ve aşağıda başlıcaları yazılı fikir ve sanat mahsulleri işlenmedir:

1. Tercümeleler;
2. Roman, hikaye, şiir ve tiyatro piyesi gibi eserlerden birinin bu sayılan nevilere bir başkasına çevrilmesi;
3. Musiki, güzel sanatlar, ilim ve edebiyat eserlerinin film haline sokulması veya filime alınmaya ve radyo ve televizyon ile yayıma müsait bir şekilde sokulması;
4. Musiki aranjman ve tertipleri;
5. Güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şekillere sokulması;
6. Bir eser sahibinin bütün veya aynı cinsten olan eserlerinin külliyat haline konulması;
7. Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde seçme ve toplama eserler tertibi;
8. Henüz yayımlanmamış olan bir eserin ilmi araştırma ve çalışma neticesinde yayımlanmaya elverişli hale getirilmesi (İlmi bir araştırma ve çalışma mahsulü olmayan alelade transkripsiyonlarla faksimileler bundan müstesnadır.);
9. Başkasına ait bir eserin izah veya şerhi yahut kısaltılması.
10. (Ek bent: 07/06/1995 - 4110/3 md.) Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması;
11. (Ek bent: 07/06/1995 - 4110/3 md.) Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçilip derlenmesi sonucu ortaya çıkan (Ek ibare: 03/03/2001 - 4630/4. md.) ve bir araç ile okunabilir veya diğer biçimdeki veri tabanları (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan verilere materyalin korunması için genişletilemez).

(Ek ibare: 03/03/2001 - 4630/4. md.) İstifade edilen eserin sahibinin haklarına zarar getirmemek şartıyla oluşturulan ve İşliyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır.

Ç -ALENİLEŞMİŞ VE YAYIMLANMIŞ ESERLER:

Madde 7 - Hak sahibinin rızasıyla umuma arzedilen bir eser alenileşmiş sayılır.

Bir eserin aslından çoğaltma ile elde nüshaları hak sahibinin rızasıyla satışa çıkarılma veya dağıtılma yahut diğer bir şekilde ticaret mevkiine konulma suretiyle umuma arzedilirse o eser yayımlanmış sayılır.

5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmü mahfuzdur.

İKİNCİ BÖLÜM: ESER SAHİBİ

A TARİF:

I - GENEL OLARAK:

Madde 8 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/5. md.)

Bir eserin sahibi onu meydana getirendir.

Bir işlenmenin ve derlemenin sahibi, asıl eser sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla onu işleyendir.

Sinema eserlerinde; yönetmen, özgün müzik bestecisi, senaryo yazarı ve diyalog yazarı, eserin birlikte sahibidirler. Canlandırma tekniğiyle yapılmış sinema eserlerinde, animatör de eserin birlikte sahipleri arasındadır.

II - ESER SAHİPLERİNİN BİRDEN FAZLA OLUŞU:

Madde 9 - Birden fazla kimselerin birlikte vücuda getirdikleri eserin kısımlara ayrılması mümkünse, bunlardan her biri vücuda getirdiği kısmın sahibi sayılır.

Aksi kararlaştırılmış olmadıkça, eseri birlikte vücuda getirenlerden her biri bütün eserin değiştirilmesi veya yayımlanması için diğerlerinin iştirakini isteyebilir. Diğer taraf muhik bir sebep olmaksızın iştirak etmezse, mahkemece müsaade verilebilir. Aynı hüküm mali hakların kullanılmasında da uygulanır.

III - ESER SAHİPLERİ ARASINDAKİ BİRLİK:

Madde 10 - Birden fazla kimsenin iştirakiyle vücuda getirilen eser ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa, eserin sahibi, onu vücuda getirenlerin birliğidir.

Birliğe adi şirket hakkındaki hükümler uygulanır. Eser sahiplerinden biri, birlikte yapılacak bir muameleye muhik bir sebep olmaksızın müsaade etmezse, bu müsaade mahkemece verilebilir. Eser sahiplerinden her biri, birlik menfaatlerine tecavüz edildiği takdirde tek başına hareket edebilir.

Bir eserin vücuda getirilmesinde yapılan teknik hizmetler veya teferruata ait yardımlar, iştirake esas teşkil etmez.

(Ek fıkra: 03/03/2001 - 4630/6. md.) Birden fazla kimsenin iştiraki ile vücuda getirilen eser, ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa bir sözleşmede veya hizmet şartlarında veya eser meydana getirildiğinde yürürlükte olan herhangi bir yasada aksi öngörülmediği takdirde birlikte eser üzerindeki haklar eser sahiplerini bir araya getiren gerçek veya tüzel kişi tarafından kullanılır. Sinema eseri ile ilgili haklar saklıdır.

B ESER SAHİPLİĞİ HAKKINDA KARİNELER:

I - SAHİBİNİN ADI BELİRTİLEN ESERLERDE:

Madde 11 - Yayımlanmış eser nüshalarında veya güzel sanat eserinin aslında, o eserin sahibi olarak adını veya bunun yerine tanınmış müstear adını kullanan kimse, aksi sabit oluncaya kadar o eserin sahibi sayılır.

(Değişik fıkra: 07/06/1995 - 4110/5 md.) Umumi yerlerde veya radyotelevizyon aracılığı ile verilen konferans ve temsillerde, mutad şekilde eser sahibi olarak tanıtılan kimse o eserin sahibi sayılır, meğer ki, birinci fıkradaki karine yoluyla diğer bir kimse eser sahibi sayılsın.

II - SAHİBİNİN ADI BELİRTİLMİYEN ESERLERDE:

Madde 12 - Yayımlanmış olan bir eserin sahibi 11 inci maddeye göre belli olmadıkça, yayımlıyan ve o da belli değilse çoğaltan, eser sahibine ait hak ve salahiyetleri kendi namına kullanabilir.

Bu salahiyetler, 11 inci maddenin 2 nci fıkrasındaki karine ile eser sahibinin belli olmadığı hallerde konferansı verene veya temsili icra ettirene aittir.

Bu maddeye göre salâhiyetli kimselerle asıl hak sahipleri arasındaki münasebetlere, aksi kararlaştırılmamışsa, adi vekalet hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: FİKRİ HAKLAR

A ESER SAHİBİNİN HAKLARI:

I - GENEL OLARAK:

Madde 13 - Fikir ve sanat eserleri üzerinde sahiplerinin mali ve manevi menfaatleri bu kanun dairesinde himaye görür.

Eser sahibine tanınan hak ve salâhiyetler eserin bütününe ve parçalarına şâmilidir.

(Değişik fıkra:03/03/2004-5101/10.mad)*1* Filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcıları ile seslerin ilk tespitini gerçekleştiren fonogram yapımcıları, hak ihdas etmek amacı taşımaksızın, sahip oldukları hakların ihlâl edilmemesi, hak sahipliklerinin belirlenmesinde ispat kolaylığı sağlanması ve malî haklara ilişkin yararlanma yetkilerinin takip edilmesi maksadıyla, sinema ve müzik eserlerini içeren yapımlarının kayıt ve tescilini yaptırırlar. Aynı maksatla, eser sahiplerinin talebi üzerine, bu Kanun kapsamında korunan tüm eserlerin kayıt ve tescili yapılabilir, malî haklara ilişkin yararlanma yetkileri de kayıt altına alınabilir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz. Ancak, kayıt ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek işlemlerde, mevcut olmadığını bildiği veya bilmesi icap ettiği veya kendisine ait olmayan malî ve manevî haklara ilişkin yanlış beyanda bulunanlar, bu Kanunda öngörülen hukukî ve cezaî müeyyidelere tâbidirler. Bu Kanun kapsamında yapılan tüm kayıt ve tescil işlemlerine ilişkin ücretler Bakanlık tarafından belirlenir. Kayıt ve tescilin usul ve esasları, ücretlerinin belirlenmesi ile diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

II - MANEVİ HAKLAR:

1. UMUMA ARZ SALAHİYETİ:

Madde 14 - Bir eserin umuma arz edilip edilmemesini, yayımlanma zamanını ve tarzını munhasıran eser sahibi tayin eder.

Bütünü veya esaslı bir kısmı alenileşmemiş olan, yahut ana hatları her hangi bir suretle henüz umuma tanıtılmıyan bir eserin muhtevası hakkında ancak o eserin sahibi malûmat verebilir.

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/8. md.) Eserin umuma arz edilmesi veya yayımlanma tarzı, sahibinin şeref ve itibarını zedeleyecek mahiyette ise eser sahibi, başkasına yazılı izin vermiş olsa bile eserin gerek aslının gerek işlenmiş şeklinin umuma tanıtılması veya yayımlanmasını menedebilir. Menetme yetkisinden sözleşme ile vazgeçmek hükümsüzdür. Diğer tarafın tazminat hakkı saklıdır.

2. ADIN BELİRTİLMESİ SALAHİYETİ:

Madde 15 - Eseri, sahibinin adı veya müstear adı ile yahut adsız olarak, umuma arzetme veya yayımlama hususunda karar vermek salâhiyeti munhasıran eser sahibine aittir.

Bir güzel sanat eserinden çoğaltma ile elde edilen kopyelerle bir işlenmenin aslı veya çoğaltılmış nüshaları üzerinde asıl eser sahibinin ad veya alametinin, kararlaştırılan veya adet olan şekilde belirtilmesi ve vücuda getirilen eserin bir kopye veya işlenme olduğunun açıkça gösterilmesi şarttır.

Bir eserin kimin tarafından vücuda getirildiği ihtilâflı ise, yahut her hangi bir kimse eserin sahibi olduğunu iddia etmekte ise, hakiki sahibi, hakkının tesbitini mahkemeden isteyebilir.

(Ek fıkra: 07/06/1995 - 4110/6 md.) Eser niteliğindeki mimari yapılarda, yazılı istem üzerine eserin görülen bir yerine eser sahibinin uygun göreceği malzeme ile silinmeyecek biçimde eser sahibinin adı yazılır.

3. ESERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINI MENETMEK:

Madde 16 - Eser sahibinin izni olmadıkça eserde veyahut eser sahibinin adında kısaltmalar, ekleme ve başka değiştirmeler yapılamaz.

Kanunun veya eser sahibinin müsaadesiyle bir eseri işliyen, umuma arzeden, çoğaltan, yayımlıyan, temsil eden veya başka bir suretle yayan kimse; işleme, çoğaltma, temsil veya yayım tekniği icabı zaruri görülen değiştirmeleri eser sahibinin hususi bir izni olmaksızın da yapabilir.

(Değişik fıkrâ: 03/03/2001 - 4630/9. md.) Eser sahibi, kayıtsız ve şartsız olarak yazılı izin vermiş olsa bile şeref ve itibarını zedeleyen veya eserin mahiyet ve hususiyetlerini bozan her türlü değiştirilmeleri menedebilir. Menetme yetkisinden bu hususta sözleşme yapılmış olsa bile vazgeçmek hükümsüzdür.

4. ESER SAHİBİNİN ZİLYED VE MALİKE KARŞI HAKLARI:

Madde 17 - (Değişik fıkrâ: 03/03/2001 - 4630/10. md.) Eser sahibi, gerekli durumlarda, aslın maliki ve zilyedinden, koruma şartlarını yerine getirmek kaydıyla, 4 üncü maddenin 1 inci ve 2 nci bentlerinde

sayılan güzel sanat eserlerinin ve 2 nci maddenin 1 inci bendinde ve 3 üncü maddede sayılıp da yazarlarla bestecilerin el yazısıyla yazılmış eserlerinin asıllarından geçici bir süre için yararlanmayı talep etme hakkına sahiptir. Eser sahibinin bu hakkı, bu eserlerin ticaretini yapanlar tarafından eseri satın alan veya elde eden kişilere müzayede ve satış kataloğu veya ilgili belgeler ile açıklanır.

(Değişik fıkrâ: 07/06/1995 - 4110/7 md.) Aslın maliki, eser sahibi ile yapmış olduğu sözleşme şartlarına göre eser üzerinde tasarruf edebilir. Ancak eseri bozamaz ve yok edemez ve eser sahibinin haklarına zarar veremez.

(Ek fıkrâ: 07/06/1995 - 4110/7 md.) Eserin tek ve özgün olması durumunda eser sahibi, kendisine ait tüm dönemleri kapsayan çalışma ve sergilerde kullanmak amacıyla, koruma şartlarını yerine getirerek iade edilmek üzere eseri isteyebilir.

III - HAKLARIN KULLANILMASI:

A GENEL OLARAK:

Madde 18 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/11. md.)

Mali hakları kullanma yetkisi münhasıran eser sahibine aittir.

Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça; memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken meydana getirdikleri eserler üzerindeki haklar bunları çalıştıran veya tayin edenlerce kullanılır. Tüzel kişilerin uzuvları hakkında da bu kural uygulanır.

Bir eserin yapımcısı veya yayımcısı, ancak eserin sahibi ile yapacağı sözleşmeye göre mali hakları kullanabilir.

B HAKLARI KULLANABİLECEK KİMSELER:

Madde 19 - Eser sahibi 14 ve 15 inci maddelerin birinci fıkralarıyla kendisine tanınan salahiyetlerin kullanılış tarzlarını tesbit etmemişse yahut bu hususu her hangi bir kimseye bırakmamışsa bu salahiyetlerin ölümünden sonra kullanılması, vasiyeti tenfiz memuruna; bu tayin edilmemişse sırasıyla sağ kalan eşi ile çocuklarına ve mansup mirasçılarına, ana - babasına, kardeşlerine aittir.

(Değişik fıkrâ: 03/03/2001 - 4630/12. md.) Eser sahibinin ölümünden sonra yukarıdaki fıkrada sayılan kimseler eser sahibine 14, 15 ve 16 ncı maddelerin üçüncü fıkralarında tanınan hakları eser sahibinin ölümünden itibaren yetmiş yıl kendi namlarına kullanabilirler.

Eser sahibi veya birinci ve ikinci fıkralara göre salahiyetli olanlar, salahiyetlerini kullanmazlarsa; eser sahibinden veya halefinden mali bir hak iktisap eden kimse meşru bir menfaati bulunduğunu ispat şartıyla, eser sahibine 14, 15 ve 16 ncı maddelerin üçüncü fıkralarında tanınan hakları kendi namına kullanabilir.

Salahiyetli kimseler birden fazla olup müdahale hususunda birleşemezlerse; mahkeme, eser sahibinin muhtemel arzusuna en uygun bir şekilde basit yargılama usulü ile ihtilafı halleder.

(Değişik fıkra: 01/11/1983 - 2936/2 md.) 18 inci madde ile yukarıdaki fıkralarda sayılan salahiyyetli kimselerden hiçbiri bulunmaz veya bulunup da salahiyyetlerini kullanmazlarsa yahut ikinci fıkrada belirlenen süreler bitmişse, eser memleketin kültürü bakımından önemli görüldüğü takdirde, Kültür Bakanlığı 14, 15, 16 ncı maddelerin üçüncü fıkralarında eser sahibine tanınan hakları kendi namına kullanabilir.

IV - MALİ HAKLAR:

1. GENEL OLARAK:

Madde 20 - (Değişik madde: 01/11/1983 - 2936/3 md.)

Henüz alenileşmemiş bir eserden her ne şekil ve tarzda olursa olsun faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Alenileşmiş bir eserden eser sahibine münhasıran tanınan faydalanma hakkı, bu Kanunda mali hak olarak gösterilenlerden ibarettir. Mali haklar birbirine bağlı değildir. Bunlardan birinin tasarrufu ve kullanılması diğerine tesir etmez.

(Mülga bend:03/03/2004 - 5101/28.mad)*1*

(Mülga bend:03/03/2004 - 5101/28.mad)*1*

Bir işlenmenin sahibi, kendisine bu sıfatla tanınan mali hakları, işleme hususunun serbest olduğu haller dışında, asıl eser sahibinin müsaade ettiği nispette kullanabilir.

2. ÇEŞİTLERİ:

A İŞLEME HAKKI:

Madde 21 - Bir eserden, onu işlemek suretiyle faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

B ÇOĞALTMA HAKKI:

Madde 22 - (Değişik madde: 07/06/1995 - 4110/8 md.)

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/13. md.) Bir eserin aslını veya kopyalarını, herhangi bir şekil veya yöntemle, tamamen veya kısmen, doğrudan veya dolaylı, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkı

münhasıran eser sahibine aittir.

Eserlerin aslından ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yarayan, bilinen ya da ileride geliştirilecek olan her türlü araca kayıt edilmesi, her türlü ses ve müzik kayıtları ile mimarlık eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması da çoğaltma sayılır. Aynı kural, kabartma ve delikli kalıplar hakkında da geçerlidir.

Çoğaltma hakkı, bilgisayar programının geçici çoğaltılmasını gerektirdiği ölçüde, programın yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi ve depolanması fiillerini de kapsar.

C YAYMA HAKKI:

Madde 23 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/14. md.)

Bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını, kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Eser sahibinin izniyle yurt dışında çoğaltılmış nüshaların yurt içine getirilmesi ve bunlardan yayma yoluyla faydalanma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Yurt dışında çoğaltılmış nüshalar her ne surette olursa olsun eser sahibinin ve/veya eser sahibinin iznini haiz yayma hakkı sahibinin izni olmaksızın ithal edilemez. Kiralama ve kamuya ödünç verme yetkisi eser sahibinde kalmak kaydıyla, belirli nüshaların hak sahibinin yayma hakkını kullanması sonucu mülkiyeti devredilerek ülke sınırları içinde ilk satışı veya dağıtımını yapıldıktan sonra bunların yeniden satışı eser sahibine tanınan yayma hakkını ihlal etmez.

Bir eserin veya çoğaltılmış nüshalarının kiralanması veya ödünç verilmesi şeklinde yayımı, eser sahibinin çoğaltma hakkına zarar verecek şekilde, eserin yaygın kopyalanmasına yol açamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kültür Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Ç TEMSİL HAKKI:

Madde 24 - Bir eserden, (...) doğrudan doğruya yahut işaret, ses veya resim nakline yarıyan aletlerle umumi mahallerde okumak, çalmak, oynamak ve göstermek gibi temsil suretiyle faydalanma hakkı munhasıran eser sahibine aittir.

Temsilin umuma arz edilmek üzere vukubulduğu mahalden başka bir yere her hangi bir teknik vasıta ile nakli de eser sahibine aittir.

(Ek fıkra: 01/11/1983 - 2936/4 md.) Temsil hakkı; eser sahibinin veya meslek birliğine üye olması halinde, yetki belgesinde belirttiği yetkiler çerçevesinde meslek birliğinin yazılı izni olmadan, diğer gerçek ve tüzel kişilerce kullanılamaz. Ancak, 33 üncü ve 43 üncü maddelerdeki hükümler saklıdır.

D İŞARET, SES VE/VEYA GÖRÜNTÜ NAKLİNE YARAYAN ARAÇLARLA UMUMA İLETİM HAKKI:

Madde 25 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/15. md.)

Bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını, radyo-televizyon, uydu ve kablo gibi telli veya telsiz yayın yapan kuruluşlar vasıtasıyla veya dijital iletim de dahil olmak üzere işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla yayınlanması ve yayınlanan eserlerin bu kuruluşların yayınlarından alınarak başka yayın kuruluşları tarafından yeniden yayınlanması suretiyle umuma iletilmesi hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Eser sahibi, eserinin aslı ya da çoğaltılmış nüshalarının telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtılmasına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçtikleri yer ve zamanda eserine erişimini sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına da sahiptir.

Bu madde ile düzenlenen umuma iletim yoluyla eserlerin dağıtım ve sunumu eser sahibinin yayma hakkını ihlal etmez.

3. SÜRELER:

A GENEL OLARAK:

Madde 26 - Eser sahibine tanınan mali haklar zamanla mukayyettir. 46 ve 47 nci maddelerdeki haller dışında koruma süresinin bitiminden sonra herkes, eser sahibine tanınan mali haklardan faydalanabilir.

Bir eserin aslı veya işlenmeleri için tanınan koruma süreleri birbirine tabi değildir.

Bu hüküm 9 uncu maddenin birinci fıkrasındaki eserler hakkında da uygulanır.

Koruma süresi, eserin alenileşmesinden önce cereyana başlamaz.

Forma veya fasikül halinde yayımlanan eserlerde son forma veya fasikülün yayımlandığı tarih, eserin aleniyeti tarihi sayılır. Fasıla ile yayımlanan mütaaddit ciltlerden müteşkkil eserlerin her bir cildi ile bülten, risale, mevkute ve yıllıklar gibi eserlerde aleniyet tarihi bunlardan her birinin yayımlanma tarihidir.

Aleniyet tarihinden başlayan süreler eserin ilk defa alenileştiği veya dördüncü fıkraya göre alenileşmiş sayıldığı yıldan sonraki senenin ilk gününden itibaren hesap olunur.

Eser sahibinin ölümünden itibaren başlayan sürelerin hesabında, eser sahibinin öldüğü seneyi takip eden yılın ilk günü başlangıç tarihi sayılır. 10 uncu maddenin birinci fıkrasında zikredilen hallerde süre, eser sahiplerinden son sağ kalanının ölüm tarihinden sonra başlar.

B SÜRELERİN DEVAMI:

Madde 27 - (Değişik madde: 07/06/1995 - 4110/10 md.)

Koruma süresi eser sahibinin yaşadığı müddetçe ve ölümünden itibaren 70 yıl devam eder. (Ek cümle: 03/03/2001 - 4630/16. md.) Bu süre, eser sahibinin birden fazla olması durumunda, hayatta kalan son eser sahibinin ölümünden itibaren yetmiş yıl geçmekle son bulur.

Sahibinin ölümünden sonra alenileşen eserlerde koruma süresi ölüm tarihinden sonra 70 yıldır.

12 nci maddenin birinci fıkrasındaki hallerde koruma süresi, eserin aleniyet tarihinden sonra 70 yıldır; meğer ki eser sahibi bu sürenin bitmesinden önce adını açıklamış bulunsun,

İlk eser sahibi tüzelkişi ise, koruma süresi aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır.

C TÜRKÇEYE TERCÜME HUSUSUNDA KORUMA SÜRESİ:

Madde 28 - (Mülga madde: 03/03/2001 - 4630/36. md.)

Ç EL İŞLERİ, KÜÇÜK SANAT ESERLERİ, FOTOĞRAF VE SİNEMA ESERLERİNDE SÜRE:

Madde 29 - (Mülga madde: 03/03/2001 - 4630/36. md.)

B TAHDİTLER:

I - AMME İNTİZAMI MÜLAHAZASIYLA:

Madde 30 - Eser sahibine tanınan haklar, eserin ispatı maksadiyle mahkeme ve diğer resmi makamlar huzurunda ve alelittlak zabıta ve ceza işlerinde bir muameleye konu teşkil etmek üzere kullanılmasına mani değildir. Fotoğraflar, umumi emniyet mülahazasıyla veya adli maksatlar için sahibinin rızası alınmaksızın, resmi makamlar veya bunların emriyle başkaları tarafından her şekilde çoğaltılabilir ve yayılabilir.

Eserin her hangi bir suretle ticaret mevkiine konmasını, temsilini veya diğer şekillerde kullanılmasını meneden yahut müsaade veya kontrole bağlı tutan kamu hukuku hükümleri mahfuzdur.

II - GENEL MENFAAT MÜLAHAZASIYLA:

1. MEVZUAT VE İÇTİHATLAR

Madde 31 - Resmen yayımlanan veya ilan olunan kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ, genelge ve kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir.

2. NUTUKLAR:

Madde 32 - Büyük Millet Meclisinde ve diğer resmi meclis ve kongrelerde, mahkemelerde, umumi toplantılarda söylenen söz ve nutukların, haber ve malumat verme maksadiyle çoğaltılması, umumi mahallerde okunması veya radyo vasıtasıyla ve başka suretle yayımı serbesttir.

Hadisenin mahiyeti ve vaziyetin icabı gerektirmediği hallerde söz ve nutuk sahiplerinin adı zikredilmeyebilir.

Bu söz ve nutukları birinci fıkrada zikredilenden başka bir maksatla çoğaltmak veya diğer bir suretle yaymak eser sahibine aittir.

3. TEMSİL SERBESTİSİ:

Madde 33 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/17. md.)

Yayımlanmış bir eserin, tüm eğitim ve öğretim kurumlarında, yüzyüze eğitim ve öğretim maksadıyla doğrudan veya dolaylı kar amacı gütmeksizin temsili, eser sahibinin ve eserin adının mutlak şekilde açıklanması şartıyla serbesttir.

4. EĞİTİM VE ÖĞRETİM İÇİN SEÇME VE TOPLAMA ESERLER:

Madde 34 - (Değişik fıkra: 07/06/1995 - 4110/13 md.) Yayımlanmış musiki, ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenileşmiş güzel sanat eserlerinden, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde iktisablar yapılmak suretiyle, hal ve vaziyetinden eğitim ve öğretim gayesine tahsis edildiği anlaşılan seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi serbesttir. 2 nci maddenin üçüncü bendinde ve 4 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci ve beşinci bentlerinde gösterilen neviden eserler, ancak seçme ve toplama eserin münderecatını aydınlatmak üzere iktibas edilebilir. Ancak bu serbestlik, hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar verir veya eserden normal yararlanma ile çelişir şekilde kullanılamaz.

Münhasıran okullara mahsus olarak hazırlanan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onanan (okulradyo) yayımları için de birinci fıkra hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 03/03/2001 - 4630/18. md.) Yayımlanmış musiki, ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenileşmiş güzel sanat eserlerinden, iktibaslar yapılmak suretiyle eğitim ve öğretim gayesi dışında seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi ancak eser sahibinin izniyle mümkündür.

Bütün bu hallerde eser ve eser sahibinin adı mütat şekilde zikredilmek icap eder.

5. İKTİBAS SERBESTİSİ:

Madde 35 - Bir eserden aşağıdaki hallerde iktibas yapılması caizdir:

1. Alenileşmiş bir eserin bazı cümle ve fıkralarının müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması;
- 2 - Yayımlanmış bir bestenin en çok tema, motif, pasaj ve fikir neviden parçalarının müstakil bir musiki eserine alınması;
3. Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ve yayımlanmış diğer eserlerin, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadiyle bir ilim eserine konulması;
4. Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ilmi konferans veya derslerde, konuyu aydınlatmak için projeksiyon ve buna benzer vasıtalarla gösterilmesi.

İktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır. İlim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir.

6. GAZETE MÜNDERECATI:

Madde 36 - Basın Kanununun 15 inci maddesi hükmü mahfuz kalmak üzere basın veya radyo tarafından umuma yayılmış bulunan günlük havadisler ve haberler serbestçe iktibas olunabilir.

Gazete veya dergilerde çıkan içtimai, siyasi veya iktisadi günlük meselelere müttaallik makale ve fıkraların iktibas hakkı sarahaten mahfuz tutulmamışsa aynen veya işlenmiş şekilde diğer gazete ve dergiler tarafından alınması ve radyo vasıtasıyla veya diğer bir suretle yayılması serbesttir. İktibas hakkı mahfuz tutulsa bile sözü geçen makale ve fıkraların kısaltılarak basın özetleri şeklinde alınması, radyo vasıtasıyla veya diğer bir suretle yayılması caizdir.

Bütün bu hallerde, iktibas edilen gazete, dergi ve ajansın ve eğer bunlar da başka bir kaynaktan alınmışlarsa o kaynağın adı, tarih ve sayısından başka makale sahiplerinin adı, müstear adı veya alameti zikredilmek icabeder.

7. HABER:

Madde 37 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/19. md.)

Haber mahiyetinde olmak ve bilgilendirme kapsamını aşmamak kaydıyla, günlük hadiselere bağlı olarak fikir ve sanat eserlerinden bazı parçaların işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan vasıtalara alınması mümkündür. Bu şekilde alınmış parçaların çoğaltılması, yayılması, temsil edilmesi veya radyo ve televizyon gibi araçlarla yayınlanması serbesttir. Bu serbestlik, hak sahibinin hukuki menfaatlerine zarar verecek şekilde veya eserden normal yararlanmaya aykırı biçimde kullanılamaz.

III - HUSUSİ MENFAAT MÜLAHAZASIYLA:

1. ŞAHSEN KULLANMA:

Madde 38 - (Değişik madde: 07/06/1995 - 4110/14 md.)

Bütün fikir ve sanat eserlerinin, (...) kar amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması mümkündür. Ancak, bu çoğaltma hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

(Mülga madde: 03/03/2001 - 4630/36. md.)

Sözleşmede belirleyici hükümlerinin yokluğu durumunda, hata düzeltme de dahil, bilgisayar programının düşünüldüğü amaca uygun kullanımı için gerekli olduğu durumda, bilgisayar programının onu hukuki yollardan edinen kişi tarafından çoğaltılması ve işlenmesi serbesttir.

Bilgisayar programını yasal yollardan edinen kişinin programı yüklemesi, çalıştırması ve hataları düzeltmesi sözleşme ile önlenemez. Bilgisayar programının kullanımı için gerekli olduğu sürece, bilgisayar programını kullanma hakkına sahip kişinin bir adet yedekleme kopyası yapması sözleşme ile önlenemez.

Bilgisayar programının kullanım hakkına sahip kişinin yapmaya hak kazandığı bilgisayar programının yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi veya depolanması fiillerini ifa ettiği sırada, bilgisayar programının herhangi bir ögesi altında yatan düşünce ve ilkeleri belirlemek amacı ile, programın işleyişini gözlemlemesi, tetkik etmesi ve sinaması serbesttir.

Bağımsız yaratılmış bir bilgisayar programı ile diğer programların araişerliğini gerçekleştirmek üzere gerekli bilgileri elde etmek için, bilgisayar programının çoğaltılması ve işlenmesi anlamında kod'un çoğaltılmasının ve kod formunun çevirisinin de zorunlu olduğu durumlarda, bu fiillerin ifası aşağıdaki şartların karşılanması halinde serbesttir:

1. Bu fiillerin, ruhsat sahibi veya bir bilgisayar programının kopyasını kullanma hakkı sahibi diğer bir kişi tarafından veya onların adına bunu yapmaya yetkili kişi tarafından ifa edilmesi,

2. Araişerliği gerçekleştirmek için gerekli bilginin, (1) numaralı bentte belirtilen kişilerin kullanımlarına sunulmaması,

3. Bu fiillerin, araişerliği gerçekleştirmek için gereken program parçaları ile sınırlı olması.

Yukarıdaki fıkra hükümleri, onun uygulanması ile elde edilen bilgilerin;

1. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişerliğini gerçekleştirmenin dışında diğer amaçlar için kullanılmasına,

2. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişerliği için gerekli olduğu durumlar dışında başkalarına verilmesine,

3. İfade ediliş bakımından esastan benzer bir bilgisayar programının geliştirilmesi, üretilmesi veya pazarlanması veya fikri hakları ihlal eden herhangi diğer bir fiil için kullanılmasına,

İzin vermez.

Altıncı ve Yedinci fıkra hükümleri, programdan normal yararlanma ile çelişir veya hak sahibinin meşru yararlarına makul olmayan müdahale eder şekilde kullanılmasına izin verecek tarzda yorumlanamaz.

2. BESTEKARLARA TANINAN HAKLAR:

Madde 39 - (Mülga madde: 03/03/2001 - 4630/36. md.)

3. KOPYE VE TEŞHİR:

Madde 40 - Umumi yollar, caddeler ve meydanlara, temelli kalmak üzere konulan güzel sanat eserlerini; resim, grafik, fotoğraf ve saire ile çoğaltma, yayma, umumi mahallerde projeksiyonla

gösterme, radyo ve benzeri vasıtalarla yayımlama caizdir. Bu salahiyet mimarlık eserlerinde yalnız dış şekle munhasırdır.

Üzerlerine, sahibi tarafından sarahaten menedici bir kayıt konulmuş olmadıkça güzel sanat eserleri, malikleri veya bunların muvafakatiyle başkaları tarafından umumi mahallerde teşhir edilebilir.

Açık artırma ile satılacak eserler umuma teşhir olunabilir. Umumi mahallerde teşhir edilen veya açık artırmaya konulan bir eseri sergi veya artırmayı tertip eden kimseler tarafından bu maksatlarla çıkarılacak katalog, kılavuz veya bunlara benzer matbualar vasıtasıyla çoğaltma ve yayma caizdir.

Bu hallerde, aksine yerleşmiş adet yoksa, eser sahibinin adının zikrinden vazgeçilebilir.

4. UMUMA AÇIK MAHALLERDE ESER, İCRA, FONOGRAM, YAPIM VE YAYINLARIN KULLANILMASI VE/VEYA İLETİLMESİNE İLİŞKİN ESASLAR:(*)

Madde 41 - (Değişik madde:03/03/2004-5101/11.mad)*1*

Girişi ücretli veya ücretsiz umuma açık mahaller; eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletimine ilişkin 52 nci maddeye uygun sözleşme yaparak hak sahiplerinden veya üyesi oldukları meslek birliklerinden izin alır ve sözleşmelerde yazılı malî hak ödemelerini bu madde hükümlerine göre yaparlar.

Eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanan ve/veya ileten umuma açık mahaller; mahallin bulunduğu bölgenin özelliği, mahallin nitelik ve niceliği, fikrî mülkiyete konu eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların mahalde sunulan ürün veya hizmetin ayrılmaz bir parçası ve ürün veya hizmete katkısı olup olmadığı ve benzeri hususlar dikkate alınmak suretiyle sınıflandırılır veya sınıflandırma dışı bırakılır.

Faaliyet gösterdikleri sektörlerde; eser sahipleri ve/veya bağlantılı hak sahipleri meslek birlikleri, yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanımından ve/veya iletiminden kaynaklanan ödemelere ilişkin tarifeleri tespit ederler. Meslek birlikleri ile umuma açık mahaller arasındaki sözleşmeler, bu tarife bedelleri veya taraflarca yapılabilecek müzakereler sonucu belirlenecek bedeller üzerinden yapılır.

Tarifelere ilişkin sözleşmelerde takvim yılı esas alınır ve bu tarifeler takvim yılı başından itibaren geçerli olur.

Bu madde hükümlerinin uygulanmasını teminen:

1. Meslek birlikleri temsil ettikleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile üyelerine ilişkin bilgileri, Bakanlığa bildirmek zorundadırlar. Bu bildirimler her üç ayda bir güncellenir ve Bakanlıkça oluşturulan ortak bir veri tabanı üzerinden ilgili taraflara açılır.

2. Eser sahipleri alanında kurulmuş meslek birlikleri veya bağlantılı hak sahipleri alanında kurulmuş meslek birlikleri veya aynı sektörlerde faaliyet gösteren meslek birlikleri, biraraya gelerek protokole bağlamak suretiyle ortak tarifeler belirleyebilirler. Ortak tarifeler protokole taraf meslek birlikleri açısından bağlayıcıdır.

Meslek birlikleri, tarifeler veya ortak tarifeleri her takvim yılının dokuzuncu ayında kullanıcıları temsil eden ve kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile Bakanlığa bildirirler ve kamuoyuna duyururlar. Umuma açık mahaller, müzakere ve sözleşme yapılmasına ilişkin verecekleri bağlayıcı nitelikteki yetki belgeleri ile üye oldukları meslek kuruluşları aracılığıyla da tarifeleri veya ortak tarifeleri müzakere edebilir ve sözleşme yapabilirler. Ancak, tarifelerin götürü usulde tespit edilmesi halinde umuma açık mahaller sadece meslek kuruluşları aracılığı ile müzakere edebilir ve sözleşme yapabilirler.

Onuncu ayda umuma açık mahaller veya meslek kuruluşları ile meslek birlikleri arasında tarifeler veya ortak tarifeler üzerinde uzlaşma sağlanamaması ve sözleşme yapılamaması halinde, en geç bu ayın sonuna kadar, meslek birlikleri ve/veya meslek kuruluşları tarafından bu tarifelerin Bakanlıkça oluşturulacak uzlaştırma komisyonunda müzakere edilmesi talep edilebilir.

Uzlaştırma komisyonu, taraflardan birinin talebi ve Bakanlığın uygun görmesi halinde, tarifeleri müzakere etmek üzere, Bakanlık tarafından talep tarihinden itibaren onbeş gün içinde oluşturulur. Komisyon Bakanlıktan bir, Rekabet Kurumundan iki temsilci ve ilgili meslek birlikleri ile kullanıcıları temsil eden meslek kuruluşlarının birer temsilcisinden oluşur. Bakanlık temsilcisi aynı zamanda komisyon başkanıdır. Aynı usulle, komisyon üye sayısı kadar yedek üye seçilir. Komisyonun sekretarya hizmetleri Bakanlık ilgili birimi tarafından yürütülür.

Komisyon, oluşturulduğu tarihten itibaren onbeş gün içinde, raporunu hazırlayarak, Bakanlığa ve taraflara bildirir. Umuma açık mahaller ve meslek birlikleri, Komisyon raporunun açıklandığı tarihten itibaren onbeş gün içinde, meslek birliklerinin açıklamış oldukları tarifeleri veya müzakereler neticesinde mutabakata vardıkları tarifeleri sözleşmeye bağlayabilirler.

Meslek birliklerince belirlenen tarife veya ortak tarifeler üzerinden sözleşmenin yapılmaması halinde, taraflar yargı yoluna başvurabilirler. Yargılama sürecinde, bir önceki yıl sözleşme yapmış olan mahaller, ilgili meslek birlikleri aksini bildirmedikçe, dava konusu tarifenin 1/4'ünü dava sonuçlanıncaya kadar her üç ayda bir meslek birlikleri adına açılmış banka hesabına yatırmak suretiyle eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanabilir ve/veya iletebilirler. Bir önceki yıl sözleşme yapmamış umuma açık mahaller ile ilk defa sözleşme yapacak umuma açık mahallerin bu fıkrafta öngörüldüğü şekilde eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanabilmeleri ve/veya iletebilmeleri ise ilgili meslek birliklerinin iznine bağlıdır. Dava sonuçlanıncaya kadar bu şekilde ödenen miktar, mahkeme kararıyla tespit edilen tarife bedelinden mahsup edilir.

Tarifelerin tespit edilmesinde ve uzlaşmazlıkların hallinde, bu Kanunun 42/A maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, tarife tespitine ilişkin esaslar dikkate alınır.

Mahallerde kullanılan ve/veya iletimi yapılan eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlar üzerinde hak sahibi olan gerçek veya tüzel kişiler, bunların kullanımına ve/veya iletimine ilişkin ödemelerin yapılmasını ancak yetki verdikleri meslek birlikleri aracılığı ile talep edebilirler. Sinema eserleri bakımından bu fıkranın uygulanması zorunlu değildir.

Sınıflandırma, uzlaştırma komisyonuna başvuru halinde Bakanlıkça alınacak ücretler ve uzlaştırma komisyonunun çalışması ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

IV - HÜKÜMETE TANINAN YETKİLER:

1. MESLEK BİRLİKLERİNİN KURULMASI:

Madde 42 - (Değişik madde: 01/11/1983 - 2936/7 md.)

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/21. md.) Eser sahipleri ve eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı hak sahipleri, ile bu Kanunun 52 nci maddesine uygun biçimde düzenlenmiş sözleşmelerle eser veya hak sahibinden malî hakları kullanma yetkilerini devralarak bu Kanunun 10 uncu maddesine göre ilim-edebiyat eserleri üzerindeki hakları kullanarak, süreli olmayan yayınları çoğaltan ve yayanlar üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve bu Kanun ile tanınmış hakların idaresini ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak üzere, Kültür Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tüzük ve tip statülere uygun olarak tespit edilecek alanlarda birden fazla meslek birliği kurabilirler. Eser sahipleri veya icracı sanatçılar bakımından zorunlu organlarının asıl üye sayısının dört katı kadar ...*1*; yapımcılar veya radyo-televizyon kuruluşları bakımından bu organların asıl üye sayısının iki katı kadar üye olma niteliklerini taşıyan gerçek veya tüzel kişiler meslek birliği olarak faaliyet gösterebilmek için izin almak üzere Bakanlığa başvurmak zorundadırlar. Meslek birlikleri bu izni aldıktan sonra kuruldukları alanda faaliyet gösterirler.

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/21. md.) Aynı alanda, başka bir meslek birliğinin kurulabilmesi için, yukarıda zikredilen kurucu üye sayılarından az olmamak kaydıyla o alanda kurulmuş en fazla üyesi olan meslek birliğinin üye tam sayısının 1/3'ü kadar üye olma niteliklerini taşıyan gerçek veya tüzel kişiler faaliyet izni almak üzere Bakanlığa başvururlar. Bakanlığın bu başvuruyu uygun bularak izin vermesi halinde faaliyet gösterirler. Her birlik ihtiyaçlar doğrultusunda şubeler açarak çalışabilir. Aynı alanda kurulmuş en az iki meslek birliği, Bakanlıkça hazırlanan tüzük

ve tip statülerin belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde federasyon kurabilir. Aynı alanda birden fazla federasyon kurulamaz.

Meslek birlikleri ve federasyon özel hukuka tabi tüzelkişilerdir. Üyeleri sermaye koymak, kar ve zarara, hukuki mesuliyete iştirak etmekle yükümlü tutulamazlar.

Meslek birliklerinin ve federasyonun tip statülerinde genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu, teknik - bilim kurulu ve haysiyet kurulu mecburi organ olarak düzenlenir. Bu birliklerin ve federasyonun kurulması, kontrolü; denetlenmesi ile ilk genel kurullarını toplayabilmeleri için gerekli en az üye sayısı, diğer ihtiyari organları, kurullarının teşekkül tarzı, üye sayısı ve görevleri üyeliğe girme, çıkma ve çıkarılma şartları, şubelerini kurabilecekleri bölgelerin tespiti, yurt içi ve yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri ile olan ilişkileri, bu ilişkilerdeki hak ve yetkileri, üyeleriyle olan mali ilişkileri, elde edilen telif ücreti ve tazminatların dağıtımı ve diğer usul ve esaslara ilişkin hususlar; ilgili kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Kültür Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.

04/10/1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası, 30, 37, 40, 42, 43, 44, 45, 48, 65, 66, 67, 68, 69, 70 ve 90 ıncı maddeleri, bu maddeye göre kurulacak meslek birlikleri ve federasyon için de ceza hükümleriyle birlikte uygulanır. *2*

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/21. md.) Eser sahipleri ile bağlantılı hak sahiplerinin bu Kanunla tanınmış hakları, ülke içinde bu maddeye göre kurulan meslek birlikleri dışında; başka birlik, dernek ve benzeri kuruluşlar tarafından takip edilemez. Bu maddede geçen üyelik, kurucu üye sayısı ve üye tam sayısı gibi hususlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan meslek birlikleri için de aranır. Bütün meslek birlikleri Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde bu maddede getirilen esaslara uygun hale gelmek mecburiyetindedirler. Bu süre içinde bu şartı yerine getirmeyen meslek birlikleri altı ay sonunda kendiliğinden dağılmış sayılır.

2. MESLEK BİRLİKLERİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ VE TARİFE TESPİTİNE İLİŞKİN ESASLAR:

Madde 42/A - (Ek madde:03/03/2004-5101/13.mad)

Bu Kanunun 42 nci maddesinde öngörülen amaçlarla hakların idaresini sağlamak üzere kurulan meslek birlikleri;

1. Temsil ettikleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile üyelerine ilişkin tüm bilgileri Bakanlığa bildirmek ve ilgili kişilere açık bu bildirimini her üç ayda bir güncellemekle,

2. Üyesi olan hak sahiplerinin faaliyetlerinden kaynaklanan haklarının idaresini hakkaniyete uygun koşullarda sağlamakla,

3. Üyelerinin haklarının idaresine ilişkin faaliyetlerinden elde ettikleri gelirleri, dağıtım plânlarına uygun olarak hak sahiplerine dağıtmakla,

4. Yazılı talepte bulunan ilgili kişilere, temsil ettikleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile ilgili bilgileri vermekle,

5. Sözleşme yapılırken idare ettikleri haklara ilişkin olarak hakkaniyete uygun davranmakla, kendi maddî ve/veya manevî menfaatleri bakımından gerekli gördükleri indirim veya ödeme kolaylıklarını sağlamakla,

6. Sözleşme yapılabilmesi için idaresini sağladıkları haklara ilişkin ücret tarifelerini süresinde belirlemek ve belirlenen tarifeleri ve bu tarifelerdeki her türlü değişikliği süresinde duyurmakla,

7. Hesaplarını yeminli malî müşavirlere onaylatmakla,

Yükümlüdürler.

Yukarıdaki fıkranın radyo-televizyon kuruluşlarının yayınları bakımından uygulanmasında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kayıtları esas alınır.

Tarifelerin tespit edilmesinde; tarifelerin uluslararası uygulamaların ülkenin ekonomik ve toplumsal koşullarına uyarlanabilirliği göz önünde bulundurularak makul seviyede belirlenmesi ile teknolojik alandaki değişimlerin yanı sıra eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların yaratıldığı ve kullanıldığı sektörlerin yapısını tahrip edici, üretimi ve kullanımı engelleyici ve genel kabul görmüş uygulamalara zarar verici bir etki yaratılmaması, rekabeti bozucu şartlar oluşturulmaması, yapılan sınıflandırma, ilgili sektörlerdeki ürün fiyatları ve bu sektörlerin gayrisafi millî hâsıladaki payı, eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletim sıklığı, birim fiyat veya götürü usulü ödeme, ödeme plânı ve benzeri hususlar esas alınır.

Aynı alanda ve/veya sektörde faaliyet gösteren birlikler, tarife tespitinde, sözleşme yapılmasında ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili diğer iş ve işlemlerde birlikte hareket edebilirler.

Ortak tarife yapılmış olması halinde, aynı alanda faaliyet gösteren meslek birlikleri, tarifelere esas olmak üzere her takvim yılının başında, alandaki temsil kabiliyetleri ile temsil ettikleri eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlara ilişkin kullanım oranlarını tespit ederek Bakanlığa bildirmek zorundadırlar. Bu oranların tespitinde anlaşma sağlanamaması ve/veya bu oranların Bakanlığa bildirilmemesi halinde, Bakanlıkça oluşturulacak bir komisyon bu tespiti yapar. Bu tespit yapılmaya kadar, sözleşme yapmış kullanıcılar, ödemeleri gereken meblağı, Bakanlığın talebi üzerine mahkemece belirlenmiş tevdi mahalline yatırır. Burada toplanan meblağ, komisyon çalışma giderleri mahsup edildikten sonra, ilgili meslek birlikleri arasında, komisyonca tespit edilen orana ya da herhangi bir aşamada, birliklerin aralarında anlaşmaları halinde, mutabakata vardıkları kullanım oranına göre paylaşılır. Komisyon Bakanlık, Rekabet Kurumu ve ilgili meslek birliklerini temsilen birer kişiden oluşur. Bakanlık temsilcisi aynı zamanda komisyon başkanıdır. Komisyon kararlarına yargı yolu açık olup, görevli mahkeme ilgili ihtisas mahkemesidir.

Bu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde yapılması gereken bildirimlere ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmediği belirlenen meslek birliklerinin dağıtımına ilişkin hesabına Bakanlıkça, mahkemeden yükümlülüklerini yerine getirinceye kadar tedbir konulması istenebilir.

Meslek birliğine üye eser veya bağlantılı hak sahiplerinin alenileşmiş veya yayımlanmış tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlarına ilişkin haklarının takibi meslek birliğine verilecek yetki belgesine göre yapılır. Yetki belgesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

3. MESLEK BİRLİKLERİNİN DENETİMİ:

MADDE 42/B - (Ek madde:03/03/2004-5101/13.mad)

Meslek birlikleri, idarî ve malî açıdan Bakanlığın denetimine tâbidir. Bakanlık, meslek birliklerinin bu Kanunla belirlenmiş görev ve yükümlülükleri yerine getirip getirmediğini her zaman kendisi denetleyebileceği gibi bu denetimin bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırılmasını meslek birliklerinden de isteyebilir. Bu kuruluşlarca yapılan denetimlere ilişkin raporların bir örneği Bakanlığa gönderilir.

Denetimler sırasında, denetim yapmakla görevlendirilenler tarafından istenecek her türlü defter, belge ve bilgilerin ibraz edilmesi veya verilmesi, kasa veya vazenin kontrol ettirilmesi, yönetim yerleri, şubeler ve eklentilerine girme gibi taleplerin yerine getirilmesi zorunludur.

Meslek birlikleri tarafından;

1. Bu Kanunun 42 ve 42/A maddeleri ile bu maddede belirlenen görev ve yükümlülüklerin yerine getirilmediği,
2. Sözleşmelere uygun tahsilat veya dağıtımın yapılmadığı ya da yanlış ve haksız dağıtım yapıldığı,
3. Tarifelerin bu Kanunun 42/A maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen esaslara göre düzenlenmediği,

Tespit edildiği takdirde, bu birlikler Bakanlıkça yazılı olarak bir defa uyarılır, uyarının tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde kusurun giderilmemesi halinde, meslek birliği ikinci kez uyarılır.

Yukarıdaki fıkrada bahsi geçen kusurların ikinci uyarıyı takip eden otuz gün içinde de giderilmemesi veya yapılan denetimlerde, birlik kayıtlarında ve diğer iş ve işlemlerinde mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde, Bakanlık en geç üç ay içinde olağanüstü genel kurul yapmak üzere üyeleri davet eder. Olağanüstü genel kurul yapıncaya kadar, birliğin iş ve işlemlerinde suiistimali görülenler tedbiren işten el çektirilir, Bakanlıkça yerine atama yapılır veya sırası gelen yedek üye göreve çağırılır.

Bu Kanunun 42 ve 42/A maddeleri ile bu madde hükümleri, 42 nci madde çerçevesinde kurulacak federasyonlar için de uygulanır.

4. ESER, İCRA, FONOGRAM VE YAPIMLARIN YAYINLANMASINA VE/VEYA İLETİLMESİNE İLİŞKİN ESASLAR: (*)

Madde 43 - (Değişik madde:03/03/2004-5101/14.mad) *1*

Radyo-televizyon kuruluşları, uydu ve kablolu yayın kuruluşları ile mevcut veya ileride bulunacak teknik imkânlardan yararlanarak yayın ve/veya iletim yapacak kuruluşlar, yayınlarında yararlanacakları opera, bale, tiyatro ve benzeri sahneye konmuş eserlerle ilgili olarak hak sahiplerinden önceden izin almak zorundadırlar.

Bu kuruluşlar sahneye konmuş eserler dışında kalan eser, icra, fonogram ve yapımlar için ilgili alan meslek birlikleri ile 52 nci maddeye uygun sözleşme yaparak izin almak, söz konusu yayın ve/veya iletimlere ilişkin ödemeleri bu birliklere yapmak ve kullandıkları eser, icra, fonogram ve yapımlara ilişkin listeleri bu birliklere bildirmek zorundadırlar.

3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun çerçevesinde faaliyet gösteren radyo-televizyon kuruluşları Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından, anılan Kanun dışında kalan ve yayın ve/veya iletim yapan diğer kuruluşlar ise Bakanlık tarafından sınıflandırılır.

Faaliyet gösterdikleri sektörlerde eser sahipleri ve/veya bağlantılı hak sahipleri meslek birlikleri, yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak eser, icra, fonogram ve yapımların yayın ve/veya iletiminden kaynaklanan ödemelere ilişkin tarifeleri tespit ederler. Meslek birlikleri ile kuruluşlar arasındaki sözleşmeler, bu tarife bedelleri veya taraflarca yapılan müzakereler sonucu belirlenecek bedeller üzerinden yapılır.

Meslek birliklerinin temsil ettikleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile üyelerine ilişkin bildirim zorunluluğu, tarifelerin belirlenmesi, duyurulması, müzakere edilmesi, sözleşme yapılması, uzlaşmazlıkların halli ve diğer hususlarda bu Kanunun 41 inci maddesinin dört ilâ onüçüncü fıkraları uygulanır. Ancak yayın ve/veya iletim yapan kuruluşlar bakımından 41 inci maddenin altıncı fıkrasının son cümlesinin uygulanması zorunlu değildir.

Ayrıca, 41 inci maddenin 10 uncu fıkrasının uygulanması bakımından, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, yayınlarında yer verdiği eser, icra, fonogram ve yapımları her üç ayda bir meslek birliklerince belirlenen yıllık tarifenin 1/4'ünü yatırmak suretiyle kullanabilir.

5. FİKİR VE SANAT ESERLERİNİN İŞARETLENMESİ:

Madde 44 - (Değişik madde: 07/06/1995 - 4110/18 md.)

(Değişik fıkra: 03/03/2004-5101/15 md.)*1* Fikrî mülkiyet haklarının korunması ve etkin bir şekilde takibinin sağlanması amacıyla, sadece süreli yayınlar basan yerler dışında, fikir ve sanat eserlerinin tespit edilmesi ve çoğaltılmasına ilişkin materyalleri üreten ve/veya bu materyallerin dolum, çoğaltım ve satışını yapan veya herhangi bir şekilde yayın ve umuma arz eden yerler, Bakanlıkça ücret mukabili sertifikalandırılır. Bakanlıkça belirlenen yerler, Bakanlıkça onaylanmış bir yazılım ile Bakanlıkça belirlenecek kriterlere uygun bir donanımı bulundurmak, gerekli alt yapıyı oluşturmak ve gerçekleştirdikleri işlemleri her takvim yılı itibarıyla Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu yerler ve malî hak sahipleri ayrıca, Bakanlıkça gerekli görülecek işaret ve seri numaraları ile uluslararası standartlara uygun kodları, taşıyıcı materyaller üzerinde bulundurmakla müştereken yükümlüdürler.*4*

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/23. md.) Her türlü boş video kaseti, ses kaseti, bilgisayar disketi, CD, DVD gibi taşıyıcı materyaller ile, fikir ve sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarayan her türlü teknik cihazı ticari amaçlı imal veya ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde üçü geçmemek üzere Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenecek orandaki miktarı keserek, ay içinde topladıkları meblağı, sonraki ayın en geç yarısına kadar Kültür Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba yatırmakla yükümlüdürler. (Ek cümle: 14/07/2004 - 5217 S.K./17.mad) *3* Özel hesapta toplanan bu tutarların dörtte biri Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/23. md. Değişik madde: 14/07/2004 - 5217 S.K./16.mad) *2* *3* Bu hesapta kalan miktarlar fikrî mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kullanılır. Bu hesapta kalan miktarın dağıtımı ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. Yurt içindeki ve yurt dışındaki kültür mirasının korunmasına yönelik faaliyetler için Bakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

Değişik fıkra: 03/03/2004-5101/15 md.)*1* Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile alınacak ücretler Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

6. GÜZEL SANAT ESERLERİNİN SATIŞ BEDELLERİNDEN PAY VERİLMESİ:

Madde 45 - (Değişik fıkra:03/03/2004-5101/15.mad) *1* Mimarî eserler hariç olmak üzere, bu Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan güzel sanat eserlerinin asılları ile eser sahibinin kendisinin sınırlı sayıda meydana getirdiği veya eser sahibinin kontrolünde ve izniyle meydana getirilmiş ve eser sahibi tarafından imzalanmış veya başka bir şekilde işaretlenmiş olmaları nedeniyle özgün eser olduğu kabul edilen kopyaları, 2 nci maddenin (1) numaralı bendinde ve 3 üncü maddede sayılıp da yazarlarla bestecilerin el yazısıyla yazılmış eserlerinin asıllarından biri, eser sahibi veya mirasçıları tarafından bir defa satıldıktan sonra, koruma süresi içinde, bir sergide veya açık artırmada yahut bu gibi eşyayı satan bir mağazada veya başka şekillerde satış konusu olarak el değiştirdikçe, bu satış bedeli ile bir önceki satış bedeli arasında açık bir nispetlilik bulunması halinde, her satışta, satışı gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişi, bedel farkından munasip bir payı eser sahibine, o ölmüşse miras hükümlerine göre ikinci dereceye kadar (ve bu derece dahil) yasal mirasçılarına ve eşine, bunlar da yoksa ilgili alan meslek birliğine Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir kararname ile belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ödemekle yükümlüdür.

Kararnamede:

1. Bedel farkının yüzde onunu geçmemek şartıyla farkın nispetine göre tesbit edilecek bir pay tarifesi;

2. Bedeli kararnamede tesbit edilecek miktarı aşmayan satışların pay vermek borcundan muaf tutulacağı;

3. Eser neveleri itibariyle mesleki birliğin hangi kolunun ilgili sayılabileceği; gösterilir.

Satışın vukubulduğu müessese sahibi satıcı ile birlikte müteselsilen mesuldür.

Cebri satış hallerinde pay ancak diğer alacaklar tamamen ödendikten sonra ödenir.

Pay verme borcunun zamanaşımı, bu borcun doğumunu intaç eden satıştan itibaren beş yıldır.**7. DEVLETİN FAYDALANMA SALAHİYETİ:**

Madde 46 - (Değişik madde: 01/11/1983 - 2936/10 md.)

Çoğaltma ve yayımı eser sahibi tarafından açıkça men edilmemiş olan ve umumi kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayımlanmamış veya alenileşmemiş eserler, mali haklarla ilgili koruma süresi dolmuş olmak şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşuna ait olur. Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel vesair amaçla yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar, ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra Kültür Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.

8. KAMUYA MALETME:

Madde 47 - Bir kararname ile memleket kültürü için önemi haiz görülen bir eser üzerindeki mali haklardan faydalanma salahiyeti, hak sahiplerine münasip bir bedel ödenmesi suretiyle koruma süresinin bitiminden önce kamuya maledilebilir.

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/24. md.) Bu hususta karar verilebilmesi için eserin Türkiye'de veya Türkiye dışında Türk vatandaşları tarafından vücuda getirilmiş olması ve aynı zamanda yayımlanmış eser nüshalarının iki yıldan beri tükenmiş bulunması ve hak sahibinin uygun bir süre içinde eserin yeni baskısını yapmayacağını tespit edilmesi gerekir.

Bu kararnamede:

1. Eser ve sahibinin adı;
2. Müktesep hakları ihlal edilen kimselere ödenecek bedel;
3. Mali hakları kullanacak makam veya müessese;
4. Verilen bedelin itfasından sonra elde edilecek safi karın hangi kültürel gayelere tahsis edileceği; yazılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: SÖZLEŞME VE TASARRUFLAR

A HAYATTA VAKİ TASARRUFLAR:

I - ASLİ İKTİSAP:

Madde 48 - Eser sahibi veya mirasçıları kendilerine kanunen tanınan mali hakları süre, yer ve muhteva itibariyle mahdut veya gayrimahdut, karşılıklı veya karşılıksız olarak başkalarına devredebilirler.

Mali hakları sadece kullanma salahiyeti de diğer bir kimseye bırakılabilir.

(Ruhsat).

Yukardaki fıkralarda sayılan tasarruf muameleleri henüz vücuda getirilmemiş veya tamamlanacak olan bir esere taallük etmekte ise batıldır.

II - DEVREN İKTİSAP:

Madde 49 - Eser sahibi veya mirasçılarından mali bir hak veya böyle bir hakkı kullanma ruhsatını iktisap etmiş olan bir kimse, ancak bunların yazılı muvafakatiyle bu hakkı veya kullanma ruhsatını diğer birine devredebilir.

İşleme hakkının devrinde, devren iktisap eden kimse hakkında da eser sahibi veya mirasçıların aynı suretle muvafakatı şarttır.

III - SÖZLEŞMELER:

1. VÜCUDA GETİRİLECEK ESERLER:

Madde 50 - 48 ve 49 uncu maddelerde sayılan tasarruf muamelelerine dair taahhütler, eser henüz vücuda getirilmeden önce yapılmış olsa dahi muteberdir.

Eser sahibinin ileride vücuda getireceği eserlerin bütününe veya muayyen bir nevi'ine taallük eden bu kabil taahhütleri taraflardan her biri, ihbar tarihinden bir yıl sonra hüküm ifade etmek üzere feshedebilir.

Eser tamamlanmadan önce, eser sahibi ölür veya tamamlama kabiliyetini zayi eder, yahut kusuru olmaksızın eserin tamamlanması imkansız hale gelirse zikri geçen taahhütler kendiliğinden münfesi olur. Diğer tarafın iflas etmesi veya sözleşme uyarınca devraldığı mali hakları kullanmaktan aciz duruma düşmesi yahut kusuru olmaksızın kullanmanın imkansız hale gelmesi hallerinde de aynı hüküm caridir.

2. İLERİDEKİ FAYDALANMA İMKANLARI:

Madde 51 - İleride çıkarılacak mevzuatın eser sahibine tanınması muhtemel mali hakların devrine veya bunların başkaları tarafından kullanılmasına mütaallik sözleşmeler batıldır.

İleride çıkarılacak mevzuatla mali hakların şümulünün genişletilmesi veya koruma süresinin uzatılmasından doğacak salahiyetlerden vazgeçmeyi yahut bunların devrini ihtiva eden sözleşmeler hakkında aynı hüküm caridir.

IV - ŞEKİL:

Madde 52 - Mali haklara dair sözleşme ve tasarrufların yazılı olması ve konuları olan hakların ayrı ayrı gösterilmesi şarttır.

V - TEKEFFÜL:

1. HAKKIN MEVCUT OLMAMASI:

Madde 53 - Mali bir hakkı başkasına devreden veya kullanma ruhsatını veren kimse, iktisap edene karşı hakkın mevcudiyetini Borçlar Kanununun 169 ve 171 inci maddeleri hükmünce zamindir.

Haksız fiillerden ve sebepsiz mal iktisabından doğan talepler mahfuzdur.

2. SALAHİYETİN MEVCUT OLMAMASI:

Madde 54 - Mali bir hakkı yahut kullanma ruhsatını devre salahiyetli olmıyan kimseden iktisap eden, hüsnüniyet sahibi olsa bile himaye görmez.

Salahiyeti olmaksızın mali bir hakkı başkasına devreden veya kullanma ruhsatını veren kimse; salahiyeti bulunmadığına diğer tarafın vakıf olduğunu veya vakıf olması lazımgeldiğini ispat etmedikçe tasarrufun hükümsüz kalmasından doğan zararı tazminle mükelleftir. Kusur halinde mahkeme; hakkaniyet gerektiriyorsa daha geniş bir tazminata hükmedebilir.

Haksız fiillerden ve sebepsiz mal iktisabından doğan talepler mahfuzdur.

VI - YORUM KAİDELERİ:

1. ŞÜMUL:

Madde 55 - Aksi kararlaştırılmış olmadıkça mali bir hakkın devri veya bir ruhsatın verilmesi eserin tercüme veya sair işlenmelerine şamil değildir.

2. RUHSAT:

Madde 56 - Ruhsat; mali hak sahibinin başkalarına da aynı ruhsatı vermesine mani değilse (basit ruhsat), yalnız bir kimseye mahsus olduğu takdirde (tam ruhsat) tır.

Kanun veya sözleşmeden aksi anlaşılmadıkça her ruhsat basit sayılır.

Basit ruhsatlar hakkında hasılat kirasına, tam ruhsatlar hakkında intifa hakkına dair hükümler uygulanır.

3. MÜLKİYETİN İNTİKALİ:

Madde 57 - Asıl veya çoğaltılmış nüshalar üzerindeki mülkiyet hakkının devri, aksi kararlaştırılmış olmadıkça, fikri hakların devrini ihtiva etmez.

Bir güzel sanat eseri üzerinde çoğaltma hakkını haiz olan bir kimseden kalıp ve sair çoğaltma aletlerinin zilyedliğini iktisap eden kimse, aksi kararlaştırılmamışsa, çoğaltma hakkını da iktisap etmiş sayılır.

(Mülga fıkra: 03/03/2001 - 4630/36. md.)

VII - CAYMA HAKKI:

Madde 58 - Mali bir hak veya ruhsat iktisap eden kimse, kararlaştırılan süre içinde ve eğer bir süre tayin edilmemişse icabı hale göre münasip bir zaman içinde hak ve salahiyetlerden gereği gibi

faaydalanmaz ve bu yüzden eser sahibinin menfaatleri esaslı surette ihlal edilirse eser sahibi sözleşmeden cayabilir.

Cayma hakkını kullanmak isteyen eser sahibi sözleşmedeki hakların kullanılması için noter vasıtasıyla diğerk tarafa münasip bir mehil vermeye mecburdur. Hakkın kullanılması, iktisap eden kimse için imkansız olur veya tarafından reddedilir yahut bir mehil verilmesi halinde eser sahibinin menfaatleri esaslı surette tehlikeye düşmekte ise mehil tayinine lüzum yoktur.

Verilen mehil neticesiz geçerse veya mehil tayinine lüzum yoksa noter vasıtasıyla yapılacak ihbar ile cayma tamam olur. Cayma ihbarının tebliğinden itibaren 4 hafta geçtikten sonra caymaya karşı itiraz davası aılamaz.

İktisap edenin mali hakkı kullanmamakta kusuru yoksa veya eser sahibinin kusuru daha ağır ise hakkaniyet gerektiğih hallerde iktisap eden, münasip bir tazminat isteyebilir.

Cayma hakkından önceden vazgeçme caiz olmadığı gibi bu hakkın dermeyeranını iki yıldan fazla bir süre için meneden takyitler de hükümsüzdür.

VIII- HAKKIN ESER SAHİBİNE AVDETİ:

Madde 59 - Eser sahibi veya mirasçıları mali bir hakkı muayyen bir gaye zımında yahut muayyen bir süre için devretmişlerse gayenin ortadan kalkması veya sürenin geçmesiyle ilgili hak, sahibine avdet eder. Bu hüküm, başkasına devrine sözleşme ile müsaade edilmemiş olan mali bir hakkı iktisap eden kimsenin ölümü yahut iflası halinde cari değildir; meğer ki, işin mahiyeti icabı, hakkın kullanılması, iktisap edenin şahsına bağlı bulunsun.

Muayyen bir gaye zımında veya muayyen bir süre için verilen ruhsatlar birinci fıkrada sayılan hallerde son bulur.

B VAZGEÇME:

Madde 60 - Eser sahibi yahut mirasçıları, kendilerine kanunen tanınan mali haklardan, önceden vakı tasarruflarını ihlal etmemek şartıyla, bir resmi senet tanzimi ve bu hususun Resmi Gazete'de ilanı suretiyle vazgeçebilirler.

Vazgeçme, ilan tarihinden başıyarak koruma süresinin bitmesi halindeki hukuki neticeleri doğurur.

C HACİZ VE REHİN:

I - CAİZ OLMİYAN HALLER:

Madde 61 - İcra ve İflas Kanununun 24 ve 30 uncu maddelerinin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla:

1. Eser sahibinin veya mirasçılardan birinin mülkiyeti altında bulunan henüz alenileşmemiş bir eserin müsvedde veya asılları;

2. Sinema eserleri hariç olmak üzere birinci bentte zikredilen eserler üzerindeki mali haklar;

3. Eser sahibinin, mali haklara dair hukuki muamelelerden doğan paradan gayrı alacakları;

Kanuni veya akdi bir rehin hakkının, cebri icranın veya hapis hakkının konusu olamaz.

II- CAİZ OLAN HALLER:

Madde 62 - Aşığıdaki hükümler dairesinde:

1. Alenileşmiş bir eserin müsveddesi veya aslı;

2. Yayınlanmış bir eserin çoğaltılmış nüshaları;

3. Eser sahibinin korunmaya lağık olan manevi menfaatlerini ihlal etmemek şartıyla alenileşmiş bir eser üzerindeki mali hakları;

4. Eser sahibinin mali haklara dair hukuki muamelelerden doğan para alacakları;

Kanuni veya akdi bir rehin hakkının, cebri icranın yahut hapis hakkının konusunu teşkil edebilir.

Birinci fıkrada sayılan konulara dair rehin sözleşmesinin muteber olması için yazılı şekilde yapılması lazımdır. Sözleşmede rehin olarak verilenler ayrı ayrı gösterilmelidir.

Güzel sanat eserlerine ait kalıplar ve sair çoğaltma vasıtaları, birinci fıkranın üçüncü bendinde yazılı mali haklar üzerinde cebri icra tatbiki için lüzumlu görüldüğü nispette zilyed olan kimselerden geçici olarak alınabilir.

Mimarlık eserleri hariç olmak üzere güzel sanat eserlerinin asılları ve eser sahibine yahut mirasçılara ait musiki, ilim ve edebiyat eserlerinin müsveddeleri, birinci fıkranın üçüncü bendinde yazılı mali haklar üzerinde cebri icra tatbiki için lüzumlu görüldüğü nispette zilyed olan kimselerden geçici olarak alınabilir.

Ç MİRAS:

I - GENEL OLARAK:

Madde 63 - Bu Kanunun tanıdığı mali haklar miras yolu ile intikal eder.

Mali haklar üzerinde ölüme bağlı tasarruflar yapılması caizdir.

II - MÜŞTEREK ESER SAHİPLERİNDEN BİRİNİN ÖLÜMÜ:

Madde 64 - Eseri birlikte vücuda getirenlerden biri, eserin tamamlanmasından yahut alenileşmesinden önce ölürse hissesi, diğerleri arasında taksime uğrar. Bunlar, ölenin mirasçılara münasip bir bedel ödemekle mükelleftirler. Miktar üzerinde uzlaşamazlarsa bunu mahkeme tayin eder.

Eseri birlikte vücuda getirenlerden biri eserin alenileşmesinden sonra ölürse diğerleri, ölenin mirasçılıyla birliği devam ettirip ettirmemekte serbesttirler.

Devama karar vermeleri halinde, sağ kalan eser sahipleri mirasçılardan birliğe karşı haklarının kullanılması hususunda bir temsilci tayinini talep edebilirler.

Devama karar verilmediği takdirde birinci fıkra hükümleri uygulanır.

III - MİRASÇILARIN BİRDEN FAZLA OLUŞU:

Madde 65 - Eser sahibinin terekesinde bu kanunun tanıdığı mali haklar mevcut olupta Medeni Kanunun 581 inci maddesi uyarınca bir temsilci tayin edilmişse, temsilci, bu haklar üzerinde yapacağı muameleler için mirasçılardan kararını almaya mecburdur.

BEŞİNCİ BÖLÜM: HUKUK VE CEZA DAVALARI

A HUKUK DAVALARI:

I - TECAVÜZÜN REF'İ DAVASI:

1. GENEL OLARAK:

Madde 66 - Manevi ve mali hakları tecavüze uğrıyan kimse tecavüz edene karşı tecavüzün ref'ini dava edebilir.

Tecavüz, hizmetlerini ifa ettikleri sırada bir işletmenin temsilcisi veya müstahdemleri tarafından yapılmışsa işletme sahibi hakkında da dava açılabilir.

Tecavüz edenin veya ikinci fıkrada yazılı kimselerin kusuru şart değildir.

Mahkeme, eser sahibinin manevi ve mali haklarını, tecavüzün şumulunu, kusurun olup olmadığını, varsa ağırlığını ve tecavüzün ref'i halinde tecavüz edenin düşar olması muhtemel zararları takdir ederek halin icabına göre tecavüzün ref'i için lüzumlu göreceği tedbirlerin tatbikına karar verir.

(Ek fıkra: 07/06/1995 - 4110/19 md.) Eser sahibi, ikamet ettiği yerde de tecavüzün ref'i ve men davası açabilir.

2. MANEVİ HAKLARA TECAVÜZ HALİNDE:

Madde 67 - Henüz alenileşmemiş bir eser, sahibinin rızası olmaksızın veya arzusuna aykırı olarak umuma arz edildiği takdirde tecavüzün ref'i davası, ancak umuma arz keyfiyetinin çoğaltılmış nüshaların yayımlanması suretiyle vaki olması halinde açılabilir. Aynı hüküm, esere, sahibinin arzusuna aykırı olarak adının konulduğu hallerde de caridir.

Eser üzerinde sahibinin adı hiç konulmamış veya yanlış konulmuş yahut konulan ad itibasa meydan verecek mahiyette olupta eser sahibi 15 inci maddede zikredilen tesbit davasından başka tecavüzün ref'ini talep etmi°se, tecavüz eden gerek aslına, gerek tedavülde bulunan çoğaltılmı° nüshalar üzerine eser sahibinin adını derç etmeye mecburdur. Masrafı tecavüz edene ait olmak üzere, hükmün en fazla 3 gazetede ilanı talep edilebilir.

32, 33, 34, 35, 36, 39 ve 40 ıncı maddelerde sayılan hallerde yanlı° veya kifayetsiz kaynak tasrih edilmi° veyahut hiç kaynak gösterilmemi°se ikinci fıkra hükmü uygulanır.

Eser haksız olarak deği°tirilmi° ise hak sahibi a°ağıdaki taleplerde bulunabilir:

1. Eser sahibi, eserin deği°tirilmi° °ekilde çoğaltılmasının, yayım ve temsilinin, radyo ile yayımının menedilmesini ve tecavüz edenin, tedavülde bulunan çoğaltılmı° nüshalardaki deği°iklikleri düzeltmesini veya bunların eski haline getirilmesini talep edebilir. Deği°iklik, eserin, gazete, dergi veya radyo ile yayımı sırasında yapılmı°sa eser sahibi, masrafı tecavüz edene ait olmak üzere, eseri deği°tirilmi° °ekilde yayımlamı° olan bütün gazete, dergi ve radyo idarelerinden deği°ikliğin ilan yolu ile düzeltilmesini talep edebilir;

2. (Deği°ik bent: 07/06/1995 - 4110/20 md.) Güzel sanat eserlerinde eser sahibi asıldaki deği°ikliğin kendisi tarafından yapılmadığını veya eserdeki adının kaldırılmasını yahut deği°tirilmesini talep edebilir. Eski halin iadesi mümkün ise deği°ikliğin izalesi ammenin veya malikin menfaatlerini esaslı surette haleldar etmiyorsa eser sahibi eseri eski hale getirebilir.

3. MALİ HAKLARA TECAVÜZ HALİNDE:

Madde 68 - (Değişik madde: 07/06/1995 - 4110/21 md.;Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./137.mad)

Eseri, icrayı, fonogramı veya yapımları hak sahiplerinden bu Kanuna uygun yazılı izni almadan, işleyen, çoğaltan, çoğaltılmış nüshaları yayan, temsil eden veya hertürlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletenlerden, izni alınmamış hak sahipleri sözleşme yapılmış olması halinde isteyebileceği bedelin veya bu Kanun hükümleri uyarınca tespit edilecek rayiç bedelin en çok üç kat fazlasını isteyebilir.

İzinsiz çoğaltılan kopyalar satışa çıkarılmamışsa hak sahibi çoğaltılmış kopyaların, çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri araçların imhasını veya üretim maliyet fiyatını geçmeyecek uygun bir bedel karşılığında kendisine verilmesini ya da sözleşme olması durumunda isteyebileceği miktarın üç kat fazlasını talep edebilir. Bu husus, izinsiz çoğaltanın hukuki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

İzinsiz çoğaltılan kopyalar satışa çıkarılmışsa hak sahibi, tecavüz edenin elinde bulunan nüshalar hakkında ikinci fıkradaki şıklardan birini kullanabilir.

İkinci ve üçüncü fıkraların eser sahibinden başka hak sahiplerince uygulanabilmesi için eser sahibinin bu Kanunun 52 nci maddesine uygun yazılı çoğaltma izni aranır.

Hak sahiplerinden biri, ikinci ve üçüncü fıkralar uyarınca talepte bulduklarında Ceza Muhakemesi Kanununun el koymaya ilişkin hükümleri delil elde etmek amacı dışında uygulanmaz.

Bedel talebinde bulunan kişi, tecavüz edene karşı onunla bir sözleşme yapmış olması halinde haiz olabileceği bütün hak ve yetkileri ileri sürebilir.

II - TECAVÜZÜN MEN'İ DAVASI:

Madde 69 - Mali veya manevi haklarında tecavüz tehlikesine maruz kalan eser sahibi muhtemel tecavüzün önlenmesini dava edebilir. Vakı olan tecavüzün devam veya tekrarı muhtemel görülen hallerde de aynı hüküm caridir.

66 ncı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarının hükümleri burada da uygulanır.

III - TAZMİNAT DAVASI:

Madde 70 - (Değişik fıkra: 07/06/1995 - 4110/22 md.) Manevi hakları haleldar edilen kişi, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat ödenmesi için dava açabilir. Mahkeme, bu para yerine veya bunlara ek olarak başka bir manevi tazminat şekline de hükmedebilir.

Mali hakları haleldar edilen kimse, tecavüz edenin kusuru varsa haksız fiillere mütaallik hükümler dairesinde tazminat talep edebilir.

Birinci ve ikinci fıkralardaki hallerde, tecavüze uğrayan kimse tazminattan başka temin edilen karın kendisine verilmesini de isteyebilir. Bu halde 68 inci madde uyarınca talep edilen bedel indirilir.

B CEZA DAVALARI:

I - SUÇLAR:

1. MANEVİ, MALİ VEYA BAĞLANTILI HAKLARA TECAVÜZ

Madde 71 - (Değişik madde: 01/11/1983 - 2936/11 md.;Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./138.mad)

Bu Kanunda koruma altına alınan fikir ve sanat eserleriyle ilgili manevi, mali veya bağlantılı hakları ihlal ederek:

1. Bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı hak sahibi kişilerin yazılı izni olmaksızın işleyen, temsil eden, çoğaltan, değiştiren, dağıtan, her türlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma ileten, yayımlayan ya da hukuka aykırı olarak işlenen veya çoğaltılan eserleri satışa arz eden, satan, kiralamak veya ödünç vermek suretiyle ya da sair şekilde yayan, ticarî amaçla satın alan, ithal veya ihraç eden, kişisel kullanım amacı dışında elinde bulunduran ya da depolayan kişi hakkında bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

2. Başkasına ait esere, kendi eseri olarak ad koyan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezasıyla cezalandırılır. Bu fiilin dağıtmak veya yayımlamak suretiyle işlenmesi hâlinde, hapis cezasının üst sınırı beş yıl olup, adlî para cezasına hükmolunamaz.

3. Bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezasıyla cezalandırılır.

4. Hak sahibi kişilerin izni olmaksızın, alenileşmemiş bir eserin muhtevası hakkında kamuya açıklamada bulunan kişi, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

5. Bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatici mahiyette kaynak gösteren kişi, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

6. Bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı, tanınmış bir başkasının adını kullanarak çoğaltan, dağıtan, yayan veya yayımlayan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasıyla cezalandırılır.

Bu Kanunun ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında bahsi geçen fiilleri yetkisiz olarak işleyenler ile bu Kanunda tanınmış hakları ihlâl etmeye devam eden bilgi içerik sağlayıcılar hakkında, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Hukuka aykırı olarak üretilmiş, işlenmiş, çoğaltılmış, dağıtılmış veya yayımlanmış bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı satışa arz eden, satan veya satın alan kişi, kovuşturma evresinden önce

bunları kimden temin ettiğini bildirerek yakalanmalarını sağladığı takdirde, hakkında verilecek cezadan indirim yapılabileceği gibi ceza vermekten de vazgeçilebilir.

2. KORUYUCU PROGRAMLARI ETKİSİZ KILMAYA YÖNELİK HAZIRLIK HAREKETLERİ

Madde 72 - (Değişik madde:03/03/2004-5101/18.mad;Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./139.mad)*1*

Bir bilgisayar programının hukuka aykırı olarak çoğaltılmasının önüne geçmek amacıyla oluşturulmuş ilave programları etkisiz kılmaya yönelik program veya teknik donanımları üreten, satışa arz eden, satan veya kişisel kullanım amacı dışında elinde bulunduran kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

3. DİĞER SUÇLAR:

Madde 73 - (Değişik madde:03/03/2004-5101/19.mad;Mülga madde: 23/01/2008-5728 S.K./578.mad)*1*

II - FAİL:

Madde 74 - (Mülga madde: 23/01/2008-5728 S.K./578.mad)

II- SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA

Madde 75 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/29. md.;Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./140.mad)

71 ve 72 nci maddelerde sayılan suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması şikâyete bağlıdır. Yapılan şikâyetin geçerli kabul edilebilmesi için hak sahiplerinin veya üyesi oldukları meslek birliklerinin haklarını kanıtlayan belge ve sair delilleri Cumhuriyet başsavcılığına vermeleri gerekir. Bu belge ve sair delillerin şikâyet süresi içinde Cumhuriyet başsavcılığına verilmemesi hâlinde kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir.

Bu Kanunda yer alan soruşturma ve kovuşturması şikâyete bağlı suçlar dolayısıyla başta Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilileri olmak üzere ilgili gerçek ve tüzel kişiler tarafından, eser üzerinde manevi ve malî hak sahibi kişiler şikâyet haklarını kullanabilmelerini sağlamak amacıyla durumdan haberdar edilirler.

Şikâyet üzerine Cumhuriyet savcısı suç konusu eşya ile ilgili olarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre elkoyma koruma tedbirinin alınmasına ilişkin gerekli işlemleri yapar. Cumhuriyet savcısı ayrıca, gerek görmesi hâlinde, hukuka aykırı olarak çoğaltıldığı iddia edilen eserlerin çoğaltılmasıyla sınırlı olarak faaliyetin durdurulmasına karar verebilir. Ancak, bu karar yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunulur. Hâkim tarafından yirmidört saat içinde onaylanmayan karar hükümsüz kalır.

C ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER:

I - GÖREV VE İSPAT:

Madde 76- (Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./141.mad)

Bu Kanunun düzenlediği hukukî ilişkilerden doğan davalarda, dava konusunun miktarına ve Kanunda gösterilen cezaya bakılmaksızın, görevli mahkeme Adalet Bakanlığı tarafından kurulacak ihtisas mahkemeleridir. İhtisas mahkemeleri kurulup yargılama faaliyetlerine başlayıncaya kadar, asliye hukuk ve asliye ceza mahkemelerinden hangilerinin ihtisas mahkemesi olarak görevlendireceği ve bu mahkemelerin yargı çevreleri Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.

Bu Kanun kapsamında açılacak hukuk davalarında mahkeme, davacının iddianın doğruluğu hakkında kuvvetli kanaat oluşturmaya yeter miktar delil sunması hâlinde, korunmakta olan eserler, fonogramlar, icralar, filmler ve yayınları kullananların, bu Kanunda öngörülen izin ve yetkileri aldıklarına dair belgeleri veya tüm yararlanılan eser, fonogram, icra, film ve yayınların listelerini

sunmasını isteyebilir. Belirtilen belge veya listelerin sunulmaması tüm eser, fonogram, icra, film ve yayınların haksız kullanılmakta olduğuna karine teşkil eder.

II - İHTİYATİ TEDBİRLER VE GÜMRÜKLERDE GEÇİCİ OLARAK EL KOYMA:

Madde 77 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/31. md.;Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./142.mad)

Esaslı bir zararın veya ani bir tehlikenin yahut emrivakilerin önlenmesi için veya diğer her hangi bir sebepten dolayı zaruri ve bu hususta ileri sürülen iddialar kuvvetle muhtemel görülürse hukuk mahkemesi, bu Kanunla tanınmış olan hakları ihlal veya tehdiye maruz kalanların ya da meslek birliklerinin talebi üzerine, davanın açılmasından önce veya sonra diğer tarafa bir işin yapılmasını veya yapılmamasını, işin yapıldığı yerin kapatılmasını veya açılmasını emredebileceği gibi, bir eserin çoğaltılmış nüshalarının veya hasren onu imale yarıyan kalıp ve buna benzer sair çoğaltma vasıtalarının ihtiyati tedbir yolu ile muhafaza altına alınmasına karar verebilir. Kararda, emre muhalefetin İcra ve İflas Kanununun 343 üncü maddesindeki cezai neticeleri doğuracağı açıklanır.

Haklara tecavüz oluşturulması ihtimali hâlinde yaptırım gerektiren nüshaların ithalat veya ihracatı sırasında, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 57 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Bu nüshalara gümrük idareleri tarafından el konulmasına ilişkin işlemler Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre yürütülür.

III - HÜKMÜN İLANI:

Madde 78 - 67 nci maddenin ikinci fıkrasında yazılı halden maada, haklı olan taraf, muhik bir sebep veya menfaati varsa, masrafı diğer tarafa ait olmak üzere, kesinleşmiş olan kararın gazete veya buna benzer vasıtalarla tamamen veya hulasa olarak ilan edilmesini talep etmek hakkını haizdir.

İlanın şekil ve muhtevası kararda tesbit edilir.

İlan hakkı, hükmün kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde kullanılmazsa düşer.

IV - ZABIT, MÜSADERE VE İMHA:

Madde 79 -(Mülga madde: 23/01/2008-5728 S.K./578.mad)

ALTINCI BÖLÜM : ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

A ESER SAHİBİNİN HAKLARI İLE BAĞLANTILI HAKLAR VE TECAVÜZÜN ÖNLENMESİ:

I - ESER SAHİBİNİN HAKLARI İLE BAĞLANTILI HAKLAR:

Madde 80 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/32. md.)

Eser sahibinin hakları ile bağlantılı haklar şunlardır:

1. Eser sahibinin haklarına komşu haklar:

Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla ve eser sahibinin izniyle bir eseri özgün bir biçimde yorumlayan, tanıtan, anlatan, söyleyen, çalan ve çeşitli biçimlerde icra eden sanatçıların, bir icra ürünü olan veya sair sesleri ilk defa tespit eden fonogram yapımcıları ile radyo-televizyon kuruluşlarının aşağıda belirtilen komşu hakları vardır.

A) İcracı sanatçılar aşağıda belirtilen haklara sahiptir:

(1) İcracı sanatçılar, mali haklardan bağımsız olarak ve bu hakları devretmelerinden sonra dahi, tespit edilmiş icraları ile ilgili olarak uygulama şartlarının gerektirdiği durumlar hariç, icralarının sahibi olarak tanıtılmalarını ve icralarının kendi itibarlarını zedeleyebilecek şekilde tahrif edilmesi ve bozulmasının önlenmesini talep etme hakkına sahiptirler.

(2) Bir eseri, sahibinin izniyle özgün bir biçimde yorumlayan icracı sanatçı, bu icranın tespit edilmesine, bu tespitinin çoğaltılmasına, satılmasına, dağıtılmasına, kiralanmasına ve ödünç

verilmesine, işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletimine ve yeniden iletimine ve temsiline izin verme veya yasaklama hususunda münhasıran hak sahibidir.

(3) İcracı sanatçı, yurt içinde henüz satışa çıkmamış veya başka yollarla dağıtılmamış tespit edilmiş icralarının, aslı veya çoğaltılmış nüshalarının satış yoluyla veya diğer yollarla dağıtılması hususunda izin verme veya yasaklama hakkına sahiptir.

(4) İcracı sanatçı, tespit edilmiş icrasının veya çoğaltılmış nüshalarının telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtımına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçtikleri yer ve zamanda icrasına ulaşılmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir. Umuma iletim yoluyla, icraların dağıtım ve sunulması icracı sanatçının yayma hakkını ihlal etmez.

(5) İcracı sanatçılar bu haklarını uygun bir bedel karşılığında sözleşme ile yapımcıya devredebilirler.

(6) İcranın, bir orkestra, koro veya tiyatro grubu tarafından gerçekleştirilmesi halinde, orkestra veya koro da yalnız şefin, tiyatro grubunda ise yalnız yönetmenin izni yeterlidir.

(7) Bir müteşebbisin girişimi ile ve bir sözleşmeye dayanılarak gerçekleştirilen icralar için müteşebbisin de izninin alınması gereklidir.

B) Bir icra ürünü olan veya sair sesleri ilk defa tespit eden fonogram yapımcıları eser sahibinden ve icracı sanatçıdan mali hakları kullanma yetkisini devraldıktan sonra aşağıda belirtilen haklara sahiptir.

(1) Eser sahibinin ve icracı sanatçının izni ile yapılan tespit, doğrudan veya dolaylı olarak çoğaltılması, dağıtılması, satılması, kiralanması ve kamuya ödünç verilmesi hususlarında izin verme veya yasaklama hakları münhasıran fonogram yapımcısına aittir. Yapımcılar tespitlerinin işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletimine ve yeniden iletimine izin verme hususunda münhasıran hak sahibidir.

(2) Fonogram yapımcısı, yurt içinde henüz satışa çıkmamış veya başka yollarla dağıtılmamış tespitlerinin aslının veya çoğaltılmış nüshalarının satış yoluyla veya diğer yollarla dağıtılması hususunda izin verme ve yasaklama hakkına sahiptir.

(3) Fonogram yapımcısı, icraların tespitlerinin telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtılmasına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçtikleri yer ve zamanda tespitlerine ulaşılmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir. Umuma iletim yoluyla tespitlerin dağıtım ve sunulması yapımcının yayma hakkını ihlal etmez.

C) (Değişik alt bend:03/03/2004 - 5101/23.mad) *1* Radyo-televizyon kuruluşları bu Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirirler. Radyo-televizyon kuruluşları, gerçekleştirdikleri yayınlar üzerinde;

(1) Yayınlarının tespit edilmesine, diğer yayın kuruluşlarınca eş zamanlı iletimine, gecikmeli iletimine, yeniden iletimine, uydu veya kablo ile dağıtımına izin verme veya yasaklama,

(2) Özel kullanımlar hariç olmak üzere, yayınlarının herhangi bir teknik veya yöntemle, doğrudan veya dolaylı bir şekilde çoğaltılmasına ve dağıtımına izin verme veya yasaklama,

(3) Yayınlarının umuma açık mahallerde iletiminin sağlanmasına izin verme veya yasaklama,

(4) Tespit edilmiş yayınlarının, gerçek kişilerin seçtikleri yer ve zamanda yayınlarına ulaşılmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin verme,

(5) Haberleşme uyduları üzerindeki veya kendilerine yöneltilmiş olan yayın sinyallerinin diğer bir yayın kuruluşu veya kablo operatörü veya diğer üçüncü kişiler tarafından umuma iletilmesi ve şifreli yayınlarının çözülmesine ilişkin izin verme veya yasaklama,

Hususlarında münhasıran hak sahibidirler.

2. Filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcısı, eser sahibinden ve icracı sanatçıdan mali hakları kullanma yetkisini devraldıktan sonra aşağıda belirtilen haklara sahiptir.

(1) Eser sahibinin ve icracı sanatçının izni ile yapılan tespit, doğrudan veya dolaylı olarak çoğaltılması, dağıtılması, satılması, kiralanması ve kamuya ödünç verilmesi hususlarında izin verme veya yasaklama hakları münhasıran film yapımcısına aittir. Yapımcılar tespitlerinin işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletimine ve yeniden iletimine izin verme hususunda münhasıran hak sahibidir.

(2) Film yapımcısı, yurt içinde henüz satışa çıkmamış veya başka yollarla dağıtılmamış film tespitlerinin aslının veya çoğaltılmış nüshalarının satış yoluyla veya diğer yollarla dağıtılması hususunda izin verme ve yasaklama hakkına sahiptir.

(3) Film yapımcısı, film tespitlerinin telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtılmasına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçtikleri yer ve zamanda tespitlerine ulaşılmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir. Umuma iletim yoluyla tespitlerin dağıtım ve sunulması yapımcının yayma hakkını ihlal etmez.

Fonogramlara tespit edilmiş icraların ve filmlerin, her ne suretle olursa olsun umuma iletilmesi halinde, bunları kullananlar, eser sahiplerinin yanısıra, icracı sanatçılara ve yapımcılara veya ilgili alan meslek birliklerine de bu kullanımlara ilişkin uygun bir bedeli ödemekle yükümlüdürler.

Bir sinema eserinde, olağan şekilde adı bulunan gerçek veya tüzel kişi aksine bir kanıt bulunmadıkça filmin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcı olarak kabul edilir.

Sinema eserlerinin birlikte sahipleri filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıya mali haklarını devrettikten sonra, sözleşmelerinde aksine veya özel bir hüküm bulunmadığı takdirde filmin dublajına veya alt yazı yazılmasına itiraz edemezler.

Müzik eseri sahibi, filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcı ile yaptığı sözleşmedeki hükümler saklı olmak kaydıyla eserini yayımlama ve icra hakkını muhafaza eder.

Komşu hak sahipleri ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların verdikleri izinlerin yazılı olması zorunludur.

Aşağıda belirtilen hallerde komşu hak sahibi ile film yapımcısının yazılı izni gerekli değildir:

1. Fikir ve sanat eserlerinin kamu düzeni, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma veya haber amacıyla ve kazanç amacı güdülmeksizin icra edilmesi ve kamuya arzı.

2. Fikir ve sanat eserleri ile radyo-televizyon programlarının yayınlanma ve kar amacı güdülmeksizin şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması.

3. Radyo-televizyon kuruluşlarının kendi olanaklarıyla kendi yayınları için yaptıkları kısa süreli geçici tespitler.

4. Bu Kanununun 30 uncu, 32 nci, 34 üncü, 35 inci, 43 üncü, 46 ncı ve 47 nci maddelerinde belirtilen haller.

Bu uygulama, hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep dışında zarar veremez veya eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

Eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı haklara sahip olanlar da eser sahipleri gibi Tecavüzün Ref'i, Tecavüzün Men'i ve Tazminat Davası haklarından faydalanırlar.

(Değişik fıkra:03/03/2004 - 5101/23.mad;Mülga fıkra: 23/01/2008-5728 S.K./578.mad) *2*

II - HAKLARA TECAVÜZÜN ÖNLENMESİ:

Madde 81 - (Değişik madde:03/03/2004 - 5101/24.mad;Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./143.mad) *1*

Musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara bandrol yapılandırılması zorunludur. Ayrıca, kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına

da eser veya hak sahibinin talebi üzerine bandrol yapıştırılması zorunludur. Bandroller, Bakanlıkça bastırılır ve satılır. Bakanlıkça belirlenen satış fiyatı üzerinden meslek birlikleri aracılığı ile de bandrol satışı yapılabilir.

Bandrol alınabilmesi için, bandrol talebinde bulunanın yasal hak sahibi olduğunu beyan eden bir taahhütnameyi doldurması zorunludur. Bakanlıkça tespit edilen diğer evrak ve belgelerle birlikte başvuru yapılır. Bakanlık, bu başvuru üzerine başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetindedir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz.

Bandrol yapıştırılması zorunlu nüshaların tespit edilmesi ve çoğaltılmasına ilişkin materyalleri üreten veya bu materyallerin dolum ve çoğaltımını yapan yerler, bu maddede belirtilen taahhütnamenin bir kopyasını almak, saklamak ve istendiğinde yetkili makamlara ibraz etmekle yükümlüdür.

Bandrol yükümlülüğüne aykırı ya da bandrolsüz olarak bir eseri çoğaltıp satışı arz eden, satan, dağıtan veya ticarî amaçla satın alan ya da kabul eden kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Bakanlık ile mülkî idare amirleri bandrollenmesi zorunlu olan nüshaların ve süreli olmayan yayınların, bandrollü olup olmadıklarını her zaman denetleyebilir. Gerekli görüldüğünde, mülkî idare amirleri re'sen veya Bakanlığın talebi ile bu denetimi gerçekleştirmek üzere illerde denetim komisyonu oluşturabilir. İhtiyaç hâlinde, bu komisyonlarda Bakanlık ve ilgili alan meslek birlikleri temsilcileri de görev alabilirler.

Bu denetimler sırasında bu Kanunda koruma altına alınan hakların ihlal edildiğinin tespiti hâlinde 75 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca işlem yapılır.

Bu Kanun kapsamında korunan, yasal olarak çoğaltılmış, bandrollü nüshaların da yol, meydan, pazar, kaldırım, iskele, köprü ve benzeri yerlerde satışı yasaktır. Bu yasağa aykırı hareket edenler, Kabahatler Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılır.

Bu maddede belirtilen hususların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Sahte bandrol üreten, satışı arz eden, satan, dağıtan, satın alan, kabul eden veya kullanan kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Bir eserle ilgili olarak usulüne uygun biçimde temin edilmiş bandrolleri başka bir eser üzerinde tatbik eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve binbeşyüz güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Yetkisi olmadığı hâlde, hileli davranışlarla bandrol temin eden kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Yetkisi olmayan kişilere bandrol temin eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Bandrol yükümlülüğüne aykırılığın aynı eserle ilgili olarak 71 inci maddenin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde tanımlanan suçla birlikte işlenmesi hâlinde, fail hakkında sadece 71 inci maddeye göre cezaya hükmolunur. Ancak, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.

Bu Kanunda tanımlanan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, ilgili tüzel kişi hakkında Türk Ceza Kanununun tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

III. ESER SAHİBİNİN HAKLARI İLE BAĞLANTILI HAKLARIN KAPSAMI VE SÜRESİ:

Madde 82 - (Değişik madde: 07/06/1995 - 4110/28 md.)

Bu Kanunun icracı sanatçılarla ilgili hükümleri;

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmamakla birlikte; İcraları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde gerçekleştirilen, bu Kanun hükümlerinin uygulandığı fonogramlara veya ilk film tespitlerine(1) dahil edilen ve bir fonograma veya bir filme(2) tespit edilmemiş ancak bu Kanun hükümlerinin uygulandığı radyotelevizyon yayınlarıyla yayınlanan,

İcracı sanatçılara uygulanır.

Bu Kanunun fonogramlar ve ilk film tespitleri(3) ile ilgili hükümleri;

1. Yapımcıları Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan veya(4)

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan,

fonogramlara ve filmlere(5) uygulanır.

Bu Kanunun radyotelevizyon yayınlarıyla ilgili hükümleri;

1. Merkezleri Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde olan veya(6)

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki yansıtıcı ile yayınlanan, Radyotelevizyon programlarına uygulanır.

Bu Kanunun bağlantılı haklarla(7) ilgili hükümleri, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu bir uluslararası anlaşma hükümlerine göre korunan icracı sanatçılara, yapımcılara ve radyotelevizyon kuruluşlarına da uygulanır.

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/34. md.)(8) İcracı sanatçıların hakları, icranın ilk tespitinin yapıldığı tarihten başlayarak, yetmiş yıl devam eder. İcra tespit edilmemiş ise bu süre icranın ilk aleniyet kazanmasıyla başlar.

(Değişik fıkra: 03/03/2001 - 4630/34. md.)(8) Yapımcıların hakları, ilk tespitin yapıldığı tarihten başlayarak yetmiş yıl devam eder.

Radyotelevizyon kuruluşlarının hakları, programın ilk yayınlandığı tarihten başlayarak 70 yıl devam eder.

B HAKSIZ REKABET:

I - AD VE ALAMETLER:

Madde 83 - Bir eserin ad ve alametleri ile çoğaltılmış nüshaların şekilleri, iltibasa meydan verebilecek surette diğer bir eserde veya çoğaltılmış nüshalarında kullanılamaz.

1 inci fıkra hükmü umumen kullanılan ve ayırt edici bir vasfı bulunmayan ad, alamet ve dış şekiller hakkında uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanması kanunun 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölümlerindeki şartların tahakkukuna bağlı değildir.

Basın Kanununun 14 üncü maddesinin mevkuat adları hakkındaki hükmü mahfuzdur.

Tecavüz eden tacir olmasa bile, birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında haksız rekabete mütaallik hükümler uygulanır.

II - İŞARET, RESİM VE SES:

Madde 84 - Bir işareti, resim veya sesi, bunları nakle yarıyan bir alet üzerine tesbit eden veya ticari maksatlarla haklı olarak çoğaltan yahut yayan kimse, aynı işaretin, resmin veya sesin 3 üncü bir kişi tarafından aynı vasıttan faydalanılmak suretiyle çoğaltılmasını veya yayımlanmasını menedebilir.

Tevacüz eden tacir olmasa bile birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında haksız rekabete mütaallik hükümler uygulanır.

Eser mahiyetinde olmayan her nevi fotoğraflar, benzer usullerle tesbit edilen resimler ve sinema mahsulleri hakkında da bu madde hükmü uygulanır.

C MEKTUPLAR:

Madde 85 - Eser mahiyetinde olmasa bile, mektup, hatıra ve buna benzer yazılar yazanların ve bunlar ölmüş ise 19 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı kimselerin muvafakati olmadan yayımlanamaz. Meğer ki, yazarın ölümünden itibaren on yıl geçmiş bulunsun.

Mektuplar birinci fıkradaki şartlardan başka muhatap veya muhatap ölmüş ise 19 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı kimselerin muvafakati olmadan yayımlanamaz; meğer ki, muhatabın ölümünden itibaren 10 yıl geçmiş bulunsun.

(Değişik fıkra: 23/01/2008-5728 S.K./144.mad) Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket edenler hakkında Borçlar Kanununun 49 uncu maddesi ve Türk Ceza Kanununun 132, 134, 139 ve 140 ıncı maddeleri hükümleri uygulanır.

(Değişik fıkra: 23/01/2008-5728 S.K./144.mad) Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre yayımın caiz olduğu hâllerde de 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 24 üncü maddesi hükmü saklıdır.

D RESİM VE PORTELER:

I - GENEL OLARAK:

Madde 86 - Eser mahiyetinde olmasalar bile, resim ve portreler tasvir edilenin, tasvir edilen ölmüşse 19 uncu maddenin birinci fıkrasında sayılanların muvafakati olmadan tasvir edilenin ölümünden 10 yıl geçmedikçe, teşhir veya diğer suretlerle umuma arz edilemez.

Birinci fıkradaki muvafakatin alınması:

1. Memleketin siyasi ve içtimai hayatında rol oynayan kimselerin resimleri;
2. Tasvir edilen kimselerin iştirak ettiği geçit resmi veya resmi tören yahut genel toplantıları gösteren resimler;
3. Günlük hadiselere mütaallik resimlerle radyo ve film haberleri; için şart değildir.

(Değişik fıkra: 23/01/2008-5728 S.K./145.mad) Birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında Borçlar Kanununun 49 uncu maddesi ile koşulları varsa, Türk Ceza Kanununun 134, 139 ve 140 ıncı maddeleri hükümleri uygulanır.

(Değişik fıkra: 23/01/2008-5728 S.K./145.mad) Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre yayımın caiz olduğu hâllerde de Türk Medenî Kanununun 24 üncü maddesi hükmü saklıdır.

II- İSTİSNALAR:

Madde 87 - Aksi kararlaştırılmamış ise, bir kimsenin sipariş üzerine yapılan resim veya portresinden, sipariş veren veya tasvir edilen ve yahut bunların mirasçıları fotoğraf aldırtabilir.

Bu hüküm baskı usulü ile yapılan portre ve resimler hakkında cari değildir. Şu kadar ki, bu suretle vücuda getirilen resim ve portrelerin birinci fıkrada sayılanlar için tedariki mümkün olmaz veya nispeten büyük güçlüğü mucip olursa bunların da fotoğrafları aldırılabilir.

E KANUNLAR İHTİLAFI:

Madde 88 - (Mülga fıkra: 27/11/2007-5718 S.K./64.mad)

EK MADDELER

Ek Madde 1 - Bu Kanuna göre çıkarılacak tüzük ve yönetmelikler 6 ay içinde hazırlanır ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Ek Madde 2 - (Değişik madde: 03/03/2001 - 4630/35. md.)

Bu Kanunla sağlanan koruma, bu madde ile getirilen değişikliğin yürürlüğe girdiği sırada;

1. T.C. vatandaşı eser sahipleri ve eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı hak sahipleri tarafından üretilmiş Türkiye'de mevcut bütün eserlere, tespit edilmiş icralara ve fonogramlara,

2. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve anlaşmalara taraf diğer ülkelerde üretilmiş ve bu ülkelerde koruma süresi dolmadığı için kamuya mal olmamış yabancı eserlere, tespit edilmiş icralara ve fonogramlara,

Uygulanır.

Birinci fıkranın uygulanması sonucu koruma kapsamına alınan eserlerin, tespit edilmiş icraların ve fonogramların yasal kopyalarının mülkiyetini elinde bulunduran kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı aylık sürenin sonuna kadar yazılı bir izne gerek kalmaksızın bu kopyaları satabilir veya elden çıkarabilir.

Bununla birlikte, eserler, tespit edilmiş icralar ve fonogramlara ilişkin olmak üzere bu Kanun çerçevesinde eser sahipleri ve diğer hak sahiplerine sağlanan hakların kullanılması eser veya bağlantılı hak sahiplerinin iznine tabidir.

Bu Kanunun sinema eseri sahipliği ile ilgili hükümleri, 4110 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 12/06/1995 tarihinden sonra yapımına başlanan sinema eserlerine uygulanır.

Ek Madde 3 - (Ek madde: 07/06/1995 - 4110/30 md.)

Komşu Haklara ilişkin uygulamalar hakkındaki esaslar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 4 - (Ek madde: 03/03/2001 - 4630/37. md.)

Eser ve eser sahibi ile, eser üzerindeki haklardan herhangi birinin sahibi veya eserin kullanımına ilişkin süreler ve şartlar ile ilgili olarak eser nüshaları üzerinde bulunan veya eserin topluma sunulması sırasında görülen bilgiler ve bu bilgileri temsil eden sayılar veya kodlar yetkisiz olarak ortadan kaldırılamaz veya değiştirilemez. Bilgileri ve bu bilgileri temsil eden sayıları veya kodları yetkisiz olarak değiştirilen veya ortadan kaldırılan eserlerin asılları veya kopyaları dağıtılamaz, dağıtılmak üzere ithal edilemez, yayınlanamaz veya topluma iletilemez.

Yukarıdaki fıkra hükümleri fonogramlar ve fonogramlarda tespit edilmiş icralar bakımından da uygulanır.

(Değişik fıkra:03/03/2004 - 5101/25.mad)*1* Dijital iletim de dahil olmak üzere işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlar servis ve bilgi içerik sağlayıcılar tarafından eser sahipleri ile bağlantılı hak sahiplerinin bu Kanunda tanınmış haklarının ihlali halinde, hak sahiplerinin başvuruları üzerine ihlâlê konu eserler içerikten çıkarılır. Bunun için hakları haleldar olan gerçek veya tüzel kişi öncelikle bilgi içerik sağlayıcısına başvurarak üç gün içinde ihlâlîni durdurulmasını ister. İhlâlîni devamı halinde bu defa, Cumhuriyet savcısına yapılan başvuru üzerine, üç gün içinde servis sağlayıcıdan ihlâlê devam eden bilgi içerik sağlayıcısına verilen hizmetin durdurulması istenir. İhlâlîni durdurulması halinde bilgi içerik sağlayıcısına yeniden servis sağlanır. Servis sağlayıcılar, bilgi içerik sağlayıcılarının isimlerini gösterir listeyi her ayın ilk iş günü Bakanlığa bildirir. Servis sağlayıcılar ile bilgi içerik sağlayıcıları, Bakanlıkça istendiği takdirde her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür. Bu maddede belirtilen hususların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

(Değişik fıkra:03/03/2004 - 5101/25.mad;Mülga fıkra: 23/01/2008-5728 S.K./578.mad)*1*

Ek Madde 5 - (Ek madde: 03/03/2001 - 4630/38. md.)

Bu Kanun kapsamında korunan çoğaltılmış fikir ve sanat eserleri kültür mirasının korunması ve devam ettirilmesi amacıyla Kültür Bakanlığı tarafından derlenir.

Fikir ve sanat eserlerini çoğaltan eser veya hak sahibi gerçek veya tüzel kişilerin, çoğaltılan eser nüshalarından çoğaltımından itibaren bir ay içinde en az beş nüshayı derlenmek üzere vermeleri zorunludur.

Derlenecek eserler, bu eserleri verecekler ve sorumlulukları, derleme işlemlerini yürütecek birimler, derlenecek nüshaların sayısı, verileceği kuruluşlar, derlemeyle ilgili diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Kültür Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

(Mülga bend:03/03/2004 - 5101/28.mad)*1*

(Mülga bend:03/03/2004 - 5101/28.mad)*1*

(Mülga bend:03/03/2004 - 5101/28.mad)*1*

(Mülga bend:03/03/2004 - 5101/28.mad)*1*

Ek Madde 6 - (Ek madde: 03/03/2001 - 4630/39. md.)

Bu Kanunda geçen "Kültür ve Turizm" ibareleri "Kültür" olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 7 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/26.mad ; Değişik madde: 14/07/2004 - 5217 S.K./17.mad) *1* *2*

Bu Kanunun;

- a) 13 üncü maddesi uyarınca alınacak kayıt ve tescil ücretleri,
- b) 41 inci maddesi uyarınca alınacak uzlaştırma komisyonu başvuru ücretleri,
- c) 81 inci maddesi uyarınca tahsil edilecek bandrol ücretleri,

Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Bandrol yaptırılması için gerekli ödenek Bakanlık bütçesine konulur.

41 inci madde uyarınca kurulacak komisyonlarda görev yapan komisyon üyelerine, yılda on toplantı gününden fazla olmamak üzere her toplantı günü için (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti Bakanlık bütçesinden ödenir.

Ek Madde 8 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/26.mad)

Bir veri tabanının içeriğinin oluşturulmasına, doğrulanmasına veya sunumuna nitelik ve nicelik açısından esaslı bir nispet dahilinde yatırım yapan veri tabanı yapımcısı, ayrıca, veri tabanının içeriğinin önemli bir kısmının veya tamamının;

- a) Herhangi bir araç ile herhangi bir şekilde sürekli veya geçici olarak başka bir ortama aktarılması,
- b) Herhangi bir yolla dağıtılması, satılması, kiralanması veya topluma iletilmesi,

Hususlarında bu Kanunda sayılan istisnalar ile kamu güvenliği, idarî ve yargı işlemlerinin gerektirdiği istisnalar dışında izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir.

Veri tabanı yapımcısına sağlanan koruma aleniyet tarihinden itibaren onbeş yıldır.

Veri tabanının içeriğinde esaslı bir değişiklik meydana getiren ve yeni bir yatırım gerektiren, nitelik ve nicelik açısından yapılan her türlü ekleme, çıkarma veya değişiklik sonucu bu yeni yatırımdan doğan veri tabanı kendi koruma koşullarına hak kazanır.

Bu maddede tanınmış hakları ihlâl edenler hakkında bu Kanunun 72 nci maddesinin (3) numaralı bendi hükümleri uygulanır.

Ek Madde 9 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/26.mad)

Bakanlıkça, fikrî mülkiyet haklarının takibi ve korunmasını sağlamak amacıyla ve soruşturma ve kovuşturmalarda kullanılmak üzere, bu Kanunda bahsi geçen meslek birlikleri, umuma açık mahaller, radyo-televizyon kuruluşları ile fikir ve sanat eserlerinin tespit edilmesi ve çoğaltılmasına ilişkin materyalleri üreten ve/veya bu materyallerin dolum, çoğaltım ve satışı yapan veya herhangi bir şekilde yayan yerlerin dahil olduğu ortak bir veri tabanı oluşturulur.

Gerekli teknik alt yapı ve donanım, erişim, kullanım, yetkilendirme, veri tabanının oluşturulmasına ilişkin diğer tüm hususlar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 10 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/26.mad;Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./146.mad)

Aşağıda belirtilen hâllerde idarî para cezası uygulanır:

1. 44 üncü madde gereğince alınması zorunlu sertifikaları almaksızın faaliyet gösteren kişi mahallî mülkî amir tarafından onbin Türk Lirasından otuzbin Türk Lirasına kadar idarî para cezasıyla cezalandırılır. İlgili tüzel kişi hakkında verilecek idarî para cezasının üst sınırı ellibin Türk Lirasıdır.

2. Ek 5 inci madde hükümlerine aykırı olarak derlenmesi gereken eserleri süresi içinde vermeyen kişi Kültür ve Turizm Bakanlığının telif haklarının korunmasıyla ilgili biriminin amiri tarafından bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezasıyla cezalandırılır.

Bu madde hükümlerine göre verilen idarî para cezalarından tahsil edilen miktarın yüzde ellisi Kültür ve Turizm Bakanlığının hesabına aktarılır.

Ek Madde 11 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/26.mad)

Ders kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaç güdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, brail alfabeti ve benzeri formatlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir. Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullanılamaz. Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur.

İKRAMİYE

Ek Madde 12 -(Ek Madde: 28/12/2006 - 5571 S.K./3.mad)

Bu Kanunun 81 inci maddesine aykırı olarak çoğaltılan nüsha ve yayınların yakalanması halinde, bu Kanun hükümleri ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde suçla konu olan materyalleri yakalama işlemine fiilen katılan, önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olan denetim komisyonu başkan ve üyelerinden kamu görevlisi olanlara ikramiye ödenir.

Bir denetim faaliyeti çerçevesinde yapılan el koymalar neticesinde denetim komisyonu başkan ve üyelerine verilebilecek ikramiyenin toplam tutarı, ellibin gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. İkramiye tutarı ilgililere eşit olarak paylaşılır. Bir kişiye ödenecek ikramiyenin yıllık toplam tutarı kırkbin gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez.

Ödenecek ikramiyenin yüzde ellisi, nüsha ve yayınlar sahipsiz yakalanmışsa mahkemesince verilecek olan müsadere kararını, sahipli yakalanmış ise kamu davası açılmasını, kalan yüzde ellisi ise müsadereye veya mahkûmiyete ilişkin hükmün kesinleşmesini takip eden bir ay içinde Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

Bu Kanunun 81 inci maddesinin yedinci fıkrası ile satış yapılması yasaklanmış olan yerlerde satılan yasal nüshalara el konulması halinde ikramiye ödenmez.

Bu maddeye göre ödenecek ikramiyelerden herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

Denetim komisyonlarının oluşumu ve çalışma esasları ile ödenecek ikramiyenin hesabında el konulan materyalin niteliği ve miktarı dikkate alınarak belirlenecek göstergeler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

F GEÇİCİ HÜKÜMLER:

I - İNTİKAL HÜKÜMLERİ:

1. GENEL OLARAK:

Geçici Madde 1 - Aşağıdaki maddelerde aksi tayin edilmemiş ise bu kanun hükümleri, yürürlükten önce ilk defa memleket içinde umuma arz yahut sicile kayıt edilmiş eserlere de uygulanır.

Eser veya mahsulün 8 Mayıs 1326 tarihli Hakkı Telif Kanunu hükümlerine dahil olup olmaması durumu değiştirmez.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce alenileşmiş esere mütaallik koruma süreleri bu kanuna göre hesap edilir.

Mevzuat ve sözleşmelerde kullanılan hakkı telif, telif hakları, edebi mülkiyet, güzel sanatlar mülkiyeti ve buna benzer tabirlerden bu kanunun benzer hallerde tanıdığı hak ve salahiyetler anlaşılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce eser üzerindeki haklar veya bunların kullanılışı tamamen veya kısmen başka birine bırakılmışsa bu kanunla eser sahibine tanınan yeni ve daha geniş hak ve salahiyetler de devredilmif sayılmaz. Aynı hüküm koruma süresinin eskisine nispetle daha uzun olması haline veya eski kanunun korunmadığı eser ve mahsullere de uygulanır.

2. MÜKTESEP HAKLARIN KORUNMASI:

Geçici Madde 2 - Eski kanundaki süreler daha uzunsu bu kanunun yayımlanmasından önce yayımlanan eserler hakkında o süreler cereyan eder.

Bu Kanunun yayımlanmasından önce bir eserin haklı olarak yapılan bir tercüme veya işlenmesi yayımlanmış ise tercüme eden veya işliyenin eski kanun hükümlerine göre iktisap ettiği hak ve salahiyetlere hanel gelmez.

Eski kanun hükümlerine göre caiz olupta bu kanunla menedilen bir tercümenin yayımlanmasına, bu kanunun yürürlüğe girmesi tarihinden evvel başlanılmış bulunursa, yayımlanma tamamlanabilir. şu kadar ki, bu yayımlanma müddeti bir seneyi geçemez. Aynı hüküm umumi mahallerde temsil edilmek üzere bu nevi temsil müesseselerine teslim edilen tercüme eserler hakkında da tatbik edilir.

Eski kanun hükümlerine göre caiz olupta bu kanunla menedilen bir çoğaltmaya, bu kanunun yayımlanması tarihinde başlanılmış bulunursa çoğaltılma tamamlanabilir ve çoğaltılmış nüshalar yayımlanabilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesi zamanında mevcut olupta eski kanun hükümlerine göre çoğaltılması caiz olan nüshaların yayımlanmasına devam edilebilir. Aynı hüküm, işaret, resim ve ses nakline yarıyan aletlerle güzel sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarıyan kalıp ve buna benzer vasıtalar hakkında da uygulanır.

Yukarki fıkranın tanıdığı salahiyeti kullanmak isteyen kimse kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içinde bu nüsha ve aletleri salahiyetli makama bildirerek mühürletmeye mecburdur. Gerekirse teferruat bir yönetmelikle tayin olunabilir.

Geçici Madde 3 - (Ek madde: 01/11/1983 - 2936/17 md.)

Meslek birliklerinin ve federasyonunun, ilk genel kurul toplantılarını yapmaları için tüzükte öngörülen üye sayısını tamamlayıp, seçimleri yapıncaya kadar mecburi organların başkan ve üyeleri Kültür Bakanlığının önerisi üzerine, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

Geçici Madde 4 - (Ek madde: 01/11/1983 - 2936/17 md.)

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesine göre çıkarılmış olan 15/03/1980 tarih ve 8/423 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi ve bu kararnameye göre çıkarılacak ücret tarifesi, 15/03/1980 tarihinden geçerli olmak üzere 31/12/1985 tarihine kadar uygulanır.

Bakanlar Kurulu Kararnamesine göre çıkarılacak ücret tarifesi gereğince, yetki belgesiyle meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili meslek birliğine; diğer hallerde doğrudan mali hak sahiplerine yapılır. Bu ödemeler Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunca en geç 31/12/1985 tarihine kadar yerine getirilir.

Meslek birliği, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından verilen bordro üzerinden kendi hissesini mahsup ederek, bakiyesini kendisine yapılan ödemeyi takip eden iki yıl içinde üyesi olan hak sahiplerine öder.

İki yıl içinde üyelerce talep olunmayan ücretler, 44 üncü maddeye göre Kültür Bakanlığı adına bir milli bankada açılacak özel hesaba yatırılır.

Geçici Madde 5 - (Ek madde: 07/06/1995 - 4110/31 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan meslek birlikleri, tip statülerin yayımından itibaren bir yıl içinde Kültür Bakanlığının gözetiminde, Kanunun ilgili hükümleri ve tip statü ilkeleri doğrultusunda yeni meslek birliklerine dönüştürülürler ve bu süre içinde yapacakları genel kurul toplantısı ile yeni organlarını oluştururlar.

Birinci fıkra hükümlerine uymayan meslek birlikleri, birinci yılın sonunda kendiliğinden dağılmış sayılır.

Geçici Madde 6 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/27.mad)

Bu Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde tarifelerin belirlenmesi ve sözleşmelerin yapılmasına ilişkin öngörülen usul, bu maddelerde yer alan süreler beklenmeksizin Kanunun yayımı tarihinden itibaren carî yıl esas alınmak suretiyle uygulanır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce meslek birlikleri ile umuma açık mahaller ve yayın kuruluşları arasında imzalanmış bulunan yayın sözleşmeleri, bütün hükümleri ile bu sözleşmelerde belirtilen sürelerin sonuna kadar geçerlidir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir ay içerisinde bu Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde öngörülen sınıflandırma yapılır. Bu sınıflandırmaya bağlı olarak tarifelerin meslek birlikleri tarafından en geç bir ay içerisinde ilk defa ilân edilmesinden veya duyurulmasından itibaren altı ay içinde izin almak ve sözleşme yapmak üzere meslek birliklerine müracaat eden mahaller ve/veya yayın kuruluşları üçer aylık dönemler için meslek birlikleri tarifesinin 1/4'ünü ödeyerek eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanmaya ve/veya iletimini yapmaya en fazla altı ay süreyle devam edebilirler. Bu fıkra hükümleri bu Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde öngörülen usulün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Geçici Madde 7 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/27.mad)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce, illerde oluşturulmuş olan denetim komisyonlarından, 81 inci madde hükümleri çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmesine gerek görülmeyenlerin her türlü araç, gereç ve malzemeleri il kültür ve turizm müdürlüklerine devredilir.

Geçici Madde 8 - (Ek madde:03/03/2004 - 5101/27.mad)

Bu Kanunla değiştirilen maddelerde öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlanılarak yürürlüğe konulur. Ek 9 uncu maddede öngörülen veri tabanı bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde oluşturulur.

II - KALDIRILAN HÜKÜMLER:

Madde 89 - 8 Mayıs 1326 tarihli Hakkı Telif Kanuniyle diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

G SON HÜKÜMLER:

I - KANUNUN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ:

Madde 90 - Bu Kanunun 42 ve 43 üncü maddeleri hükümleri kanunun yayımı tarihinden itibaren, diğer hükümleri 1 Ocak 1952 tarihinde yürürlüğe girer.

II - KANUNUN YÜRÜTÜLMESİNE MEMUR MAKAM:

Madde 91 - Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK-11 İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUN

Kanun No : 5651

Kabul Tarihi : 04/05/2007

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amaç ve kapsamı; içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usûlleri düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulamasında;

- a) Bakanlık: Ulaştırma Bakanlığını,
 - b) Başkanlık: Kurum bünyesinde bulunan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığını,
 - c) Başkan: Telekomünikasyon İletişim Başkanını,
 - ç) Bilgi: Verilerin anlam kazanmış biçimini,
 - d) Erişim: Bir internet ortamına bağlanarak kullanım olanağı kazanılmasını,
 - e) Erişim sağlayıcı: Kullanıcılarına internet ortamına erişim olanağı sağlayan her türlü gerçek veya tüzel kişileri,
 - f) İçerik sağlayıcı: İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişileri,
 - g) İnternet ortamı: Haberleşme ile kişisel veya kurumsal bilgisayar sistemleri dışında kalan ve kamuya açık olan internet üzerinde oluşturulan ortamı,
 - ğ) İnternet ortamında yapılan yayın: İnternet ortamında yer alan ve içeriğine belirsiz sayıda kişilerin ulaşabileceği verileri,
 - h) İzleme: İnternet ortamındaki verilere etki etmeksizin bilgi ve verilerin takip edilmesini,
 - ı) Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu,
 - i) Toplu kullanım sağlayıcı: Kişilere belli bir yerde ve belli bir süre internet ortamı kullanım olanağı sağlayan,
 - j) Trafik bilgisi: İnternet ortamında gerçekleştirilen her türlü erişime ilişkin olarak taraflar, zaman, süre, yararlanılan hizmetin türü, aktarılan veri miktarı ve bağlantı noktaları gibi değerleri,
 - k) Veri: Bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değeri,
 - l) Yayın: İnternet ortamında yapılan yayını,
 - m) Yer sağlayıcı: Hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişileri,
- ifade eder.

Bilgilendirme yükümlülüğü

MADDE 3- (1) İçerik, yer ve erişim sağlayıcıları, yönetmelikle belirlenen esas ve usûller çerçevesinde tanıtıcı bilgilerini kendilerine ait internet ortamında kullanıcıların ulaşabileceği şekilde ve güncel olarak bulundurmakla yükümlüdür.

(2) Yukarıdaki fıkrada belirtilen yükümlülüğü yerine getirmeyen içerik, yer veya erişim sağlayıcısına Başkanlık tarafından ikibin Yeni Türk Lirasından onbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

İçerik sağlayıcının sorumluluğu

MADDE 4- (1) İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur.

(2) İçerik sağlayıcı, bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten sorumlu değildir. Ancak, sunuş biçiminden, bağlantı sağladığı içeriği benimsediği ve kullanıcının söz konusu içeriğe ulaşmasını amaçladığı açıkça belli ise genel hükümlere göre sorumludur.

Yer sağlayıcının yükümlülükleri

MADDE 5- (1) Yer sağlayıcı, yer sağladığı içeriği kontrol etmek veya hukuka aykırı bir faaliyetin söz konusu olup olmadığını araştırmakla yükümlü değildir.

(2) Yer sağlayıcı, yer sağladığı hukuka aykırı içerikten, ceza sorumluluğu ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Kanunun 8 inci ve 9 uncu maddelerine göre haberdar edilmesi halinde ve teknik olarak imkân bulunduğu ölçüde hukuka aykırı içeriği yayından kaldırmakla yükümlüdür.

Erişim sağlayıcının yükümlülükleri

MADDE 6- (1) Erişim sağlayıcı;

a) Herhangi bir kullanıcısının yayınladığı hukuka aykırı içerikten, bu Kanun hükümlerine uygun olarak haberdar edilmesi halinde ve teknik olarak engelleme imkânı bulunduğu ölçüde erişimi engellemekle,

b) Sağladığı hizmetlere ilişkin, yönetmelikte belirtilen trafik bilgilerini altı aydan az ve iki yıldan fazla olmamak üzere yönetmelikte belirlenecek süre kadar saklamakla ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini sağlamakla,

c) Faaliyetine son vereceği tarihten en az üç ay önce durumu Kuruma, içerik sağlayıcılarına ve müşterilerine bildirmek ve trafik bilgilerine ilişkin kayıtları yönetmelikte belirtilen esas ve usûllere uygun olarak Kuruma teslim etmekle,

yükümlüdür.

(2) Erişim sağlayıcı, kendisi aracılığıyla erişilen bilgilerin içeriklerinin hukuka aykırı olup olmadıklarını ve sorumluluğu gerektirip gerektirmediğini kontrol etmekle yükümlü değildir.

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan yükümlülüklerden birini yerine getirmeyen erişim sağlayıcısına Başkanlık tarafından onbin Yeni Türk Lirasından ellibin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülükleri

MADDE 7- (1) Ticarî amaçla toplu kullanım sağlayıcılar, mahallî mülkî amirden izin belgesi almakla yükümlüdür. İzne ilişkin bilgiler otuz gün içinde mahallî mülkî amir tarafından Kuruma bildirilir. Bunların denetimi mahallî mülkî amirler tarafından yapılır. İzin belgesinin verilmesine ve denetimi ilişkin esas ve usûller, yönetmelikle düzenlenir.

(2) Ticarî amaçla olup olmadığına bakılmaksızın bütün toplu kullanım sağlayıcılar, konusu suç oluşturan içeriklere erişimi önleyici tedbirleri almakla yükümlüdür.

(3) Birinci fıkrada belirtilen yükümlülüğe aykırı hareket eden kişiye mahallî mülkî amir tarafından üçbin Yeni Türk Lirasından onbeşbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Erişimin engellenmesi kararı ve yerine getirilmesi

MADDE 8- (1) İnternet ortamında yapılan ve içeriği aşağıdaki suçları oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayımlarla ilgili olarak erişimin engellenmesine karar verilir:

a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

- 1) İntihara yönlendirme (madde 84),
- 2) Çocukların cinsel istismarı (madde 103, birinci fıkra),
- 3) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (madde 190),
- 4) Sağlık için tehlikeli madde temini (madde 194),
- 5) Müstehcenlik (madde 226),
- 6) Fuhuş (madde 227),
- 7) Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (madde 228), suçları.

b) 25/7/1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar.

(2) Erişimin engellenmesi kararı, soruşturma evresinde hâkim, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından verilir. Soruşturma evresinde, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından da erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu durumda Cumhuriyet savcısı kararını yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Bu süre içinde kararın onaylanmaması halinde tedbir, Cumhuriyet savcısı tarafından derhal kaldırılır. Koruma tedbiri olarak verilen erişimin engellenmesine ilişkin karara 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

(3) Hâkim, mahkeme veya Cumhuriyet savcısı tarafından verilen erişimin engellenmesi kararının birer örneği, gereği yapılmak üzere Başkanlığa gönderilir.

(4) İçeriği birinci fıkrada belirtilen suçları oluşturan yayınların içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması halinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulunsun bile, içeriği birinci fıkranın (a) bendinin (2) ve (5) numaralı alt bentlerinde yazılı suçları oluşturan yayınlara ilişkin olarak erişimin engellenmesi kararı re'sen Başkanlık tarafından verilir. Bu karar, erişim sağlayıcısına bildirilerek gereğinin yerine getirilmesi istenir.

(5) Erişimin engellenmesi kararının gereği, derhal ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren yirmidört saat içinde yerine getirilir.

(6) Başkanlık tarafından verilen erişimin engellenmesi kararının konusunu oluşturan yayını yapanların kimliklerinin belirlenmesi halinde, Başkanlık tarafından, Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(7) Soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmesi halinde, erişimin engellenmesi kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. Bu durumda Cumhuriyet savcısı, kovuşturmaya yer olmadığı kararının bir örneğini Başkanlığa gönderir.

(8) Kovuşturma evresinde beraat kararı verilmesi halinde, erişimin engellenmesi kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. Bu durumda mahkemece beraat kararının bir örneği Başkanlığa gönderilir.

(9) Konusu birinci fıkrada sayılan suçları oluşturan içeriğin yayından çıkarılması halinde; erişimin engellenmesi kararı, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma evresinde mahkeme tarafından kaldırılır.

(10) Koruma tedbiri olarak verilen erişimin engellenmesi kararının gereğini yerine getirmeyen yer veya erişim sağlayıcılarının sorumluları, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(11) İdarî tedbir olarak verilen erişimin engellenmesi kararının yerine getirilmemesi halinde, Başkanlık tarafından erişim sağlayıcısına, onbin Yeni Türk Lirasından yüzbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. İdarî para cezasının verildiği andan itibaren yirmidört saat içinde kararın

yerine getirilmemesi halinde ise Başkanlığın talebi üzerine Kurum tarafından yetkilendirmenin iptaline karar verilebilir.

(12) Bu Kanunda tanımlanan kabahatler dolayısıyla Başkanlık veya Kurum tarafından verilen idarî para cezalarına ilişkin kararlara karşı, 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir.

İçeriğin yayından çıkarılması ve cevap hakkı

MADDE 9- (1) İçerik nedeniyle hakları ihlâl edildiğini iddia eden kişi, içerik sağlayıcısına, buna ulaşamaması halinde yer sağlayıcısına başvurarak kendisine ilişkin içeriğin yayından çıkarılmasını ve yayındaki kapsamından fazla olmamak üzere hazırladığı cevabı bir hafta süreyle internet ortamında yayımlanmasını isteyebilir. İçerik veya yer sağlayıcı kendisine ulaştığı tarihten itibaren iki gün içinde, talebi yerine getirir. Bu süre zarfında talep yerine getirilmediği takdirde reddedilmiş sayılır.

(2) Talebin reddedilmiş sayılması halinde, kişi onbeş gün içinde yerleşim yeri sulh ceza mahkemesine başvurarak, içeriğin yayından çıkarılmasına ve yayındaki kapsamından fazla olmamak üzere hazırladığı cevabın bir hafta süreyle internet ortamında yayımlanmasına karar verilmesini isteyebilir. Sulh ceza hâkimi bu talebi üç gün içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar. Sulh ceza hâkiminin kararına karşı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir.

(3) Sulh ceza hâkiminin kesinleşen kararının, birinci fıkraya göre yapılan başvuruyu yerine getirmeyen içerik veya yer sağlayıcısına tebliğinden itibaren iki gün içinde içerik yayından çıkarılarak hazırlanan cevabın yayımlanmasına başlanır.

(4) Sulh ceza hâkiminin kararını bu maddede belirtilen şartlara uygun olarak ve süresinde yerine getirmeyen sorumlu kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İçerik veya yer sağlayıcının tüzel kişi olması halinde, bu fıkra hükmü yayın sorumlusu hakkında uygulanır.

İdarî yapı ve görevler

MADDE 10- (1) Kanunla verilen görevler, Kurum bünyesinde bulunan Başkanlıkça yerine getirilir.

(2) Bu Kanunla ekli listedeki kadrolar ihdas edilerek Başkanlığın hizmetlerinde kullanılmak üzere 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununa ekli (II) sayılı listeye eklenmiştir. Başkanlık bünyesindeki iletişim uzmanlarına, Kurumda çalışan Telekomünikasyon Uzmanlarına uygulanan malî, sosyal hak ve yardımlara ilişkin hükümler uygulanır. İletişim Uzmanı olarak Başkanlığa atanan personelin hakları saklı kalmak kaydıyla, kariyer sistemi, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(3) Başkanlığa Kanunla verilen görevlere ilişkin olarak yapılacak her türlü mal veya hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama işleri hariç, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tâbi olmaksızın Kurum bütçesinden karşılanır.

(4) Kanunlarla verilen diğer yetki ve görevleri saklı kalmak kaydıyla, Başkanlığın bu Kanun kapsamındaki görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bakanlık, kolluk kuvvetleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile içerik, yer ve erişim sağlayıcılar ve ilgili sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyon oluşturarak internet ortamında yapılan ve bu Kanun kapsamına giren suçları oluşturan içeriğe sahip faaliyet ve yayınları önlemeye yönelik çalışmalar yapmak, bu amaçla, gerektiğinde, her türlü giderleri yönetmelikle belirlenecek esas ve usûller dahilinde Kurumca karşılanacak çalışma kurulları oluşturmak.

b) İnternet ortamında yapılan yayınların içeriklerini izleyerek, bu Kanun kapsamına giren suçların işlendiğinin tespiti halinde, bu yayınlara erişimin engellenmesine yönelik olarak bu Kanunda öngörülen gerekli tedbirleri almak.

c) İnternet ortamında yapılan yayınların içeriklerinin izlenmesinin hangi seviye, zaman ve şekilde yapılacağını belirlemek.

ç) Kurum tarafından işletmecilerin yetkilendirilmeleri ile mülkî idare amirlerince ticarî amaçlı toplu kullanım sağlayıcılara verilecek izin belgelerinde filtreleme ve bloke etmede kullanılacak sistemlere ve yapılacak düzenlemelere yönelik esas ve usûlleri belirlemek.

d) İnternet ortamındaki yayınların izlenmesi suretiyle bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçların işlenmesini önlemek için izleme ve bilgi ihbar merkezi dahil, gerekli her türlü teknik altyapıyı kurmak veya kurdurmak, bu altyapıyı işletmek veya işletilmesini sağlamak.

e) İnternet ortamında herkese açık çeşitli servislerde yapılacak filtreleme, perdeleme ve izleme esaslarına göre donanım üretilmesi veya yazılım yapılmasına ilişkin asgari kriterleri belirlemek.

f) Bilişim ve internet alanındaki uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

g) Bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan suçların, internet ortamında işlenmesini konu alan her türlü temsili görüntü, yazı veya sesleri içeren ürünlerin tanıtımı, ülkeye sokulması, bulundurulması, kiraya verilmesi veya satışının önlenmesini teminen yetkili ve görevli kolluk kuvvetleri ile soruşturma mercilerine, teknik imkânları dahilinde gereken her türlü yardımda bulunmak ve koordinasyonu sağlamak.

(5) Başkanlık; Bakanlık tarafından 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi uyarınca, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, çocuk, kadın ve aileden sorumlu Devlet Bakanlığı ile Kurum ve ihtiyaç duyulan diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile internet servis sağlayıcıları ve ilgili sivil toplum kuruluşları arasından seçilecek bir temsilcinin katılımı suretiyle teşkil edilecek İnternet Kurulu ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlar; bu Kurulca izleme, filtreleme ve engelleme yapılacak içeriği haiz yayınların tespiti ve benzeri konularda yapılacak öneriler ile ilgili gerekli her türlü tedbir veya kararları alır.

Yönetmelikler

MADDE 11- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usûller, Adalet, İçişleri ve Ulaştırma bakanlıklarının görüşleri alınarak Başbakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir. Bu yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde çıkarılır.

(2) Yer veya erişim sağlayıcı olarak faaliyet icra etmek isteyen kişilere, telekomünikasyon yoluyla iletişim konusunda yetkilendirme belgesi olup olmadığına bakılmaksızın, yer veya erişim sağlayıcı olarak faaliyet icra etmesi amacıyla yetkilendirme belgesi verilmesine ilişkin esas ve usûller, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş ay içinde çıkarılır.

İlgili kanunlarda yapılan değişiklikler

MADDE 12- (1) (4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(2) (4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(3) (5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(4) (1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Başkanlığın kuruluştaki hizmet binasının yapımı, ceza ve ihalelerden yasaklama işleri hariç, Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tâbi olmaksızın Kurum bütçesinden karşılanır.

(2) Halen faaliyet icra eden ticarî amaçla toplu kullanım sağlayıcılar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde 7 nci maddeye göre alınması gereken izin belgesini temin etmekle yükümlüdürler.

(3) Halen yer veya erişim sağlayıcı olarak faaliyet icra eden kişilere, Kurum tarafından, telekomünikasyon yoluyla iletişim konusunda yetkilendirme belgesi olup olmadığına bakılmaksızın, yer veya erişim sağlayıcı olarak faaliyet icra etmesi amacıyla bir yetkilendirme belgesi düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Kanunun;

a) 3 üncü ve 8 inci maddeleri, yayımı tarihinden altı ay sonra,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÖZGEÇMİŞ**Kişisel Bilgiler:**

Adı ve Soyadı: Sevil GEMRİK

Doğum Yeri : Fatsa

Doğum Yılı : 1984

Medeni Hali : Bekar

Eğitim Durumu:

Lise : 1998-2001, Fatsa Anadolu Lisesi

Lisans : 2002-2006, Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Maliye Bölümü

Yabancı Diller:

İngilizce

İş Deneyimi:

2007- Devam Ediyor: Araştırma Görevlisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal
Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı.